

๑๑
๑๑/๑๑
๑๑

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
ตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
ภัคธีรา พงศ์ศรีตรีเนตร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
ตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2553

ภักธีรา พงศ์ศรีไตรเนตร. (2553). แนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: รศ. ดร.สนอง โสहितวิเศษ, อาจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์.

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน 2) เปรียบเทียบความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค จำแนกตามสถานภาพชุมชนที่อยู่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และขนาดของครอบครัว และ 3) รวบรวมข้อเสนอแนะของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลุ่มตัวอย่างเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน และหัวหน้าหลังคาเรือน จำนวน 350 คน ได้มาด้วยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน, t-test, F-test, และการทดสอบรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านความสัมพันธ์ชุมชน และด้านวิชาการ ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค จำแนกตามสถานภาพชุมชนที่อยู่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และขนาดของครอบครัว พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนด้านวิชาการสูงกว่าผู้ปกครองนักเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้วมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนด้านวิชาการสูงกว่าชุมชนวัดญวน – คลองลำปึก และชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา

2.3 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมสูงกว่าเพศหญิง

2.4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปีมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านวิชาการสูงกว่ากลุ่มที่มีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป

2.5 กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีต้องการพัฒนาด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และวิชาการสูงกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

2.6 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านวิชาการสูงกว่าอาชีพรับจ้าง และค้าขาย

2.7 กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีรายได้ และกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 3,000 บาทขึ้นไปมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 2,000 บาท

2.8 กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดครอบครัวขนาดเล็กมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าขนาดครอบครัวขนาดกลาง และขนาดใหญ่

3. ข้อเสนอแนะของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาคคือ โรงเรียนควรมีลานอ่านหนังสือและสนามเด็กเล่น จัดการศึกษา กศน. และจัดฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีในท้องถิ่น

GUIDELINES FOR DEVELOPING WATSAMANANUMBORIHAN SCHOOL TO BE
LIFELONG LEARNING RESOURCE AS NEEDED BY SIYAKMAHANAIAK COMMUNITY
DUSIT DISTRICT, BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION.

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University
May 2010

Bhaktheera Phongsrintrinate. (2010). **Guidelines for Developing Watsamananumboriharn School to Be Lifelong Learning Resource as Needed by Siyakmahanak Community Dusit District, Bangkok Metropolitan Administration**. Master thesis, M.Ed. (Adult Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Snong Lohitwisas, Lecturer: Dr. Gumpanat Boriboon.

The purposes of this research were to; 1) study the guidelines for developing Watsamanumboriharn school to be lifelong learning resource as needed by Siyakmahanak Community in four aspects: building location and surrounding, academic, learning activity and community relation; 2) compare needs of those Siyakmahanak Community by community location, gender, age, occupation, education level, income, and family size and 3) gather the suggestions of community to developing Watsamananumboriharn School to be lifelong learning resource.

The 350 samples consisted of the fundamental school committee, the community committee, student's parents and head of family. They were derived through multi-stage random sampling. The questionnaires were used for collecting the data in this research. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Scheffe's method.

The research findings were as follows:

1. The guidelines for developing Watsamanumboriharn school to be lifelong learning resource of Siyakmahanak Community; in total and each aspect were in high level; from high to low level in order as learning activity, building location and surrounding, community relations, and academic.

2. The comparison of community needs of Siyakmahanak sample, towards with differences community location, gender, age, occupation, education level, income, and family size; the significant statistical differences were found as follows:

- 2.1 The samples who were people in the community needed the developing in academic aspect higher than those who were students' parents.

- 2.2 The samples who lived in Padriew railway community needed the developing in academic aspect higher than those who were in Watyuan-klonglumpuk and those who were behind Banmanungkasira community.

- 2.3 The samples who were male needed the developing in building location and surrounding higher than those who were female.

- 2.4 The samples aging between 31–40 years needed the developing in building location and surrounding, and in academic higher than those who were over 41 years old.

- 2.5 The samples who had Bachelor degree needed the developing in building location and surrounding and academic higher than those who had primary and secondary school certification.

- 2.6 The samples who were government officer needed the developing in building location and surrounding and academic higher than those who were employees and commercials.

- 2.7 The samples who had no income and income over 3,000 bath, needed the developing in building location and surrounding higher than those who had income less than 2,000 bath.

2.8 The samples who were in little family size needed the developing in building location and surrounding, and learning activity higher than those who were in the middle and big family size.

3. The suggestions of Siyakmahanak community were: the school should provide the reading book's lawn, playground, the non formal education and local vocational training.

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุน
จาก

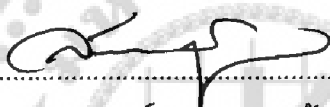
มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
ตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

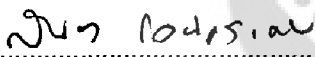
ของ
ภัคธีรา พงศ์ศรีตรีเนตร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

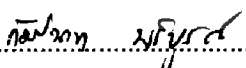
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่ ๑๗ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

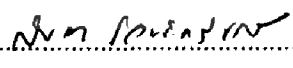
คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

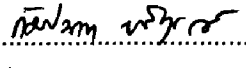
คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. สอนง โลหิตวิเศษ)

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร. วัณนี โจนนสัมฤทธิ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. กัมปนาท บริบูรณ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สอนง โลหิตวิเศษ)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. กัมปนาท บริบูรณ์)

..... กรรมการ
(ดร. คมกฤษ จันทรขจร)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งจาก รศ.ดร.สนอง โลหิตวิเศษ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.กัมปนาท บริบูรณ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ซึ่งได้ให้ความกรุณาให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำการจัดทำปริญญานิพนธ์มาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัย ได้รับความรู้และมีประสบการณ์ในการทำวิจัย สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการทำงานให้มีคุณภาพ ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตา กรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. วัฒนีย์ โรจน์สัมฤทธิ์ ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ดร.คมกฤษ จันทรขจร ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขต ราชบุรีบวรณะ กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความกรุณามาเป็นกรรมการสอบเพิ่มเติม และคณาจารย์ ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่าน ที่ให้ความรู้ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา และให้คำปรึกษา แนะนำ ทำให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. วัฒนีย์ โรจน์สัมฤทธิ์ นางจุฑามาศ มีฉลาด ผู้อำนวยการ โรงเรียนปทุมวัน สำนักงานเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร นายธรรมมณูญ นราฐากูร ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทพวิทยาส์ สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร อาจารย์ ดร.โสภณ ขำทัพ คณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร และนายกฤษณพันธ์ เฟิงศรี ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบางช้าง จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจประเมินเครื่องมือในการวิจัย ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร คณะกรรมการชุมชนวัดญวน – คลองลำปัก ชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา ชุมชนริมทางรถไฟสาย แปดริ้ว ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร และประชาชนในชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนๆรุ่นพี่ นิสิตปริญญาโท ปริญญาเอกสาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ และพี่น้อง ทุกคน ที่ให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจตลอดมา

ขอขอบพระคุณมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการทำปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้

สำหรับคุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอกราบบูชาพระคุณบิดา มารดา คุณครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

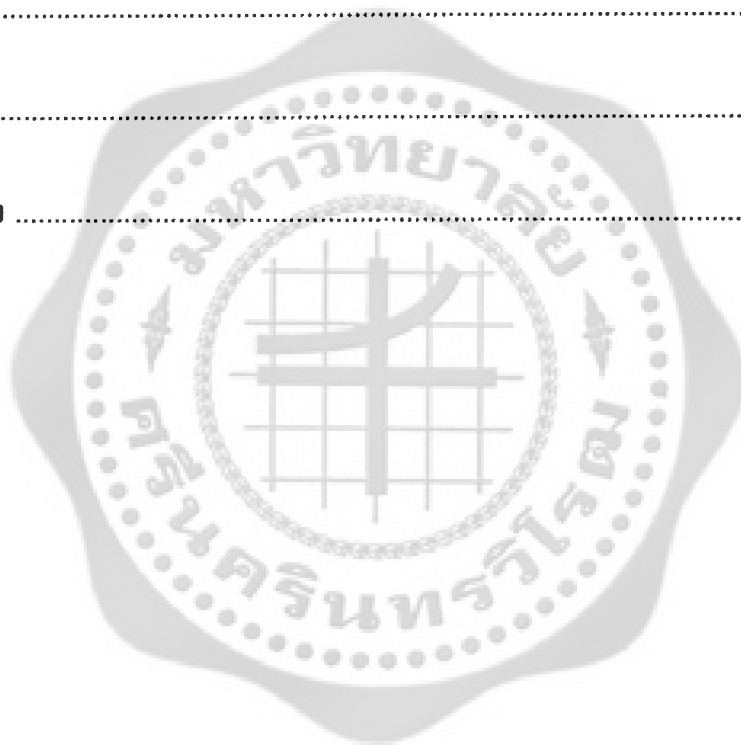
ภักธีรา พงศ์ศรีตรีเนตร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมุติฐานของการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แหล่งการเรียนรู้.....	9
โรงเรียนกับแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....	14
นโยบายการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.....	17
โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร.....	21
การพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
สถิติที่ใช้ในกับวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนตัว.....	49
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร.....	51
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความต้องการของชุมชน.....	62
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะ.....	93

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	96
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	96
วิธีดำเนินการวิจัย.....	96
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	98
อภิปรายผลการวิจัย.....	102
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	109
 บรรณานุกรม.....	 111
 ภาคผนวก.....	 117
 ประวัติย่อผู้วิจัย	 160

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แผนการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....	29
2 สวนพืชผักสมุนไพรในโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร.....	31
3 ทะเบียนพรรณไม้ที่สำรวจภายในโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร.....	33
4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
5 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างหลังคาเรือน.....	43
6 แสดงโครงสร้างประชากร (หลังคาเรือน) ตามขนาดครอบครัว.....	43
7 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	49
8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชน โดยรวมและรายด้าน.....	51
9 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของไม่ต้องการ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการของชุมชน ด้านอาคารสถานที่และสถานที่เป็นรายข้อ.....	52
10 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของไม่ต้องการ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐานของความต้องการของชุมชน ด้านวิชาการเป็นรายข้อ.....	53
11 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของไม่ต้องการ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐานของความต้องการของชุมชน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายข้อ.....	56
12 แสดงค่าความถี่และค่าร้อยละของไม่ต้องการ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐานของความต้องการของชุมชน ด้านความสัมพันธ์ชุมชนเป็นรายข้อ.....	56
13 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชนแขวง สี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตาม สถานภาพ.....	59
14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ.....	64
15 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค ด้านวิชาการ จำแนกตามสถานภาพ.....	65
16 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชนแขวง สี่แยกมหานาค โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามชุมชนที่อยู่.....	65
17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามที่อยู่ชุมชน.....	67
18 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยก มหานาค ด้านวิชาการ จำแนกตามชุมชนที่อยู่.....	68

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
19 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค ด้านความสัมพันธ์ชุมชน จำแนกตามชุมชนที่อยู่.....	69
20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยกมหานาค โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	70
21 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชนแขวง สีแยกมหานาค โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	71
22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยกมหานาค โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ.....	72
23 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ.....	73
24 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค ด้านวิชาการ จำแนกตามอายุ.....	74
25 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชนแขวง สีแยกมหานาค โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	75
26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยกมหานาค โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	76
27 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	77
28 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	78
29 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	79
30 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชนแขวง สีแยกมหานาค โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ.....	80
31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยกมหานาค โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ.....	81
32 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค โดยรวมด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอาชีพ.....	82
33 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอาชีพ.....	82

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
34 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค ด้านวิชาการ จำแนกตามอาชีพ.....	83
35 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามอาชีพ.....	84
36 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชนแขวง สีแยกมหานาค จำแนกตามอายุ.....	85
37 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยกมหานาค เขตดุสิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้.....	86
38 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค โดยรวม จำแนกตามรายได้.....	87
39 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำแนกตามรายได้.....	87
40 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค ด้านวิชาการ จำแนกตามรายได้.....	88
41 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชนแขวง สีแยกมหานาค โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของครอบครัว.....	89
42 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยกมหานาค โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดครอบครัว.....	90
43 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค โดยรวม จำแนกตามขนาดครอบครัว.....	91
44 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำแนกตามขนาดครอบครัว.....	92
45 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค ด้านวิชาการ จำแนกขนาดครอบครัว.....	92
46 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสีแยก มหานาค ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดของครอบครัว.....	93
47 ข้อเสนอแนะการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอด ชีวิต ตามความต้องการของชุมชนแขวงสีแยกมหานาค.....	94

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิด..... 8

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษามีความจำเป็นต่อมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย มนุษย์จึงต้องมีการศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต แต่การศึกษาปัจจุบันให้ความสำคัญกับแหล่งการเรียนรู้ คือ โรงเรียนเพียงอย่างเดียว และการศึกษาในระบบโรงเรียนมีข้อจำกัดคือไม่สามารถบริการแก่ประชาชนส่วนใหญ่ได้ จึงต้องมีการจัดการศึกษาในรูปแบบอื่น เช่น การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง สามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ตลอดจนเสริมประสบการณ์ตามความต้องการ

ปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ได้ตลอดเวลา เพราะหัวใจของการศึกษาคือการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดทักษะและพึ่งพาตนเองได้จึงส่งผลให้ประชาชนต้องศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ดังที่แผนการศึกษาศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ แนวนโยบายเพื่อดำเนินการและเป้าหมายที่ 1 การพัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้คือ การจัดบริการการศึกษาในรูปแบบและวิธีการต่างๆ ทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลายเพื่อเพิ่มโอกาสและทางเลือกในการศึกษาของประชาชนทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มาตรา 15 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาอย่างอิสระ และมาตรา 25 ระบุว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะสวนพฤกษศาสตร์ อุทยานและเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษายุคใหม่เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้ข้อมูลข่าวสาร สามารถที่จะพัฒนาตนเอง และเปิดโอกาสให้เรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า ทดลอง และปฏิบัติจริงด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

แหล่งการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ตามศักยภาพ และโอกาสจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และครูต้องเปลี่ยนวิธีการสอนจากการยึดตัวเองเป็นการใช้แหล่งความรู้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการจึงต้องสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาแหล่งการเรียนรู้อย่างหลากหลายเพื่อผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

วิทยา บุญศรีนัย (2545) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน พบว่าการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนต้องประกอบด้วย บรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ต้องมีวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และระยะเวลาการให้บริการอย่างเป็นระบบ

สมประสงค์ วิทยเกียรติ และคณะ (2545) ศึกษาแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่าผู้นำชุมชน กรรมการโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ปกครอง และชาวบ้านในชุมชนล้วนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน แต่การมีส่วนร่วมของชุมชนไม่ทั่วถึงเพราะขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเองต่อการจัดการศึกษา และคิดว่ามีความรู้ไม่พร้อมที่จะเข้าร่วมในการจัดการศึกษา จึงควรมีการประชาสัมพันธ์ด้านการศึกษาและสำรวจความต้องการของชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรมและการจัดการศึกษามากขึ้น

ชาติชัย ศรีพันธ์ (2546) ศึกษาความต้องการของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่าความต้องการของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ด้านพัฒนาบุคลากร ด้านพัฒนาสภาพแวดล้อมและความสะอาดของโรงเรียน ด้านการบริการที่ดีในโรงเรียน และด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

วาสนา กันหาสุข (2547) ศึกษาแนวทางพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารมีความเห็นว่า แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนมีความเหมาะสมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม

วุฒิไกร เลื่อนแป้น (2547) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 พบว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดแหล่งการเรียนรู้ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ห้องสมุดและสนามกีฬา ในระดับกลาง 5 ด้าน คือ ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ แปลงเกษตรเรือนเพาะชำ สวนพฤกษศาสตร์ และสวนสมุนไพร

สรุปได้ว่า การจัดหรือพัฒนาแหล่งความรู้ต้องให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์

กรุงเทพมหานคร ได้มีการพัฒนาการศึกษาในระดับต่างๆอย่างต่อเนื่อง ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมสังคมและความต้องการของประชาชนมากขึ้น แต่ก็ไม่สามารถจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ทั่วถึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ขาดโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งรับผิดชอบด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร โดยตรง ได้กำหนดแนวทางปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรทางวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถาบันประกอบการสถาบันสังคม จัดกระบวนการเรียนรู้ และจัดการศึกษาภายในชุมชน ให้มีการจัดการศึกษาอบรมแสวงหาความรู้ จักเลือกสรรภูมิปัญญาเพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ (นโยบายกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2548 – 2551)

จากเหตุผลดังกล่าว สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จึงได้จัดทำยุทธศาสตร์ เขตดุสิตขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและให้สอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร คือ ให้บริการการศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ให้มีการพัฒนาการศึกษาทุกระดับ โดยสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน (แผนยุทธศาสตร์เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2548 - 2551)

ข้อเท็จจริงที่ผ่านมาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในหลายๆพื้นที่ไม่สามารถจัดแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนได้สมบูรณ์แบบ เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางการบริหารประเทศ มีหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบและจัดการศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ทำให้ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน และนโยบายด้านการศึกษาในภาพรวมไม่เป็นไปในทางทิศเดียวกัน การบริหารจัดการจึงไม่เป็นเอกภาพ ที่สำคัญสำนักงานการศึกษาและสำนักงานเขตไม่ได้กำหนดแนวทางให้โรงเรียนปฏิบัติที่ชัดเจน เพียงแต่มีนโยบายให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดดำเนินการจัดหรือพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ

แขวงสี่แยกมหานาคอยู่ในเขตความปกครองของสำนักงานเขตดุสิตกรุงเทพมหานครมีพื้นที่ประมาณ 77 ไร่ เป็นชุมชนแออัด/บุกรุก อยู่ในความรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง ประกอบด้วยชุมชนวัดญวน – คลองลำปึก มีประชากร 856 คน ชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา มีประชากร 786 คน และชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว ประชากร 2,412 คน ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะทางครอบครัวค่อนข้างยากจน มีอาชีพที่หลากหลาย (ข้อมูลพื้นฐานจากการตรวจเยี่ยมชุมชน ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม สำนักงานเขตดุสิต พ.ศ. 2550)

โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่บริเวณปริมณฑลเขตพระราชฐาน เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้ดำเนินการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ตามนโยบายกรุงเทพมหานคร ตามยุทธศาสตร์เขตดุสิต และแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน โดยยึดหลักให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

สภาพรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะเป็นตลาดสดและวัด ชุมชนโดยรอบโรงเรียนคือราชตฤณมัยสมาคม (สนามม้า) บ้านพิษณุโลก ศูนย์สาธารณสุข 6 ตลาดสด เป็นต้น มีจำนวนนักเรียน 371 คน นักเรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานทางการศึกษาระดับปานกลาง มาจากครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ยปานกลาง มีปัญหาทางครอบครัวบางครั้งก็ย้ายถิ่นฐานไปประกอบอาชีพต่างถิ่นชั่วคราวตามระยะเวลาการจ้างงาน บางครอบครัวพ่อแม่แยกกันหรือหย่าร้างต้องอาศัยอยู่ตามริมทางรถไฟ โดยเฉพาะชุมชนวัดญวน – คลองลำปักษ์แม่จะตั้งอยู่ในย่านธุรกิจแต่ไม่มีที่พักอาศัยของตนเองต้องอาศัยอยู่ระหว่างชอกตึก บางแห่งก็รูกกล้าเข้าไปในเขตลำคลอง ไม่ถูกสุขลักษณะเช่นเดียวกับชุมชนแออัดทั่วไปของกรุงเทพมหานคร ประชาชนในชุมชนมีอาชีพหาบเร่แผงลอย บางครั้งก็เร่รอนมีที่อยู่ไม่เป็นหลักแหล่ง ดำรงชีวิตอยู่ด้วยการพนัน เช่น หวย มวย ม้า ตู๋เกม แหล่งการพนันเหล่านี้มีทั้งที่ถูกต้องตามกฎหมายและลักลอบแบบผิดกฎหมาย อีกทั้งยังเป็นแหล่งของสิ่งเสพติดที่มีทั้งเสพเองและจำหน่ายเองด้วย ประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนจึงฐานะยากจนมีปัญหาสูงด้านสุขภาพอนามัย การศึกษาและสิ่งแวดล้อม ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาครอบครัวแตกแยกส่งผลให้ต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อช่วยตนเอง การดำรงชีวิตจึงทำทุกอย่างเพื่อความอยู่รอดในสังคม อีกทั้งประชาชนในชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีต่อโรงเรียนก็ไม่ประสบผลตามเป้าหมาย เพราะสภาพทางเศรษฐกิจและสภาพชุมชนที่ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ต้องดิ้นรนและหาเลี้ยงครอบครัว ไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมของโรงเรียนได้มากนัก (สารสนเทศโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ปีการศึกษา 2550)

จากสภาพของชุมชนดังกล่าว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับชุมชน เพราะการศึกษาเป็นรากฐานแห่งความรู้ของชีวิต และเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถพัฒนาทักษะอาชีพและคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข นอกจากนี้โรงเรียนยังเป็นแหล่งวิทยาการที่เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ แก่นักเรียนและประชาชนในชุมชน

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูสอนอยู่ในโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร จึงสนใจที่จะทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้านคือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามสถานภาพ ชุมชนที่อยู่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และขนาดของครอบครัว
3. เพื่อรวบรวมปัญหา และข้อเสนอแนะการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขตดุสิต ได้ข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาโรงเรียนในสังกัดให้จัดการศึกษาสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
2. โรงเรียนวัดสมณานัมบริหารมีแนวทางการพัฒนาโรงเรียน ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
3. ชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จะได้รับการบริการทางการศึกษาจากโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารตามความต้องการของชุมชน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา ศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน
2. ด้านพื้นที่ ศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชน โดยเลือกศึกษาชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ชุมชน คือชุมชนวัดญวน – คลองลำปึก มีประชากร 856 คน 598 หลังคาเรือน ชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา ประชากร 786 คน 593 หลังคาเรือน และชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว ประชากร 2,412 คน 528 หลังคาเรือน รวม 4,054 คน 1,719 หลังคาเรือน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร คณะกรรมการชุมชน และประชาชน 1,719 หลังคาเรือน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 15 คน คณะกรรมการชุมชน จำนวน 22 คน และหัวหน้าหรือตัวแทนของหลังคาเรือนที่อยู่ในแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) และการสุ่มแบบมีระบบ (Systematic random sampling) โดยการใช้ตารางสำเร็จรูปของเกรซี และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan 1970: 608) ที่ความคลาดเคลื่อนระดับ .05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 313 หลังคาเรือน

4 ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

- 4.1.1 สถานภาพ
- 4.1.2 ชุมชนที่อยู่
- 4.1.3 เพศ
- 4.1.4 อายุ
- 4.1.5 ระดับการศึกษา
- 4.1.6 อาชีพ
- 4.1.7 รายได้
- 4.1.8 ขนาดของครอบครัว

4.2. ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานครตามกรอบแนวคิด 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร หมายถึง วิธีการ ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงส่งเสริมและสร้างสรรค์ให้โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนให้ ใน 4 แนวทาง คือ

1.1 การพัฒนาด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม หมายถึง การจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน และห้องพิเศษต่างๆให้เกิดประโยชน์ในการใช้สอยมากที่สุด เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียนของนักเรียนและชุมชน ตลอดจนการจัดกิจกรรมในโรงเรียนและการบริการชุมชน

1.2 การพัฒนาด้านวิชาการ หมายถึง การจัดการศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมชุมชนให้มีความรู้ด้านวิชาการ

1.3 การพัฒนาด้านกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามความต้องการ ความแตกต่างของแต่ละบุคคลอย่างหลากหลาย และทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

1.4 การพัฒนาด้านความสัมพันธ์ชุมชน หมายถึง การที่ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน คณะกรรมการชุมชน ครู ผู้ปกครอง ชุมชนร่วมกันจัดการศึกษาและจัดกิจกรรมต่างๆ โดยโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อให้เกิดการสนองตอบในความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย

2. ชุมชน หมายถึง ผู้อาศัยอยู่ในชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยชุมชนวัดญวน - คลองลำปึก ชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา และชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว

3 แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต หมายถึง บุคคล เทคโนโลยีสารสนเทศ อาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4. สถานภาพ หมายถึง บทบาทหรือตำแหน่งของบุคคลในสังคมที่ได้จากการเป็นสมาชิกสังคมได้รับความนับถือจากสาธารณชน ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมกำหนดขึ้นกำหนดเฉพาะตัวบุคคลที่ทำให้แตกต่างจากผู้อื่น ได้แก่

4.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ตัวแทนของประชาชนที่เป็นคณะกรรมการตามระเบียบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ภายในโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ประธานกรรมการ กรรมการผู้แทนผู้ปกครอง กรรมการผู้แทนองค์กรชุมชน กรรมการผู้แทนกรุงเทพมหานคร กรรมการผู้แทนศิษย์เก่า กรรมการผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

4.2 คณะกรรมการชุมชน หมายถึง ตัวแทนประชาชนชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการชุมชน

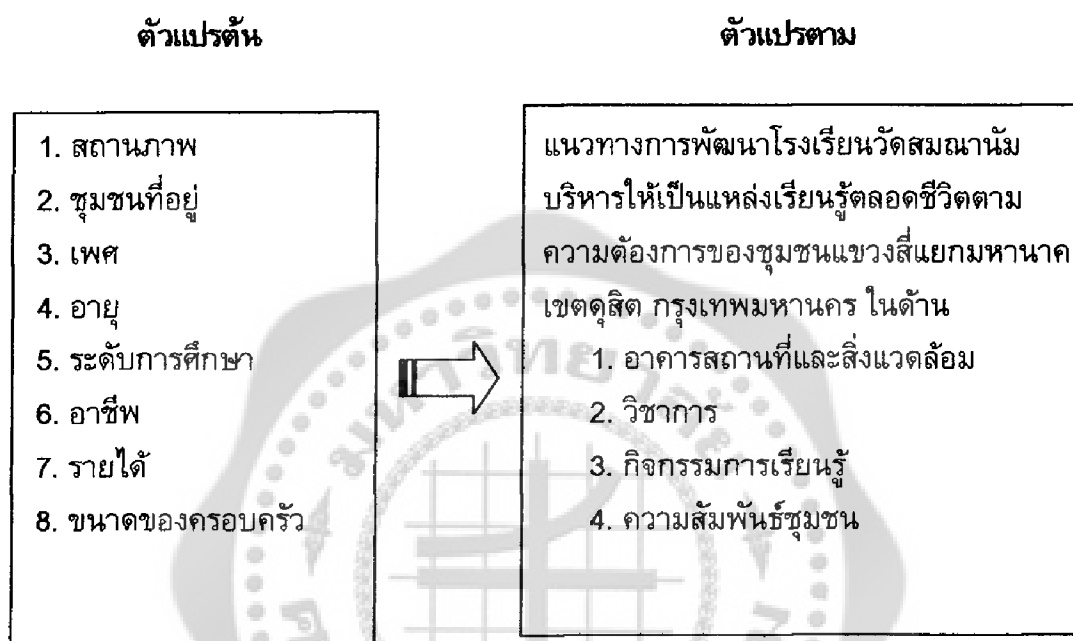
4.3 ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

4.4 ประชาชน หมายถึง ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

5. หลังคาเรือน หมายถึง เรือนหรืออาคารที่ถือเอาทะเบียนบ้านเป็นหลักในการนับ เช่น หมู่บ้านนี้มี 30 หลังคาเรือน (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร แล้วสรุปเป็นกรอบแนวคิด ได้ดังนี้

สมมุติฐานการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพ ชุมชนที่อยู่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และขนาดครอบครัวต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

1. แหล่งการเรียนรู้
2. โรงเรียนกับแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน
3. นโยบายการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร
4. โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร
5. การพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แหล่งการเรียนรู้

แหล่งการเรียนรู้เป็นแหล่งจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542:14) การศึกษาเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ ผู้วิจัยจะศึกษาในประเด็นดังนี้ คือ 1.1) ความหมาย 1.2) ประเภท 1.3) ประโยชน์และความสำคัญ 1.4) องค์ประกอบ 1.5) พระราชบัญญัติการศึกษาเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ และ 1.6 แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยศึกษารายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

1.1 ความหมายแหล่งการเรียนรู้

แหล่งการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยและต่อเนื่องจากแหล่งต่าง ๆ ได้อย่างคุ้มค่า มีผู้ให้ความหมายของแหล่งการเรียนรู้ไว้ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544: 32) แหล่งการเรียนรู้คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ และประสบผลสำเร็จในงาน อาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่น แหล่งวิทยาการ ได้แก่ สถาบัน องค์การหน่วยงาน ห้องสมุด สถานประกอบการต่าง ๆ เป็นต้น

เนาวรัตน์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ์ (2544: 28) แหล่งการเรียนรู้คือ ถิ่น ที่อยู่บริเวณบ่อเกิด แห่ง ที่ หรือศูนย์รวมความรู้ที่เข้าไปศึกษาหาความรู้ ความเข้าใจและความชำนาญ

สายนต์ ไพเราะญจิตร (2544: 2 - 3) แหล่งการเรียนรู้ คือ แหล่ง หรือที่รวมหรือศูนย์รวมข้อมูลข่าวสารความรู้ และกิจกรรมที่มีกระบวนการเรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนการสอนต่างจากเดิม เวลาเรียนยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน

สมน อมรวิวัฒน์ (2544) แหล่งการเรียนรู้หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และประสบการณ์ทั้งหลายที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากการ คิดเอง

สามารถ รอดสำราญ (2546: 19) แหล่งการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งมีชีวิตและไม่มี ชีวิต ได้แก่บุคคล สถานที่ต่างๆ แหล่งวิทยาการต่างๆ ธรรมชาติต่างๆที่เสริมสร้างให้ผู้เรียน เกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแหล่งการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยประสบการณ์ตรงเพื่อให้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

จากความหมายของนักวิชาการทางการศึกษา สรุปได้ว่าแหล่งการเรียนรู้ หมายถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเราทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศหรือศูนย์รวมความรู้ที่ทุกคนสามารถศึกษา แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งต่างๆได้ตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตลอดชีวิต

1.2 ประเภทแหล่งการเรียนรู้

แหล่งการเรียนรู้อาจเป็นสิ่งที่ เป็นธรรมชาติหรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นได้ทั้ง บุคคล สิ่งมีชีวิต และไม่มีชีวิต มีบุคคลหลายท่านจำแนกประเภทของแหล่งการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) กล่าวว่า แหล่งการเรียนรู้ที่ทำให้เกิด การเรียนรู้ตลอดชีวิต มี 8 ประเภท คือ พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวน พฤษภาศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและ แหล่งการเรียนรู้อื่นๆ

อรทัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ (2544: 160) จำแนกแหล่งการเรียนรู้เป็น 2 ประเภทคือ แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นบุคลากร ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน ครู แม่ค้าขายของ ฯลฯ และแหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสถานที่ ซึ่งรวมถึงตัวอาคารสถานที่ ดำรง ตลอดจนทัศนูปกรณ์ ต่างๆได้แก่ สถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เป็นต้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 144) แบ่งประเภทแหล่งการเรียนรู้ เป็น 6 ประเภท คือ 1) ภูมิปัญญาท้องถิ่น /ปราชญ์ชาวบ้าน 2) แหล่งวิทยาการต่างๆ เช่น ห้องสมุด หน่วยงาน สถาบัน เป็นต้น 3) สถานประกอบการต่างๆที่ให้ความรู้และฝึกอบรม วิชาชีพต่างๆในชุมชน 4)ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติ สวนสัตว์ เป็นต้น 5) สื่อ สิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ แผ่นพับ เป็นต้น 6) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ศิริกาญจน์ โกสมุทร และดารณี คำวังนัง (2545: 19) จำแนกแหล่งการเรียนรู้ไว้ 2 ประเภท คือ 1) แหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องคอมพิวเตอร์ สวนสมุนไพร ฯลฯ 2) แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน เช่น ห้องสมุดประชาชน วัด สถาน ประกอบการ ฯลฯ

สามารถ รอดสำราญ (2546: 24 - 25) แบ่งแหล่งการเรียนรู้เป็น 4 ประเภท คือ

- 1) แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นบุคคล เช่น ครู บุคลากรในโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น
- 2) แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นแหล่งวิทยาการ เช่น ห้องสมุดต่างๆ เทคโนโลยี สารสนเทศต่างๆ
- 3) แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ภูเขา 4) แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นสื่อสารสนเทศ เช่น หนังสือ ตำรา ป้ายโฆษณา ฯลฯ

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2548: 80 - 81) แบ่งแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนเป็น 6 ประเภทคือ 1) ห้องสมุดต่างๆ 2) เครือข่ายการเรียนรู้ในชุมชน เช่น ที่อ่านหนังสือพิมพ์ ประจำหมู่บ้าน 3) สื่อสารมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง 4) ภูมิปัญญาชาวบ้าน เช่น วัฒนธรรมและความอยากรู้ของชุมชน 5) สื่อพื้นบ้าน เช่น เพลง หนังสือนิทาน 6) ครอบครัว เช่น การอบรมสั่งสอน การประกอบอาชีพ

สมุน อมรวิวัฒน์ (2548: 81 - 82) แบ่งแหล่งการเรียนรู้ออกเป็น 4 ประเภทคือ

- 1) แหล่งการเรียนรู้ชุมชนที่รัฐและประชาชนจัดขึ้น เช่น อุทยานการศึกษา ศูนย์ศิลปาชีพ
- 2) สถาบันของชุมชนที่มีอยู่แล้วในวิถีชีวิตและการทำมาหากินในชุมชน เช่น โบสถ์ ตลาด ร้านขายของชำ
- 3) ประเพณีพิธีกรรม เช่น พิธีกรรมต่างๆที่สืบทอดกันมาของแต่ละชุมชน
- 4) ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ป่า ลำคลอง

จากความหมายของนักวิชาการ สรุปได้ว่า แหล่งการเรียนรู้สามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ แหล่งการเรียนรู้ที่เป็นบุคคล แหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ตามธรรมชาติ และแหล่งการเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น

1.3 ประโยชน์และความสำคัญ

1.3.1 ประโยชน์ของแหล่งการเรียนรู้

การใช้แหล่งการเรียนรู้ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นักการศึกษาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับประโยชน์แห่งการเรียนรู้ไว้ดังนี้

อรรถัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ (2544: 171 - 172) กล่าวถึงประโยชน์ของแหล่งการเรียนรู้ไว้ว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้จากของจริง ได้ศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม เกิดนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้สื่อธรรมชาติและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆจากธรรมชาติว่า “การเรียนรู้จากธรรมชาติ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความจริงของชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลง มีการต่อสู้ดิ้นรน มีปัญหา มีสุนทรียภาพ มีคุณค่า ทั้งความจริง ความงามและความดี.....”

จากความหมายของนักวิชาการสรุปได้ว่า แหล่งการเรียนรู้มีประโยชน์ต่อผู้เรียน เพราะผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เห็นคุณค่าของการเรียนมากขึ้นและสามารถนำความรู้ไปพัฒนาตน พัฒนาสังคม

1.3.2 ความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้

ปัจจุบันวิทยาการมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทุกคนต้องศึกษาหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความต้องการและตามความสนใจ มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ (2545: 150) กล่าวว่า แหล่งการเรียนรู้ “เป็นแหล่งการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นแหล่งปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นแหล่งเสริมสร้างประสบการณ์ความรู้ความคิดและวิทยาการ”

ตำริ บุญชู (2548: 28) กล่าวถึงความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ ดังนี้ คือ

- 1) เป็นแหล่งที่รวมขององค์ความรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยระบบกระบวนการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล
- 2) เป็นแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เชื่อมโยงโรงเรียนกับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 3) เป็นแหล่งข้อมูล que ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกสนาน
- 4) ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการคิดเอง ปฏิบัติเองและสร้างความรู้ด้วยตนเอง
- 5) ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังให้รู้และรักท้องถิ่นของตน

จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าแหล่งการเรียนรู้มีความหลากหลายที่สามารถตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล ที่ศึกษาค้นคว้าด้วยกระบวนการเรียนรู้ต่างกัน ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการคิดเอง ปฏิบัติจริง และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

1.4 องค์ประกอบของแหล่งการเรียนรู้

ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ (2544: 21 – 23) กล่าวถึงองค์ประกอบแหล่งการเรียนรู้มี

- 1) บุคลากร
- 2) การบริหารจัดการ
- 3) อาคารสถานที่
- 4) วัสดุอุปกรณ์
- 5) การจัดหาจัดหาสื่อ
- 6) สารนิเทศ
- 7) การให้บริการ
- 8) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้แหล่งการเรียนรู้
- 9) การประเมินผล
- 10) การติดตามผลการจัดแหล่งการเรียนรู้

1.5 พระราชบัญญัติการศึกษากับแหล่งการเรียนรู้

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับแหล่งการเรียนรู้ คือ มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักเป็นสถานศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลัก ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มาตรา 23 จัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา มาตรา 24 กระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะการคิด ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้พร้อม ๆ กันจากสื่อและเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มาตรา 25 รัฐในการส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้โดยการส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษา และนันทนาการแหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์การ ชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์การเอกชน องค์การวิชาชีพสถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติสรุปได้ว่า การเรียนรู้ในปัจจุบันผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากแหล่งต่างๆ อย่างหลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน จึงต้องจัดแหล่งการเรียนรู้เพื่อสนองต่อความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนให้เพียงพอที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ

1.6 แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นสถานที่ให้ความรู้ มีคุณค่ามหาศาลอยู่รอบๆ ตัวเรา ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ตามความสนใจ ตามศักยภาพ ตามโอกาส และตามความสามารถของแต่ละบุคคล มีผู้กล่าวถึงแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้หลายประเด็นดังนี้

1.6.1 การเรียนรู้ตลอดชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543: 1) กล่าวถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตไว้ดังนี้ 1) เรียนเพื่อรู้ ซึ่งจะผสมผสานความรู้ที่กว้างขวางเข้าด้วยกัน 2) เรียนเพื่อการปฏิบัติได้จริง ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองและพัฒนาความสามารถของตนเอง 3) เรียน

เพื่อที่จะอยู่ร่วมกัน เพื่อพัฒนาความเข้าใจผู้อื่นและเรียนรู้การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น 4) เรียนรู้เพื่อชีวิต สามารถปรับปรุงบุคลิกภาพ มีเหตุผลและทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการศึกษาผสมผสานการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รวมทั้งการรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเปรียบเสมือนห้องเรียนนอกโรงเรียน เพื่อชีวิตสำหรับผู้เรียนทุกคนทุกกลุ่มเป้าหมาย ที่ให้ความรู้ ให้ทักษะอาชีพ และความบันเทิงแก่ผู้เรียนและผู้สนใจตลอดเวลา

2. โรงเรียนกับแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน

การจัดหรือสร้างแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน เป็นภารกิจหลักของโรงเรียนที่จะต้องจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีคุณภาพ โดยขึ้นกับพื้นที่และกำลังความสามารถของโรงเรียนที่จะดำเนินการได้ เช่น มีพื้นที่บริเวณกว้างขวางพอจัดเป็นสวนพฤกษศาสตร์ สวนสมุนไพร ศูนย์กีฬา เป็นต้น หากมีอาคารเรียนเพียงพอก็จัดแหล่งการเรียนรู้ในลักษณะห้องต่างๆ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น แต่ถ้ามีพื้นที่และอาคารเรียนจำกัด อาจจะจัดสิ่งที่มีอยู่แล้วให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากที่สุด

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับโรงเรียนกับแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาในประเด็นดังนี้ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 2) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 3) ยุทธศาสตร์การสร้างความสัมพันธ์ 4) ประโยชน์และคุณค่าของการมีส่วนร่วม 2.5) โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยศึกษารายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากแนวคิดที่ว่า "การศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับคนในชุมชนทุกคน และถือว่าชุมชนต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการศึกษา การจัดการศึกษาที่จะต้องคำนึงถึงชุมชนสนองความต้องการของคนในชุมชน บุคคลที่อยู่ในชุมชนจะต้องมีส่วนในการตัดสินใจในกิจกรรมการเรียน โรงเรียนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน และชุมชนก็ต้องมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษาเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 29 ว่าจะให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์

การพัฒนาระหว่างชุมชน ซึ่งเป็นเรื่องที่โรงเรียนต้องถือปฏิบัติตาม อีกทั้งนโยบายการบริหาร และการจัดการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM : School – based management) ที่ เน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด (ทัศนาศ แสงศักดิ์, 2548: 44)

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปัจจุบันเน้นการจัดการศึกษา ที่โรงเรียนและชุมชนต้องร่วมกัน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่ผู้เรียนและชุมชน เป็นการลดช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนนั้นต้องมีการนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน นำโรงเรียนออกสู่ชุมชน มีการประสานร่วมมือซึ่ง กันและกัน มีการเผยแพร่ข่าวสารและผลงานของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ เพราะความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งสำคัญในการที่โรงเรียนจะตอบสนองความต้องการของ ชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้อย่างแท้จริง

2.2 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนประถมศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาที่มีความใกล้ชิดชุมชนมากที่สุด เป็นสถานที่ให้การศึกษาแก่ประชาชนในชุมชน โรงเรียนและชุมชนจึงมีความสัมพันธ์ต่อกัน เพราะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนมี ส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามความต้องการของชุมชน และ เป็นการพัฒนาให้สถานศึกษาใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนร่วมมือกันพัฒนาชุมชนและโรงเรียน การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ทำให้ประชาชนในชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน โรงเรียนมีความเข้าใจชุมชน และชุมชนเห็นประโยชน์ของการศึกษา เกิดความร่วมมือและมีความพึงพอใจต่อกัน ทำให้โรงเรียนแสวงหาทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่อยู่ในชุมชน มาพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 ยุทธศาสตร์การสร้างความสัมพันธ์

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ควร มียุทธศาสตร์ในการสร้างความสัมพันธ์ ดังนี้

2.3.1 นักเรียน ผู้บริหารต้องมีความมุ่งมั่นในการทำทุกอย่าง เพื่อนักเรียน เพราะนักเรียนเป็นผู้เชื่อมโยงความรู้ ความเข้าใจจากโรงเรียนสู่บ้านและชุมชน

2.3.2 คนชรา ผู้บริหารไม่ควรลืมและเข้าถึงคนชราให้ได้ เพราะคนชรา นั้น เปรียบเสมือนญาติผู้ใหญ่ที่สังคมและชุมชนให้การยอมรับ

2.3.3 พระสงฆ์ นักบวช เป็นที่เคารพนับถือของคนในชุมชน มีส่วนช่วยใน การชักจูงโน้มน้าวให้เกิดการยอมรับได้อย่างดี ถ้าสร้างความสัมพันธ์ที่ดีไว้กับพระสงฆ์ จะเป็น กำลังสำคัญการส่งเสริมสนับสนุนได้

2.3.4 ผู้นำชุมชน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและเข้าถึงผู้นำชุมชน เพราะเป็นผู้ที่ชุมชนให้การศรัทธายอมรับ

อมรวิทย์ นาคทรัพย์ และคนอื่นๆ (2543: 20 – 25) กล่าวถึงปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนควรนำมาเป็นแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้ประสบความสำเร็จ ผู้นำชุมชนที่มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล มองประโยชน์ของส่วนรวม มีความคุ้นเคยส่วนตัวระหว่างครูกับชุมชนองค์กรต่างๆ ในชุมชน จะเป็นแกนกลางสำคัญในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างชุมชนกับโรงเรียน และโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของชุมชน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นควรต้องเรียนรู้ชุมชนก่อน เพื่อปรับการดำเนินงานของโรงเรียนให้เหมาะสมกับสภาพชุมชนอย่างต่อเนื่องและเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

2.4 ประโยชน์และคุณค่าของการมีส่วนร่วม

การที่ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ก่อให้เกิดผลดีต่อโรงเรียนและชุมชน คือ 1) เกิดกระบวนการกลุ่มและการทำงานร่วมกัน การปฏิบัติงานเป็นไปตามความต้องการของชุมชน 2) กระจายอำนาจให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษา 3) ได้ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เมื่อทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาก็จะร่วมกันดูแลการใช้ทรัพยากรต่างๆ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม 4) สร้างจิตสำนึกที่ดีในการทำงานเพื่อสังคมและส่วนรวมมากกว่าส่วนตน 5) โรงเรียนและชุมชนสามารถควบคุมดูแลตรวจสอบการทำงานร่วมกันให้เป็นไปตามข้อตกลงเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน

การที่จะให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียนนั้น โรงเรียนต้องสร้างความสัมพันธ์อันดี ยกย่องและเห็นความสำคัญของผู้ปกครองทุกคน นำผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนก็ต้องเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนอย่างสม่ำเสมอ มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมผลงานของครูและนักเรียนให้ชุมชนรับทราบ และให้เครือข่ายผู้ปกครองทุกคนรับทราบถึงบทบาทหน้าที่ต่อโรงเรียน (วิชัย ดันศิริ. 2549)

2.5 โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เป็นแนวคิดที่จะพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้และเป็นสังคมของการเรียนรู้ เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่จัดกระบวนการเรียนการสอน ถ่ายทอดความรู้และเนื้อหาสาระแก่นักเรียน และมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนได้ โดยที่การจัดการศึกษาเป็นไปโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และมีคุณภาพตามความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544) โรงเรียนจึงต้องเป็น

แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับชุมชน ซึ่งแนวคิดว่าใช้โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้นั้นมีเอกสารที่เกี่ยวข้องกล่าวไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2541: 27) กล่าวว่าโรงเรียนเป็นศูนย์รวมข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้าศึกษาและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โรงเรียนเป็นศูนย์รวมด้านอาชีพ เป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้และฝึกอาชีพในชุมชน และยังเป็นศูนย์รวมวัฒนธรรมหรือการอนุรักษ์วัฒนธรรมอีกด้วย

สมาลี สังข์ศรี (2542) กล่าวว่า การที่โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน เพราะโรงเรียนเปรียบเสมือนเป็นสังคมของการเรียนรู้ที่จะจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในชุมชนได้ ทุกคนมีโอกาสทางการศึกษาสามารถเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การใช้โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการจัดกระบวนการที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาของชุมชน จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและระดมทรัพยากรต่าง ๆ มาช่วยในการจัดการศึกษา โรงเรียนจึงต้องมีแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. นโยบายการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร มีอำนาจในการจัดการศึกษาดังแต่เริ่มสถาปนาในปี พ.ศ. 2515 ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 โดยรับโอนการจัดการศึกษาจาก 2 หน่วยงาน คือ เทศบาลนครหลวงกรุงเทพธนบุรี และองค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ซึ่งหน่วยงานทั้ง 2 ได้ถือกำเนิด เมื่อ พ.ศ. 2514 จากประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 24 และ 25 โดยเทศบาลนครหลวงกรุงเทพธนบุรี เป็นการยุบรวมกัน และรับโอนการจัดการศึกษาจากเทศบาลนครกรุงเทพและเทศบาลนครธนบุรี ซึ่งรับโอนการจัดการศึกษามาจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อปี พ.ศ. 2509 กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ทำเนิการด้านการจัดการศึกษา โดยมีสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครเป็นผู้ที่รับผิดชอบด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานครโดยตรง เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีคุณภาพทางการศึกษา จึงได้กำหนดแนวทางปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ผู้วิจัยจะศึกษาในประเด็นต่อไปนี้ 1) นโยบายการศึกษา 2) การพัฒนาการศึกษา 3) ยุทธศาสตร์ตามภารกิจของสำนักการศึกษา 4) ยุทธศาสตร์บูรณาการหรือการสนับสนุนหน่วยงานอื่น 5) ยุทธศาสตร์ตามภารกิจเขต โดยศึกษารายละเอียดในแต่ละประเด็นดังนี้

3.1 นโยบายด้านการศึกษา

วิสัยทัศน์ กรุงเทพมหานครของเรา เยาวชน และคนทุกวัยมีความรู้คู่คุณธรรม ยุทธศาสตร์ ยุทธระดับคุณภาพการศึกษาพร้อมจัดบริการทางการศึกษาเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการรวมทั้งการจัดบริการทางการศึกษาระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาอย่างเพียงพอและสอดคล้องต่อความต้องการของชุมชน ตลอดจนพัฒนาผู้เรียนด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมท้องถิ่น และให้มีการเรียนรู้นอกห้องเรียน พร้อมพัฒนามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

ภารกิจหลัก สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กก่อนวัยเรียนชุมชนให้เพียงพอได้มาตรฐานกำหนดเทคโนโลยีสารสนเทศสู่กระบวนการเรียนการสอน และการบริการของทุกสถานศึกษา พัฒนาครูอย่างต่อเนื่องเพื่อประสิทธิภาพของการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยหลักสูตรการศึกษานอกระบบที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน มีการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนเรียนภาษาต่างประเทศอย่างได้ผลและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนร่วมจัดการและสนับสนุนการศึกษา

รูปแบบการจัดการศึกษาที่ต้องรับผิดชอบดำเนินการอยู่ ศูนย์รับเลี้ยงเด็กกลางวันและศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนได้จัดการศึกษาในระดับอนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์วิทยาลัยการแพทย์ กรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ยังจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่ การฝึกอบรมอาชีพพระยาสันในโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ศูนย์ศึกษาและส่งเสริมการเกษตรกรุงเทพมหานคร ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และศูนย์บริการด้านเทคโนโลยีการเกษตร

3.2 การพัฒนาการศึกษา

กรุงเทพมหานคร พัฒนาจัดการด้านการศึกษาในระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ และระบบสารสนเทศมาใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร แต่การพัฒนาการศึกษาที่ผ่านมาแล้วยังมีปัญหายู้อยู่เนื่องจากมีหลายหน่วยงานดำเนินกิจการด้านการศึกษาไม่มีการประสานระหว่างหน่วยงานทำให้การบริหารจัดการไม่เป็นเอกภาพ

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร กำหนดวิสัยทัศน์มุ่งเน้นปฏิรูปการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความสำคัญของผู้เรียน ส่งเสริมให้เด็ก เยาวชนและประชาชนได้รับการศึกษา

พันธกิจหลักที่สำนักงานการศึกษา

1. ปฏิรูปการเรียนรู้และหลักสูตร
2. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน
3. พัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
4. นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
5. ช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสและผู้มีความต้องการพิเศษ
6. พัฒนาระบบบริหารและจัดดำเนินการศึกษาให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545

7. จัดการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร
8. จัดตั้งวิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยชุมชน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

3.3 ยุทธศาสตร์ตามภารกิจของสำนักงานการศึกษา

3.3.1 จัดให้บริการทางการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาอย่างเพียงพอ ต่อความต้องการของชุมชน พัฒนาผู้เรียนด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมท้องถิ่น ให้มีการเรียนรู้นอกห้องเรียนและพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

3.3.2 จัดให้มีทรัพยากรทางการศึกษาที่สามารถสนับสนุนการให้บริการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3.3 พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถที่สูงขึ้น รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3.4 พัฒนาเครือข่ายสำหรับการแลกเปลี่ยนวิชาการ ประสบการณ์ และเทคนิคการจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับประเทศ และระหว่างประเทศ

3.3.5 มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยี สารสนเทศมาสู่กระบวนการเรียนการสอน โดยอาศัยอยู่ในรูปของสื่อการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน และกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน

3.3.6 เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนร่วมกันจัดการและสนับสนุนการศึกษา

3.3.7 ส่งเสริมการวิจัยทุกระดับเพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอน และให้ได้ผลงานที่สามารถนำมาเผยแพร่ใช้ประโยชน์ได้

3.3.8 เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานการศึกษา

3.4 ยุทธศาสตร์บูรณาการหรือการสนับสนุนหน่วยงานอื่น

3.4.1 จัดการเรียนการสอนสำหรับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีความพร้อมตามพัฒนาการอย่างสมวัย เพื่อให้มีพื้นฐานที่ดีสำหรับการศึกษาในระดับถัดไป

3.4.2 จัดบริการทางการศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาอย่างเพียงพอให้สอดคล้องต่อความต้องการของชุมชน ตลอดจนพัฒนาผู้เรียนด้านการคิดเชิง

วิเคราะห์ ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมท้องถิ่น และให้มีการเรียนรู้นอกห้องเรียนพร้อมพัฒนา มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

3.4.3 พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาให้เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มแหล่ง การเรียนรู้ในชุมชน

3.4.4 ให้บริการการศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาสแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3.4.5 ดำเนินการให้สถานศึกษาปลอดภัยและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของ นักเรียน (แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2551 สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร)

3.5 ยุทธศาสตร์ตามภารกิจเขต

สำนักงานเขตดุสิต ได้ดำเนินการจัดการศึกษาตามนโยบายกรุงเทพมหานคร โดยจัดการศึกษาภาคบังคับแก่เด็กในวัยเรียนอย่างทั่วถึง เด็กปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตดุสิตจะได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อม ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติที่มุ่งหวังให้เด็กมีความพร้อมทุกด้าน เร่งรัดการกำหนดเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้า สู่ระบบการเรียนการสอน และการบริการของทุกสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อ ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วยหลักสูตรการศึกษานอกระบบที่สอดคล้องวิถีชีวิตและความต้องการของชุมชน และพัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนภาษาต่างประเทศอย่างได้ผล

เป้าประสงค์การพัฒนาด้านการศึกษา

1. การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดบริการการศึกษาระดับปฐมวัย ประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาของกรุงเทพมหานคร
2. นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสังคม
3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
4. สถานศึกษาในสังกัดมีมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาทุกระดับ
5. บุคลากรทางการศึกษา มีศักยภาพในด้านวุฒิและทักษะในการบริหารจัดการ โดยเน้นความเป็นเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
6. มีระบบการบริหารจัดการที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ

4.โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร

ผู้วิจัยจะศึกษาเกี่ยวกับโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ในประเด็นต่อไปนี้ 1) ประวัติโรงเรียน 2) สภาพทั่วไปของโรงเรียน 3) สภาพชุมชนและโรงเรียน 4) ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน 5) เป้าประสงค์ของโรงเรียน 6) ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน 7) กลยุทธ์โดยศึกษารายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

4.1 ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ตั้งอยู่เลขที่ 416/1 ถนนพิษณุโลก ซอย 3 แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ในที่ธรณีสงฆ์ของวัดสมณานัมบริหาร เดิมเป็นโรงเรียนประชาบาล อาศัยโรงธรรมของวัดเป็นสถานที่เรียน เปิดเรียนครั้งแรก เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2475 รัฐบาลโอนมาให้เทศบาลเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2498 ปัจจุบันเป็นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 375 ตารางวา บริเวณที่ตั้งอยู่บนพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก ชุมชนรอบโรงเรียนเป็นชุมชนแออัดบุกรุก มีอาณาเขตติดต่อดังนี้ ทิศเหนือ ติดสนามม้าราชตฤณมัย ทิศใต้ ติดวัดสมณานัมบริหาร ทิศตะวันออก ติดชุมชนวัดญวน – คลองลำปาก ทิศตะวันตก ติดอาคารพาณิชย์

วิสัยทัศน์ (Vision) พัฒนาการศึกษาด้วยหลักธรรมภิบาล สร้างสรรค์เด็กยุคใหม่ให้มีคุณธรรม นำความรู้เคียงคู่เอกลักษณ์ไทย ทันสมัยในเทคโนโลยี ในวิถีชีวิตพอเพียง

พันธกิจ (Mission) บริหารและจัดการศึกษา โดยใช้หลักธรรมภิบาล ให้มีคุณภาพมาตรฐาน จัดบรรยากาศ และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน องค์การภาครัฐ/เอกชนเพื่อพัฒนาการศึกษา สืบสานภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ไทย

ยุทธศาสตร์

1. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาคูณธรรมจริยธรรม คุณภาพชีวิต และการได้รับโอกาสทางการศึกษาและสิทธิการคุ้มครองเด็ก

2. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ วิทยฐานะ และคุณภาพปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. พัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม แหล่งการเรียนรู้ และศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียน ระบบการบริหารจัดการคุณภาพ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา การเงิน การพัสดุและครุภัณฑ์

4. พัฒนามาตรฐานคุณภาพการประกันคุณภาพทางการศึกษา เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.2 สภาพทั่วไปของโรงเรียน

โรงเรียนมีอาคารเรียนเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 3 ชั้น ติดต่อกัน 2 หลัง รวม 20 ห้อง มีห้องสุขาของครู จำนวน 4 ห้อง ห้องสุขานักเรียน 16 ห้อง อยู่บริเวณใต้ถุนบ้านพักการโรง มีบ้านพักกรุงเทพมหานครแบบคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 3 หลัง เป็นที่พักอาศัยของภารโรง 2 ครอบครัว เจ้าหน้าที่ธุรการและครู จำนวน 2 ครอบครัว มีห้องประชุม ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ และอาคารโภชนาการเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก 2 ชั้น จำนวน 1 หลัง ระดับการศึกษาที่เปิดสอนมี 2 ระดับ คือ ระดับอนุบาล (อนุบาล 1 – 2) และระดับประถมศึกษา (ป.1 – ป.6) มีนักเรียน 320 คน จำนวน 13 ห้องเรียน มีคณะผู้บริหาร 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูสายปฏิบัติการสอน 13 คน เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน คนเลี้ยงเด็ก 3 คน ภารโรง 2 คน และคณงาน 1 คน รวมบุคลากรทั้งหมด 22 คน

สภาพโรงเรียนค่อนข้างคับแคบเมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน จึงได้จัดบรรยากาศภายในโรงเรียนให้ร่มรื่น ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ยืนต้นให้ร่มเงาอย่างเหมาะสม ตามสภาพพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และความสวยงาม รวมทั้งเสริมสร้างความสะอาดปลอดภัยในการทำกิจกรรมและการเล่นแก่นักเรียน ด้วยการปูกระเบื้องดินเผาเต็มพื้นที่สนามและรอบบริเวณโรงเรียน นักเรียนที่มาเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนรอบบริเวณโรงเรียน ได้แก่ ชุมชนวัดญวน – คลองลำปัก ชุมชนหลังบ้านมิ่งคศิลา และชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว บ้านพักสวัสดิการราชตฤณมัย บ้านพักสวัสดิการข้าราชการ(สวนจิตรลดา) นอกจากนี้ยังมีนักเรียนที่มาจากสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี ประมาณ 70 คน ผู้ปกครอง ร้อยละ 50 ประกอบอาชีพรับจ้าง ประกอบอาชีพค้าขายรายย่อย ร้อยละ 10 อาชีพพนักงานของรัฐ ร้อยละ 5 และไม่มีอาชีพ ร้อยละ 5 นักเรียนเดินทางมาโรงเรียนด้วยการเดินเท้า และรถจักรยานยนต์รับจ้างตามลำพัง เนื่องจากโรงเรียนอยู่ใกล้บ้านประมาณ ร้อยละ 30 มีผู้ปกครองเดินทางรับ – ส่ง (แผนยุทธศาสตร์การศึกษาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ประจำปี 2551 - 2556)

4.3 สภาพชุมชนและโรงเรียน

ผู้ปกครองมีอาชีพหลากหลาย ส่วนใหญ่อาชีพรับจ้าง ค้าขายรายย่อย มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวยากจน อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดบุงกรุก ขาดมาตรฐานคุณภาพชีวิตไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 เป็นเด็กที่อพยพติดตามผู้ปกครองจากต่างจังหวัดมาประกอบอาชีพ ผู้ใช้แรงงานในพื้นที่ใกล้โรงเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวโดยเฉลี่ยระดับปานกลาง พื้นฐานทางการเรียนรู้ค่อนข้างต่ำ มีปัญหาด้านการอ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่องซึ่งมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมอย่างต่อเนื่อง

สภาพการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานของผู้ปกครอง พบว่าส่วนมากประกอบอาชีพไม่แน่นอน สภาพความกดดันด้านเศรษฐกิจ ทำให้ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนบุตรหลานอย่าง

ใกล้ชิดและต่อเนื่อง บทบาทในการพัฒนาการศึกษาให้แก่บุตรหลานค่อนข้างน้อย จึงส่งผลต่อภาพรวมระดับการศึกษาของโรงเรียน เช่น นักเรียนขาดความต่อเนื่องเชื่อมโยงในการพัฒนาคุณลักษณะ คุณธรรมจริยธรรมระหว่างบ้านกับโรงเรียน

ปัจจุบันคุณภาพด้านการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายทั้งคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพครูผู้สอน โรงเรียนจึงได้ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีโอกาสพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการผลิตสื่อการสอนและงานวิจัยในชั้นเรียนตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรมสัมมนาดูงาน ตลอดจนการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อนำความรู้มาพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้น โรงเรียนมีพื้นที่จำกัดจึงได้จัดสรรพื้นที่ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนให้มากที่สุด โดยวางแผนการใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์อย่างหลากหลาย เช่น ช่อมแซมส่วนที่ชำรุดให้สามารถใช้งานได้ บำรุงรักษาสิ่งที่มีอยู่ให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่าที่สุด มุ่งเน้นประโยชน์ใช้สอยและปลอดภัยแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดให้มีการนิเทศการสอนในระดับสายชั้นและช่วงชั้นแบบกัลยาณมิตร นอกจากนี้โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ชุมชน วัด และหน่วยงานในพื้นที่ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และได้รับการตอบสนองจากชุมชนในระดับดี รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้พื้นที่ของโรงเรียนทำประโยชน์เพื่อมวลชนภายใต้การกำกับดูแลตามระเบียบของกรุงเทพมหานคร เป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียนและส่งเสริมโรงเรียนเป็นฐานการเรียนรู้เป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อกัน (แผนยุทธศาสตร์การศึกษาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ประจำปี 2551 - 2556)

4.4 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

4.4.1 ชุมชนวัดญวน – คลองลำปึก

ชุมชนวัดญวน – คลองลำปึก เป็นชุมชนแออัดบุกรุก (สำรวจสาธารณะสำนักกระบายน้ำ กทม.) มีเนื้อที่ชุมชน 25 ไร่ เดิมอาศัยอยู่บริเวณหลังโรงภาพยนตร์ปารีส เมื่อมีการสร้างตลาดจึงถูกเจ้าของที่ไล่อื้อ แล้วย้ายมาอยู่บริเวณที่ว่าง คือใกล้โรงภาพยนตร์แอมบาสเดอร์ ซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามโรงภาพยนตร์ปารีสและถูกไล่อื้ออีก ได้ย้ายมาปลูกอาศัยอยู่ในบริเวณคลองลำปึกซึ่งเป็นที่อยู่ปัจจุบัน เมื่อปี พ.ศ. 2534 ทางสำนักนายกรัฐมนตรีได้ทำการไล่อื้อชุมชน ชาวชุมชนรวมตัวกันเดินทางมาร้องเรียนต่อรัฐบาล เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2534 รัฐบาลจึงต้องระงับการไล่อื้อชั่วคราวจนถึงปัจจุบัน ทิศเหนือ ติดถนนหลานหลวง ทิศใต้ ติดวัดสมณานัมบริหาร ทิศตะวันออก ติดโรงพยาบาลมิชชั่น ทิศตะวันตก ติดตลาดผลไม้สะพานขาว มีประชากร 856 คน ชาย 352 คน หญิง 504 คน 203 ครอบครัว 598 หลังคาเรือน กรรมการชุมชน 8 คน ประธานชุมชนคือ นายสมภพ พ่วงประทุม เลขาธุการคือ นายอนุชา ตรีตรอง มีศูนย์สุขภาพ 1 แห่ง จำนวน อสส. 6 คน มีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีลานกีฬา 1 แห่ง มีศูนย์รับแจ้งเหตุและบริการครอบครัวในชุมชน

โดยมีกลุ่มแกนนำ 5 คน สถานที่สำคัญและน่าสนใจในชุมชน คือ วัดสมณานัมบริหาร มีศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน 1 แห่ง (นักเรียน 20 – 25 คน) พี่เลี้ยงเด็ก 2 คน มีปัญหาด้านทางเท้าในชุมชนและมีน้ำท่วมขังเนื่องจากอาศัยอยู่บนลำคลอง ความต้องการคือ ไฟฟ้าบริเวณทางเดิน (ข้อมูลพื้นฐานจากการตรวจเยี่ยมชุมชนของฝ่ายพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เมษายน 2550)

4.4.2 ชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา

ชุมชนหลังบ้านมนังคศิลาเป็นชุมชนแออัดเข้า (กรมธนารักษ์) มีเนื้อที่ประมาณ 22 ไร่ ทิศเหนือ ติดถนนหลานหลวง/บ้านมนังคศิลา ทิศใต้ ติดชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว ทิศตะวันออก ติดตลาดมหานาค ทิศตะวันตก ติดหลังอาคารด้านทางด่วนยมราช มีประชากร 786 คน ชาย 346 คน หญิง 422 คน 261 ครอบครัว 593 หลังคาเรือน กรรมการชุมชน 6 คน ประธานชุมชนคือ นายอิทธิพิ ภูมิวิทยารักษ์ (รักษาการ) เลขานุการคือ นางอรรณพ ประสพสุข มีศูนย์สุขภาพ 1 แห่ง มี อสส.6 คน มีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีศูนย์รับแจ้งเหตุและบริการครอบครัวในชุมชน โดยกลุ่มแกนนำ 6 คน มีปัญหาคือ หนูชุกชุมมาก ความต้องการคือ ยากำจัดหนู (ข้อมูลพื้นฐานจากการตรวจเยี่ยมชุมชนของฝ่ายพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เมษายน 2550)

4.4.3 ชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว

ชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้วเป็นชุมชนแออัดบุกรุก (การรถไฟแห่งประเทศไทยและกรมธนารักษ์บางส่วน) มีเนื้อที่ประมาณ 30 ไร่ ทิศเหนือ ติดสะพานยมราช ทิศใต้ ติดคลองแสนแสบ ทิศตะวันออก ติดทางรถไฟสายแปดริ้ว ทิศตะวันตก ติดตลาดคลองผดุงกรุงเกษม ประชากร 2,412 คน ชาย 1,305 คน หญิง 1,107 คน 426 ครอบครัว 530 หลังคาเรือน กรรมการชุมชน 8 คน ประธานชุมชนคือ นายเสน่ห์ วัฒนานุสรณ์ (รักษาการ) เลขานุการคือ นายสกุล วัฒนานุสรณ์ ศูนย์สุขภาพ 1 แห่ง จำนวน อสส. 5 คน มีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีกองทุนเงินแสนและกลุ่มออมทรัพย์ จำนวน 2 กองทุน (กองทุนที่อยู่อาศัยที่ดินรถไฟและกองทุนที่อยู่อาศัยพลังสามัคคี) มีศูนย์รับแจ้งเหตุและบริการครอบครัวในชุมชน โดยมีกลุ่มแกนนำ 5 คน (ข้อมูลพื้นฐานฝ่ายพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เมษายน 2550)

4.5 เป้าประสงค์ของโรงเรียน

4.5.1 ด้านศักยภาพและคุณลักษณะของผู้เรียน

นักเรียนทุกคนมีความรู้และทักษะพื้นฐาน ได้รับการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์และได้รับการส่งเสริมศักยภาพเต็มความสามารถ

4.5.2 ด้านความสามารถของบุคลากร

ครูทุกคนได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการจัดการกิจกรรม การเรียนการสอน และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนได้รับการพัฒนาศักยภาพการบริการแก่นักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง

4.5.3 ด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนา

นักเรียนทุกคนได้รับการบริการทุกด้าน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในการพัฒนา สุขภาพกาย สุขภาพจิต เชาว์ปัญญา และพัฒนาการเรียนรู้

4.5.4 ด้านสนองนโยบายและการสร้างเครือข่ายทางการศึกษา

จัดกิจกรรมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นและเอกลักษณ์ไทย การจัดการกิจกรรมสนองนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน รวมทั้งการสร้างและขยายเครือข่ายทางการศึกษาอย่างหลากหลาย

4.6 ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

4.6.1 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์โรงเรียน เพื่อสร้างความตระหนักแก่ผู้เกี่ยวข้อง ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนของชุมชน

4.6.2 พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้ทันสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับ แนวทางการปฏิรูปการศึกษาและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

4.6.3 ส่งเสริมการวิจัย การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ตาม จรรยาบรรณมาตรฐานวิชาชีพและวิถียุทธนะ

4.6.4 พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน สร้างแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง

4.6.5 เพื่อให้ได้ผลผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพทั้งศักยภาพการเรียนรู้ คุณธรรม จริยธรรม และคุณภาพชีวิตที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม เป็น การศึกษาเพื่อแก้ปัญหาของสังคม

4.6.6 เพื่อให้โรงเรียนได้รับการรับรองผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับ ต่างๆมีประสิทธิภาพประสิทธิผลในระดับดี

4.7 กลยุทธ์

4.7.1 แผนงานบริหารวิชาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านศักยภาพและคุณลักษณะของผู้เรียน

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมความรู้ ความสามารถและทักษะพื้นฐาน ประกอบด้วย โครงการส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาการศึกษาระดับปฐมวัย โครงการส่งเสริมคุณภาพ การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา และโครงการโรงเรียนรักการอ่าน

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้แสดงความรู้ ความสามารถเต็มศักยภาพ ประกอบด้วย โครงการส่งเสริมพัฒนาทักษะกระบวนการคิด โครงการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และโครงการส่งเสริมการประกวดแข่งขันความสามารถด้านวิชาการ และด้านกิจกรรมการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างยั่งยืนแก่ผู้เรียน ประกอบด้วย โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ วิถีธรรม ในวิถีพอเพียง โครงการส่งเสริมวิถีประชาธิปไตยและเสริมสร้างจิตสำนึกความรักชาติอย่างสร้างสรรค์ และโครงการส่งเสริมกิจกรรมวันสำคัญ

4.7.2 แผนงานบริหารบุคลากร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านความสามารถของบุคลากร

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาความรู้ความเข้าใจ ทักษะการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย โครงการพัฒนาการวัดผลประเมินผล และโครงการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยทางการศึกษา ผลงานทางวิชาการ

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาการเรียนการสอน ประกอบด้วย โครงการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย โครงการแนะแนวการศึกษา และโครงการห้องเรียนในโลกกว้าง

กลยุทธ์ที่ 4 สร้างภาวะผู้นำของครู ประกอบด้วย โครงการนิเทศงานในสถานศึกษา และโครงการพัฒนาบุคลากร

4.7.3 แผนงานบริหารงบประมาณ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และการให้บริการแก่นักเรียน ประกอบด้วย โครงการพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โครงการสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน และโครงการสร้างเสริมจิตสำนึกอนุรักษ์พลังงาน

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ประกอบด้วย โครงการพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้ โครงการกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน โครงการพัฒนาระบบการบริหารงานห้องสมุดและโครงการพัฒนาความรู้และทักษะด้านไอซีทีแก่ครูและนักเรียน

กลยุทธ์ที่ 3 ให้บริการนักเรียนด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย โครงการโรงเรียนส่งเสริมคุณภาพ โครงการศึกษา/พัฒนาเยาวชนปัญญาและการเรียนรู้ โครงการพัฒนาบริการอาหารกลางวัน และโครงการสารสนเทศเพื่อการศึกษา

4.7.4 แผนงานบริหารทั่วไป

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านสนองนโยบายและการสร้างเครือข่าย ทางการศึกษา
กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลและพัฒนานักเรียน ประกอบด้วย
โครงการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการศึกษา และโครงการ
เสริมสร้างวินัยเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมความรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย โครงการ
ส่งเสริมความรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่โรงเรียน

กลยุทธ์ที่ 3 เผยแพร่ข่าวสารและให้บริการชุมชน ประกอบด้วย
โครงการส่งเสริมความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

กลยุทธ์ที่ 4 ร่วมพัฒนาชุมชน อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรม
ประกอบด้วย โครงการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับชุมชน และโครงการ
โรงเรียนปลอดภัยยาเสพติด

5. การพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็น
กระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้
การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้าง
องค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัย
เกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อ
พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม
มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้
เป็นไปอย่างต่อเนื่องและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 กำหนดให้มี
การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้
สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
สถานศึกษาชุมชน และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่
ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร
กระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล จนเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้สำหรับชุมชนได้อย่างมี
คุณภาพและประสิทธิภาพ

จากแนวพระราชดำริ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่มุ่งเน้นให้พัฒนาคุณภาพ
ชีวิตของคนไทย ให้พึ่งพาตนเอง ใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ด้วยเงื่อนไขความรู้และ
เงื่อนไขคุณธรรม รวมทั้งกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษา
ตามแผนปฏิบัติการราชการสำนักงานเขตดุสิต ประจำปี 2550 นโยบายการศึกษาของ

กรุงเทพมหานครในวิสัยทัศน์ กล่าวว่า “กรุงเทพมหานครของเรา เยาวชนและคนทุกวัย มีความรู้คู่คุณธรรม” และยุทธศาสตร์การศึกษากรุงเทพมหานคร “พัฒนาการให้บริการศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ด้วยการศึกษามีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน” โรงเรียนวัดสมณานัมบริหารจึงจัดการศึกษาตามภารกิจต่างๆที่กำหนดไว้ให้ได้คุณภาพโดยเน้นเป้าหมาย กระบวนการ องค์กรแห่งการเรียนรู้ การควบคุมคุณภาพแบบองค์รวม และเน้นการปฏิบัติงานตามภารกิจ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม มาตรฐาน คือ มาตรฐานคุณภาพด้านผู้เรียน มาตรฐานการเรียนการสอน และมาตรฐาน การบริหารโรงเรียน เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับชุมชน ตลอดจน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินงานของโรงเรียนมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการติดตามและ รายงานผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีการประเมินผลงาน เพื่อจะได้นำผลการทำงานมา วิเคราะห์และหาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนให้มีมาตรฐาน

จากสภาพปัญหาของชุมชนที่ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้น้อยฐานะ ยากจน และสภาพปัญหาของโรงเรียนที่มีพื้นที่จำกัด เพื่อจะพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัม บริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้สำหรับนักเรียนและชุมชน โรงเรียนจึงได้จัดให้มีการประชุม คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน เพื่อให้ทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นไปตามความต้องการและสอดคล้องกับชุมชน มีสาระสำคัญคือ 1) ให้มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆของโรงเรียนให้ชุมชนและผู้ปกครอง ทราบในรูปแบบต่างๆ เช่น สารโรงเรียน เสียงตามสาย 2) จัดการศึกษาให้เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมของชุมชน 3) ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกิจกรรมต่างๆของ โรงเรียนมากขึ้น 4) จัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้ร่มรื่น สวยงาม สามารถ เป็นแหล่งการเรียนรู้ได้ เช่น มีไม้ดอก ไม้ประดับ 5) ปรับปรุง/พัฒนาห้องสมุดให้เป็นระบบ และทันสมัย มีบรรยากาศที่ดี น่าสนใจ อยากเข้าไปศึกษาหาความรู้ 6) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ความรู้และคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียน เช่น จัดค่ายคุณธรรม ฝึกอบรมวิชาชีพต่างๆ (บันทึกการประชุมคณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ครั้งที่ 1/2551 ปีการศึกษา 2551)

จากการศึกษาสาระสำคัญของยุทธศาสตร์สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ยุทธศาสตร์สำนักงานเขตดุสิต ยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนวัดสมณานัม บริหาร และการประชุมคณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียน จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องและตรงตามความต้องการของชุมชน เมื่อนำมา สังเคราะห์รายละเอียดแต่ละประเด็น สามารถนำมาจัดเป็นกลุ่มได้ 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อม 2) กลุ่มวิชาการ 3) กลุ่มกิจกรรมการเรียนรู้ และ 4) กลุ่ม ความสัมพันธ์ชุมชน ดังรายรายละเอียดตาราง 1

ตาราง 1 แผนการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลุ่ม	สาระสำคัญ	สาระสำคัญ/หน่วยงาน
อาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม	- พัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ - สนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต - สร้างแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อเป็นศูนย์กลางแห่งความรู้ที่แท้จริง - จัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้	ยุทธศาสตร์ สำนักการศึกษา ยุทธศาสตร์ สำนักงานเขตดุสิต ยุทธศาสตร์ โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร
วิชาการ	- ปรับปรุง/พัฒนาห้องสมุดให้เป็นระบบและทันสมัย - จัดบริการทางการศึกษาอย่างเพียงพอและสอดคล้องต่อความต้องการของชุมชน - จัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของชุมชน	การประชุม คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน การประชุม คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน ยุทธศาสตร์ สำนักการศึกษา
กิจกรรมการเรียนรู้	- พัฒนาผู้เรียนด้านการคิดวิเคราะห์และมีการเรียนรู้นอกห้องเรียน - พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพการเรียนรู้ คุณธรรมจริยธรรมและคุณภาพชีวิต	การประชุม คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน ยุทธศาสตร์ สำนักการศึกษา ยุทธศาสตร์ โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร
ความสัมพันธ์ชุมชน	- จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ และคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน - เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนร่วมกันจัดการและสนับสนุนการศึกษา - ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา - ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา - ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกิจกรรมต่างๆ	การประชุม คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน ยุทธศาสตร์ สำนักการศึกษา ยุทธศาสตร์ สำนักงานเขตดุสิต ยุทธศาสตร์ โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร การประชุม คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า แผนการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้ 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นการดำเนินงานที่ส่งเสริมให้มีบรรยากาศ และกิจกรรมเอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งในห้องและนอกห้องเรียน เพื่อให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ จัดสิ่งแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เกิดประโยชน์จากการใช้สอยมากที่สุด และเกิดการเรียนรู้นอกห้องเรียนทั้งนักเรียนและชุมชน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนได้รับประโยชน์จากการใช้อาคารสถานที่ เช่น การใช้สนามเพื่อออกกำลังกาย การจัดสวนหย่อม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2543: 18 – 20) เสนอแนวทางในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการเป็นแหล่งการเรียนรู้ไว้ ดังนี้ สถานที่ได้แก่ อาคารบริเวณชลข ต้องสะอาด ร่มรื่น สวยงาม ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย มีบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน มีต้นไม้ สถานที่พักผ่อน สิ่งอำนวยความสะดวกในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

วุฒิไกร เลื่อนแป้น (2547: 17 – 18) กล่าวถึงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม บรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน คือ บรรยากาศการเรียนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ มีโอกาสได้เลือกตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีอิสระในการเลือกทำงานตามความต้องการ มีการประเมินผลตนเอง เพื่อผู้เรียนจะได้รู้ว่าตนเองมีการพัฒนาและเกิดการเรียนรู้มากขึ้นเพียงใด ที่สำคัญคือ ครูต้องเปลี่ยนบทบาทตนเองจากการสอนเพียงผู้เดียวมาเป็นบุคคลแห่งความรู้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องข้างต้นสรุปได้ว่า อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ต้องมีความร่มรื่น สวยงาม มีบรรยากาศที่ดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอน และเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตแก่ผู้เรียนได้

โรงเรียนวัดสมณานัมบริหารมีความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อให้บริการแก่ชุมชน และเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ของชุมชน โดยจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและปรับพื้นที่สนามบริเวณต่างๆของโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับชุมชน ดังนี้

5.1.1 สวนหย่อม, ไม้ดอกไม้ประดับ

การจัดสวนหย่อมในโรงเรียน เป็นการเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แก่นักเรียน และให้ความร่มรื่น สวยงามกับโรงเรียน นอกจากนี้ยังใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ คลายเครียดจากการเรียนและการทำงานได้ โรงเรียนเห็นว่าการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้มีความร่มรื่นสวยงามเป็นสิ่งสำคัญ จึงได้ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนโดยการปรับสภาพพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าให้เป็นสวนหย่อมที่น่าชม และนำหญ้า ก้อนหิน สิ่งประดับอื่นๆ เช่น รั้ว สระ ไม้เตี้ยๆ และหญ้าต่างๆที่จะทำให้ทัศนสวนสวยงาม มีการสำรวจสภาพพื้นที่ สภาพภูมิอากาศรอบบริเวณที่จัดสวนเพื่อกำหนดตำแหน่ง ชนิดของต้นไม้ให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม แล้วมีส่วนประกอบอื่นๆ เช่น น้ำพุ สัตว์ชนิดต่างๆ ไม้ดอกไม้ประดับที่เหมาะสมกับสวนหย่อม

5.1.2 สวนพืชผักสมุนไพร

พืชผักสมุนไพรมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตคนไทยมานาน ส่วนใหญ่มหาชนพื้นบ้านจะรู้จักชื่อและประโยชน์ของพืชสมุนไพรมากกว่าคนทั่วไป โรงเรียนวัดสมณานัมบริหารได้มองเห็นความสำคัญและประโยชน์ของพืชสมุนไพร จึงมีนโยบายที่จะจัดสวนพืชผักสมุนไพรเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้พืชสมุนไพรแก่นักเรียนและประชาชนทั่วไป ให้รู้ถึงประโยชน์และคุณค่าของสมุนไพร การจัดสวนสมุนไพรในโรงเรียนจะทำให้โรงเรียนมีพืชสมุนไพรที่ปลอดสารพิษไว้รับประทาน และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ครบวงจร คือ การได้ปฏิบัติจริง มีความรู้ที่จะนำไปใช้ในชีวิตจริงให้เกิดประโยชน์ได้ โรงเรียนจัดทำสวนสมุนไพรโดยสำรวจบริเวณหรือสถานที่ปลูก สำรวจสมุนไพรที่จะปลูก แล้ววางแผนออกแบบสวนสมุนไพร เพื่อดำเนินการจัดการสวนสมุนไพร เช่น ปรับพื้นที่ เตรียมแปลง เตรียมพืชสมุนไพร จากนั้นให้นักเรียนปลูกและดูแลรักษา ขยายพันธุ์พืชสมุนไพร เพื่อให้พืชเจริญงอกงาม จัดทำป้ายชื่อและประโยชน์ของพืชสมุนไพร มีการติดตามประเมินผลเป็นระยะๆ ซึ่งการดำเนินการจัดสวนสมุนไพรของโรงเรียนได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการและจัดเป็นแหล่งการเรียนรู้ให้นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ตาราง 2 สวนพืชผักสมุนไพรในโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร

ลำดับที่	ชื่อพืชสมุนไพร	ลักษณะ	ประโยชน์
1.	มะนาว	ไม้ยืนต้น	เลือกออกตามโรฟัน, แก้อา, ขับเสมหะ
2.	กระเพรา	ไม้ล้มลุก	ป้องกันโรคมาเร้ง, ย่อยไขมัน,
3.	ตะไคร้หอม	ไม้ล้มลุก	ไล่แมลง, ทาป้องกันยุง
4.	เตยหอม	ไม้พุ่ม	บำรุงหัวใจ, แก้กษัยเบาพิการ, ขับเสมหะ
5.	สระแหน่	ไม้ล้มลุก	ขับลม, ขับเหงื่อ, ท้องอืด, ท้องเฟ้อ

5.1.3 สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

ตามที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริบางประการเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช "การสอนและอบรมให้เด็กมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พืชพรรณนั้น ควรใช้วิธีการปลูกฝังให้เด็กเห็นความงดงาม น่าสนใจ และเกิดความปิติที่จะทำการศึกษาและอนุรักษ์พืชพรรณต่อไป การใช้วิธีการสอนการอบรม ที่ให้เกิดความรู้สึกลึกซึ้งว่า หากไม่อนุรักษ์แล้วจะเกิดผลเสีย เกิดอันตรายแก่ตนเอง จะทำให้เด็กเกิดความเครียด ซึ่งจะเป็นผลเสียแก่ประเทศในระยะยาว" โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริ จัดตั้งงาน "สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน" เพื่อเป็นสื่อในการสร้างจิตสำนึกด้านอนุรักษ์พันธุกรรมพืช โดยให้เยาวชนนั้นได้ใกล้ชิดกับพืชพรรณไม้ เห็นคุณค่า ประโยชน์ ความสวยงามอันจะก่อให้เกิดความคิดที่จะอนุรักษ์พืชพรรณต่อไป การดำเนินการสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียนเป็นที่เก็บพรรณไม้แห้ง พรรณไม้ดอง รวมทั้งเป็นที่รวบรวมพรรณไม้ท้องถิ่นที่หายาก ใกล้สูญพันธุ์ และเป็นที่รวมภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนวัดสมณานันท์บริหารได้จัดหาพืชพรรณไม้ต่าง ๆ มาปลูกในโรงเรียน แต่ไม่ได้จัดทำเป็นสวนพฤกษศาสตร์เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียน เมื่อกรุงเทพมหานครมีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดเป็นสมาชิก "สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน" ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี" เพื่อให้มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่ให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นแหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ทุกคนสามารถศึกษาได้ ในฐานะโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่จะสนองพระราชดำริเพื่อนำมาปฏิบัติ จึงได้จัดให้มีสวนพฤกษศาสตร์ขึ้นเพื่อให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักเรียนและชุมชน โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์สอดคล้องกับโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนตามกรอบการดำเนินงานและกิจกรรมของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) คือ 1) จัดทำป้ายชื่อพรรณไม้ (หลักการ รู้ชื่อ รู้ลักษณะ รู้จัก) โดยขั้นแรกสำรวจแล้วติดชื่อเป็นชื่อพื้นเมืองก่อน จากนั้นศึกษาค้นคว้าข้อมูลการใช้ประโยชน์จากเอกสารหรือข้อมูลพื้นบ้าน ค้นคว้าชื่อสามัญ ชื่อวิทยาศาสตร์จากเอกสารเป็นชื่อชั่วคราว จากนั้นตรวจสอบจากนักพฤกษศาสตร์หรือชื่อของต้นที่สามารถอ้างอิงเพื่อให้ได้ชื่อถูกต้องสมบูรณ์ หากไม่สามารถค้นคว้าได้ก็จัดทำตัวอย่างพรรณไม้แห้ง โดยมีส่วนต่างๆครบทั้งใบ ดอก ผล แล้วส่งให้กับโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ เพื่อให้ นักพฤกษศาสตร์อนุกรมวิธานทำการจำแนกชื่อวิทยาศาสตร์และข้อมูลต่างๆ 2) รวบรวมพรรณไม้เข้ามาปลูกในโรงเรียน (หลักการ คลุกคลี เห็นคุณค่า สนุกสนาน) โรงเรียนได้นำพืชพรรณไม้ไทยที่หายากและที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาปลูกเพิ่มเติม โดยจัดทำป้ายชื่อ บันทึกแหล่งที่เก็บรวบรวมข้อมูล การใช้ประโยชน์

ประโยชน์ของท้องถิ่น จัดทำแผนผังพันธุ์ไม้ทั้งที่มีอยู่เดิมและการนำเข้ามาปลูก 3) ศึกษาข้อมูลด้านต่าง ๆ (รู้การวิเคราะห์ เห็นความต่าง รู้ความหลากหลาย) โดยทำการศึกษาพืชพรรณไม้ด้านชีววิทยา สันฐานวิทยา การขยายพันธุ์ การใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น กรปลูกเลี้ยง โดยพืชบางชนิดอาจเป็นพืชที่ยังไม่ได้ทำการศึกษามาก่อน ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการเจริญเติบโต สันฐาน ใบ ดอก ผล สภาพนิเวศวิทยาของพืชได้ 4) รายงานผลการเรียนรู้ (หลักการ รู้สาระ รู้สรุป รู้สื่อ) การรายงานผลการศึกษาพืชชนิดต่างๆจะเป็นข้อมูลที่เก็บไว้ในส่วนของสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยที่ผู้ศึกษาอาจทำการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนก่อนนำเสนอ ซึ่งอาจทำให้เกิดผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่นของพืชชนิดนั้นได้

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนของโรงเรียนที่เข้าร่วมสนองพระราชดำริ เป็นส่วนหนึ่งของ “สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” จะมีประโยชน์ในการศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อเนื่องในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ซึ่งนักเรียนและเยาวชนได้ใกล้ชิดกับพืชพรรณไม้ เห็นคุณค่า ประโยชน์ ความสวยงาม ก่อให้เกิดสำนึกในการอนุรักษ์พรรณพืชขึ้น (แนวทางการดำเนินงาน อพ.สธ. ระยะที่ 5 ปีที่ 4 (ตุลาคม พ.ศ. 2549 – กันยายน พ.ศ. 2554))

ตาราง 3 ทะเบียนพรรณไม้ที่สำรวจภายในโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร (ตัวอย่าง)

หมายเลข	ชื่อ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์	ลักษณะวิสัย	ประโยชน์
001	ทุกวาง	<i>Terminalia catappa</i> L.	Combretaceae	ขึ้นได้ดีในดินทั่วไป	ไม้ประดับ
002	อโศกอินเดีย	<i>Polyalthia longifolia</i> Benth Hook.f.ver. Pandurata	Annonaceae	ขึ้นได้ในดินทั่วไป	ไม้ประดับ
003	สัตตบรรณ	<i>Alstonia scholaris</i>	Apocynaceae	ไม่ยืนต้น ขนาดใหญ่	ไม้ประดับ
004	โมก	<i>Wrightia pubescens</i> R. Br	Apocynaceae	ไม่ยืนต้น ขนาดกลาง	ยางไขแก้พิษงู
005	โกสน	<i>Codiaeum variegatum</i> (L.) Blume.	Uphorbiaceae	ไม้พุ่มสูง 2 – 3 เมตร	ไม้ประดับ
006	ไม้ฟิลิปปินส์	<i>Dracaena surculosa</i> Lindl	Agavaceae.	ไม้พุ่ม	ไม้ประดับ
007	กระดุมทอง	<i>Melampodium divaricatum</i> (Pers.) DC.	Compositae	ไม้พุ่มขนาดเล็ก อายุสั้น (2 ปี)	ไม้ประดับ

5.1.4 แปลงเกษตรสวนครัว

แปลงเกษตรสวนครัวเป็นสถานที่ปลูกและขยายพันธุ์พืชต่างๆ มีพืชผักสวนครัวหลากหลายชนิด โรงเรียนมีแปลงเกษตรสวนครัวให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

แปลงเกษตรสวนครัวของโรงเรียนวัดสมณันัมบริหารเป็นโครงการตามแนวทางทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงที่ให้นักเรียนได้ทดลองและฝึกปฏิบัติจริง เช่น ทดลองปลูกข้าวโพด ผักบุ้ง ฯลฯ หลังจากให้นักเรียนได้ทดลองและเรียนรู้วิธีการแล้ว ทำให้นักเรียนเกิดความคิดค้น อยากรู้อยากเห็นและขยายพันธุ์พืชอื่นๆ แม้ว่าโรงเรียนจะมีพื้นที่จำกัดก็พยายามจัดสรรพื้นที่ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน แปลงเกษตรสวนครัวจะก่อกำเนิดให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และสามารถนำไปต่อยอดพัฒนาเป็นอาชีพสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัวในอนาคตได้

5.1.5 ห้องสมุดโรงเรียน

ห้องสมุดเป็นสถานที่เก็บเอกสารต่างๆ และเป็นแหล่งความรู้ที่ทุกคนสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ตลอดเวลา โรงเรียนจึงต้องมีห้องสมุดไว้เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน

กุหลาบ บันลายนาค (2542: 547) กล่าวว่า ห้องสมุดโรงเรียนหมายถึง การกระทำในอันที่จะทำให้การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ต้องอาศัยปัจจัยสำคัญคือ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การจัดการบริหาร ซึ่งการบริหารงานห้องสมุดโรงเรียนก็ต้องมีกระบวนการและขั้นตอนในการบริหารเหมือนการบริหารทั่วไป

สรุปได้ว่าห้องสมุดโรงเรียนหมายถึง แหล่งศูนย์กลางการเรียนการสอนเพื่อการศึกษา ค้นคว้า บริหารทางวิชาการ ข้อมูลข่าวสาร เป็นแหล่งวิทยาการสำหรับครู บุคลากรในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง ที่สามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้

ห้องสมุดโรงเรียนวัดสมณันัมบริหารเดิมมีขนาด 96 ตารางเมตร มีหนังสือ 8,250 เล่ม โรงเรียนวัดสมณันัมบริหารเห็นความสำคัญของห้องสมุด จึงได้พัฒนาห้องสมุดให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ด้วยการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้ทันสมัย ขยายห้องสมุด ปรับปรุงระบบงานและการบริการ มีการสืบค้นหนังสือและการยืม – คืน ด้วยระบบ Manual และ Electronics มีการสืบค้นจากบัตรรายการและระบบ E – Library ปีการศึกษา 2551 ห้องสมุดมีหนังสือประมาณ 10,000 เล่ม เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและเป็นพื้นฐานในการใช้ห้องสมุดสากล โรงเรียนได้ส่งครูเข้าอบรมศึกษาดูงานห้องสมุด ศึกษาโปรแกรม PLS 2 และจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์สาธิตวิธีการใช้เบื้องต้นแก่นักเรียน บุคลากรโรงเรียนเพื่อที่จะบริการให้แก่ชุมชนได้

5.1.6 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์เป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการถ่ายทอดและศึกษาค้นคว้าจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยระบบสื่อประสม เป็นเครื่องบันทึกข้อมูลและเครื่องช่วยสอนของครู ปัจจุบันคอมพิวเตอร์มีไว้ใช้เก็บข้อมูล และจัดการข้อมูลด้านการศึกษา เพื่อใช้ในการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2544: 6)

โรงเรียนวัดสมณานัมบริหารมีเครื่องคอมพิวเตอร์ 20 เครื่อง (เครื่องเช่า) โดยสำนักการศึกษาดำเนินการให้แก่โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และจากการจัดผ้าป่าการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน วัดญวน – คลองลำปักษ์ ประมาณปี พ.ศ. 2545 – 2546 จำนวน 8 เครื่อง รวม 28 เครื่อง ใช้ในงานบริหาร 3 เครื่อง ใช้ในการเรียนการสอนในห้องคอมพิวเตอร์ 25 เครื่อง มีระบบจัดส่งข้อมูล (Internet) ที่สามารถเปิดบริการแก่นักเรียน บุคลากรและประชาชนที่สนใจเข้าไปศึกษาค้นคว้าได้โรงเรียนได้ส่งครูเข้าอบรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมต่างๆ เช่น การผลิตสื่อ การทำมัลติมีเดีย (Multimedia) การทำ CAI "คอมพิวเตอร์ช่วยสอน" รวมทั้งจัดการอบรมคอมพิวเตอร์ให้แก่คณะครูของโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารและโรงเรียนในเครือข่าย เช่น การทำ Microsoft PowerPoint, Web Site เป็นต้น เพื่อที่บุคลากรในโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะถ่ายทอดและบริการแก่ชุมชนได้

5.1.7 ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์

ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา และเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน โดยที่นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ตลอดเวลา มุ่งเน้นที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ในขณะที่ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีทักษะในการปฏิบัติงานนำไปสู่ความสำเร็จ

โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร มีความพร้อมในการใช้ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เป็นแหล่งการเรียนรู้ได้ มีอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่างๆ และในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ นักเรียนได้ฝึกทักษะปฏิบัติจริง ทำการทดลอง ฝึกแก้ปัญหาและการเชื่อมโยงความสัมพันธ์

5.2. ด้านวิชาการ

การพัฒนาด้านวิชาการ เป็นการดำเนินงานที่ส่งเสริมและให้ความรู้วิชาสามัญและวิชาชีพต่างๆ โดยนำเอาวิชาสามัญหรือความรู้ทั่วไปมาสอนให้แก่ผู้ที่อยู่ในชุมชนเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ ตามความต้องการของชุมชน รวมทั้งจัดกิจกรรมเสริมความรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนและชุมชน เช่น การให้ข้อมูลข่าวสาร จัดนิทรรศการทางวิชาการ เป็นต้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2543: 18 – 20) เสนอแนวทางจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการเป็นแหล่งการเรียนรู้ไว้ดังนี้ 1) สถานที่ ได้แก่ โรงอาหาร อาคารเรียน ห้องน้ำ สนาม ฯลฯ ต้องสะอาด ร่มรื่น สวยงาม ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย 2) บุคลากร ต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีเจตคติที่ดีต่อการสอน มีทักษะการจัดการ 3) บรรยากาศการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย 4) วิชาการ มีห้องวิชาการ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่างๆ ฯลฯ

โรงเรียนวัดสมณานิมนต์บริหาร มีความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อให้บริการชุมชนและเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ของชุมชน ดังนี้

5.2.1 การจัดทำวารสารและข่าวสาร

การติดต่อระหว่างโรงเรียนและบ้านเป็นสิ่งสำคัญ จึงต้องมีการติดต่อสื่อสารกันเป็นประจำสม่ำเสมอ โรงเรียนได้มีการจัดทำวารสารของโรงเรียนเป็นระยะตลอดปีการศึกษา เพื่อผู้ปกครองจะได้รับทราบข่าวของโรงเรียนในด้านต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมต่างๆ ในวันสำคัญ การให้ความรู้ทางวิชาการ การแจ้งข่าวสารทางวารสารระดับประถมศึกษาและระดับอนุบาล เป็นต้น

5.2.2 การจัดนิทรรศการทางวิชาการ

นิทรรศการเป็นสื่อการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่นำเสนอสิ่งต่างๆ มาแสดงให้ความรู้ตามที่ผู้จัดต้องการ นิทรรศการมีหลายประเภทมีทั้งถาวร ชั่วคราว และแบบเคลื่อนที่ การจัดต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ เช่น เนื้อหาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย มีการประเมินผล อาจประเมินจากแบบสอบถาม การจัดนิทรรศการ สามารถจัดได้ตลอดเวลาตามโอกาส เช่น นิทรรศการลดภาวะโลกร้อน นิทรรศการทางวิชาการตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น

5.2.3 การแนะแนว

การแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาความสามารถผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต ซึ่งอาจแนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ เพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือให้รู้จักตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม สามารถแก้ปัญหา และปรับตัวเข้ากับสังคมและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เช่น แนะแนวการศึกษาต่อ ให้คำปรึกษาด้านการเรียนแก่นักเรียน และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในเรื่องต่างๆ เป็นต้น

5.3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้หมายถึง กิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนได้ฝึกเสริมทักษะการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการ จัดที่มุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนและเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 มาตรา 22 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมี

ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กิจกรรมการเรียนรู้เป็นการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพได้ ปฏิบัติจริง ผู้เรียนมีโอกาสใช้เทคโนโลยี กิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจได้เร็วขึ้น มีทักษะในการศึกษาค้นคว้า ทำให้การจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

กนก บุตรวงษ์ (2548: 15) กล่าวถึงกิจกรรมการเรียนรู้ว่าโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนากระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และส่งผลให้โรงเรียนเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ซึ่งนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้มีความสำคัญ โรงเรียนต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของนักเรียน และชุมชนได้โรงเรียนจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนี้

5.3.1 กิจกรรมออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

ปัจจุบันคนเราขาดการดูแลเอาใจใส่ร่างกาย ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพโรคภัยไข้เจ็บ การแก้ปัญหาที่ดีวิธีหนึ่งคือ การนำเอาสุขบัญญัติแห่งชาติมาใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนปฏิบัติการด้านสุขศึกษาที่สำคัญ ซึ่งก่อให้เกิดการเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตั้งแต่วัยเด็ก โรงเรียนในฐานะที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมสุขภาพอนามัยของเยาวชน เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นให้พลเมืองมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และมีสุขภาพที่ดี โรงเรียนวัดสมณานัมบริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพพลานามัย จึงได้จัดให้มีกิจกรรมการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพ เช่น เล่นกีฬา แอโรบิก ลีลาศ ฯลฯ

5.3.2 กิจกรรมอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน ปลูกฝังค่านิยม มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียนโดยตรง ทั้งในห้องและนอกห้องเรียน เพื่อเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

โรงเรียนวัดสมณานัมบริหารได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยร่วมมือและประสานกับเครือข่ายทั้งหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนขยายผลสู่ชุมชนและหน่วยงานที่สนใจในเขตดุสิตและเขตอื่นๆ โดยโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาตลอด เช่น ธนาคารขยะรีไซเคิล การตรวจวัดค่าคุณภาพ/สารปนเปื้อนของน้ำดื่ม (PPM) บัญชีภาพ ขยะหอม เป็นต้น

5.3.3 กิจกรรมเข้าค่ายสิ่งแวดล้อม

การเข้าค่ายสิ่งแวดล้อม เป็นกิจกรรมที่ให้ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เยาวชนมีความเข้าใจ และมีจิตสำนึกในการร่วมกันรับผิดชอบ พิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเกิดทัศนคติที่ดี เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากร จนนำไปสู่การปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องสู่ชุมชนของตนเอง

5.4. ด้านความสัมพันธ์ชุมชน

ความสัมพันธ์ชุมชนเป็นการดำเนินงานที่ส่งเสริมชุมชน และโรงเรียนให้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อพัฒนาชุมชนและโรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้า เช่น ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกิจกรรมของโรงเรียน โรงเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542: 21) มาตรา 57 กล่าวไว้ว่าให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำเอาประสบการณ์ความรู้ ความชำนาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา ยกย่องเชิดชูผู้ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา

สายัณห์ ผาน้อย (2543: 29) กล่าวว่า การให้ชุมชนและองค์กรปกครองท้องถิ่นมีส่วนร่วมและมีหน้าที่จัดการศึกษาถือเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องสร้างความเข้าใจให้ทุกคนในชุมชนรับทราบ และเกิดตระหนักรับผิดชอบร่วมกัน เพราะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ชุมชนจึงต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องข้างต้นสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เกิดจิตสำนึกในการร่วมกันพัฒนาโรงเรียน พัฒนาชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่โรงเรียน และชุมชนเป็นอย่างดี

โรงเรียนวัดสมณานัมบริหารได้เล็งเห็นความสำคัญของการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างชุมชนกับโรงเรียน จึงได้กำหนดโครงการ/กิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนชุมชน ดังนี้

5.4.1 ให้มีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนของชุมชน

5.4.2 การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของชุมชน โดยโรงเรียนให้ความร่วมมือกับชุมชนในด้านต่างๆ เช่น ให้ใช้อาคารสถานที่ในโรงเรียนในการจัดกิจกรรม ให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม เข้าร่วมกิจกรรมชุมชน เช่น กิจกรรมแห่เจ้าพ่อกวอนอุ พิธีบูชาดาวนพเคราะห์ เป็นต้น

5.4.3 เยี่ยมเยียนพบปะผู้ปกครองและชุมชน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน เช่น การเยี่ยมบ้านนักเรียน เยี่ยมบ้านชุมชน

5.4.4 ส่งเสริมความรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยโรงเรียนเชิญภูมิปัญญาในชุมชนมาถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนและบุคคลที่สนใจ เช่น การทำป้องกัน การทำจักจั่น

5.4.5 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์โรงเรียนมากขึ้นมากขึ้น โดยจัดทำสารโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร เดือนละ 1 ฉบับ เพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆของโรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ จัดเสียงตามสาย เพื่อแจ้งข่าวสารและให้ความรู้แก่นักเรียนและชุมชน

จากแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารข้างต้น จะเห็นได้ว่าโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารได้จัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย พัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องและตรงตามความต้องการของชุมชน เพื่อให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชนที่แท้จริง

6.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

นัฐพงษ์ พันธุ์บท (2540) ศึกษาเรื่องการศึกษาการบริหารงานด้านอาคารสถานที่และบุคลากรในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานด้านอาคารสถานที่และบุคลากรโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับ "ดีมาก"

พิมพ์ดา ดามิ (2540: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการเงินและด้านแรงงาน เพื่อปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

นริศร์ จันจิตต์ (254: 71 -74) ศึกษาเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมของโรงเรียนแต่ละขนาดมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ในด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาดเป็นระเบียบ ปลอดภัยอยู่ในระดับดีมาก

วิทยา บุญศรีนุ้ย (2545) ศึกษาความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาอำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของครูประถมศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนอยู่ในระดับมาก

จำนวน 4 รายการ คือ สวนสมุนไพร สวนพฤกษศาสตร์ ป่าธรรมชาติหรืออุทยานแห่งชาติ และพิพิธภัณฑ์

ชาติชัย ศรีพันธุ์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความต้องการของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่าความต้องการของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อมและความสะอาดของโรงเรียน ด้านการบริการที่ดีในโรงเรียน และด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน

วาสนา กันหาสุข (2547: บทคัดย่อ) ศึกษาแนวทางพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารมีความเห็นว่แนวทางพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนมีความเหมาะสมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม

ยุทธ วงษ์ปัญญา (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอำเภอโกสุมพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าการจัดแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษามากที่สุดคือ ด้านวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 98.56 รองลงมาคือ ด้านสนับสนุนและส่งเสริมวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 93.02 ส่วนความต้องการในการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีความต้องการในระดับมากเรียงตามลำดับคือ ด้านวิชาการ ด้านสนับสนุนและส่งเสริมวิชาการ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการที่จะพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนนั้น โรงเรียนต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ องค์กรเอกชน และชุมชนต้องมีส่วนร่วมพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ และพัฒนาการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพตามความต้องการของชุมชน

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ทูปส์ (Tubbs, 1996: 966) ศึกษาการรับรู้การบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ (Site – based management) ของครูใหญ่เมืองเคาน์ตี มลรัฐจอร์เจีย ในด้านที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่าสถานภาพตำแหน่งและประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารไม่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับการบริหารแบบเบ็ดเสร็จ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบทบาทของผู้นำ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร และการควบคุมงบประมาณ ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เห็นด้วยกับการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือในการกำหนดตารางสอนของโรงเรียนมากกว่าผู้บริหาร

โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แต่ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ระดับไม่เห็นด้วยกับการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนในการจัดเลือกคณะกรรมการให้กับโรงเรียน

ไรด์เอาท์ (Rideout, 1997: 3348) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน (School-based Management) ในนิวฟันด์แลนด์และลาบราเดอร์ โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียทางการศึกษาเข้ามามีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองไม่เคยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเลย ครู – อาจารย์มีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษาเพียงเล็กน้อยและในขอบเขตจำกัด ส่วนผู้บริหารมีบทบาทส่วนร่วมมากที่สุด ทั้งผู้ปกครอง ครู และอาจารย์ จึงมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ และร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษาในทุกด้าน เช่น ด้านงบประมาณ หลักสูตร บุคลากร สภาพโรงเรียนและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

แฮร์ริส (Harris, 1998: 1437) ศึกษาลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในเมืองนามิเบียกับชุมชน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของชุมชนในการจัดการศึกษามีความสำคัญ ซึ่งทำให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาทุกฝ่าย และทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาระดับชาติ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีความสำคัญ จึงต้องมีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้การดำเนินงานในการจัดการศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ การที่จะให้โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชนนั้น ชุมชนจึงต้องมีบทบาทในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้กับการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร คณะกรรมการชุมชน จำนวน 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนวัดญวน- คลองสำปัก ชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา ชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว และหัวหน้าหลังคาเรือนชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร รวม 1,719 หลังคาเรือน

1.2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน คณะกรรมการชุมชน จำนวน 22 คน และหัวหน้าหลังคาเรือนชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 313 หลังคาเรือน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเกรซี และมอร์แกน (Krejcie;& Morgan.1970: 608) ที่ความคลาดเคลื่อนระดับ .05

ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยการดำเนินการ ดังนี้

1.2.1. จำแนกกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มคณะกรรมการชุมชน 3 ชุมชน และกลุ่มหัวหน้าหลังคาเรือนของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

1.2.2. สุ่มอย่างเจาะจง โดยกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน กลุ่มคณะกรรมการชุมชน 22 คน รวม 37 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดตาราง 4

ตาราง 4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร	จำนวน (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	15	15
2. คณะกรรมการชุมชนวัดญวน – คลองลำปึก	8	8
3. คณะกรรมการชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา	6	6
4. คณะกรรมการชุมชนริมทางรถไฟ	8	8
รวม	37	37

1.2.3. จำแนกประชากรหลังคาเรือนตามชุมชนจำนวน 1,719 หลังคาเรือน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครซี และมอร์แกน (Krejcie;& Morgan,1970: 608) ที่ความคลาดเคลื่อนระดับ 0.5 และกำหนดขนาดของหลังคาเรือนตามชุมชน ได้จำนวน 313 คน ดังรายละเอียดตาราง 5

ตาราง 5 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างหลังคาเรือน

ประชากร	จำนวน (คน)	กลุ่มตัวอย่าง
1. หัวหน้าหลังคาเรือนชุมชนวัดญวน – คลองลำปึก	598	109
2. หัวหน้าหลังคาเรือนชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา	593	108
3. หัวหน้าหลังคาเรือนชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว	528	96
รวมทั้งสิ้น	1,719	313

1.2.4. สุ่มอย่างมีระบบ ในแต่ละชุมชนจำแนกขนาดหลังคาเรือนเป็น 3 ขนาด ได้แก่ ขนาดครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิก 1 – 2 คน ขนาดครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิก 3 – 5 คน และขนาดครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกมากกว่า 5 คน ขึ้นไป แล้วนำมาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยอย่างมีระบบ (รายละเอียดในภาคผนวก จ) ตามขนาดของครอบครัวดังรายละเอียดตาราง 6

ตาราง 6 แสดงโครงสร้างประชากร (หลังคาเรือน) ตามขนาดครอบครัว

จำนวนประชากร (หลังคาเรือน)					กลุ่มตัวอย่าง			
ขนาด ครอบครัว	วัดญวน	บ้าน มนัง	ทาง รถไฟ	รวม	วัดญวน	บ้าน มนัง	ทาง รถไฟ	รวม
1 – 2	275	246	239	760	50	45	43	138
3 – 5	190	237	175	602	35	43	32	110
มากกว่า 5	133	110	114	357	24	20	21	65
รวม	598	593	528	1,719	109	108	96	313

2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความต้องการของชุมชนแขวงสีแยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามเป็นแบบเลือกตอบและข้อคำถามแบบปลายเปิด โดยจำแนกตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพชุมชนที่อยู่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และขนาดของครอบครัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสีแยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ของชุมชน โดยกำหนดให้ตอบในลักษณะแสดงความต้องการตามระดับ ดังนี้

ระดับ 3	หมายถึง	มีความต้องการมาก
ระดับ 2	หมายถึง	มีความต้องการปานกลาง
ระดับ 1	หมายถึง	มีความต้องการน้อย
ระดับ 0	หมายถึง	ไม่ต้องการ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของชุมชนแขวงสีแยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในด้านต่างๆ

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโรงเรียนและแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่จะศึกษา

2.2.2 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นข้อคำถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องและเกี่ยวข้องกับตัวแปร แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชนแขวงสีแยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามแสดงความเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะในด้านต่างๆ ทั้ง 4 ด้าน

2.2.3 นำแบบสอบถามฉบับร่าง เสนอประธานกรรมการผู้ควบคุมปริญญาโทเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและความเหมาะสม แล้วนำไปแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.2.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของสำนวนภาษา โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อความมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

-1 หมายถึง ข้อความไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

จากนั้นบันทึกผลการพิจารณาลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน ในแต่ละข้อแล้วนำไปหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หรือค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ไว้ใช้ได้ 97 ข้อ ใช้ไม่ได้ 4 ข้อ (รายละเอียดในภาคผนวก ง)

2.2.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องทั้งในเรื่องภาษา และเนื้อหาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ 0.81 (รายละเอียดในภาคผนวก จ)

2.2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้วมาแก้ไขปรับปรุง โดยเลือกคำถามที่สมบูรณ์ที่สุดไว้ 97 ข้อ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ประธานคณะกรรมการชุมชนวัดญวน – คลองลำปึก ประธานชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา และประธานชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลคณะกรรมการและประชาชนชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรในชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 313 คน โดยผู้วิจัยประสานไปยังประธานชุมชนทั้ง 3 ชุมชน พร้อมชี้แจงวิธีตอบแบบสอบถาม และนัดหมายวันรับแบบสอบถามระหว่างวันที่ 15 – 31 ธันวาคม 2551 กรณีที่เป็นผู้สูงอายุหรือผู้ที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.3 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และเมื่อนำแบบสอบถามมาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 350 ฉบับ

4.การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการ และไม่ต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค แล้ววิเคราะห์ระดับความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลความหมายค่าเฉลี่ยของความต้องการ จัดอันดับเป็นรายชื่อ รายด้าน และเฉลี่ยรวมทุกด้าน นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาตัดสินตามเกณฑ์ (ปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี: 2541) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.00 หมายถึง มีความต้องการมาก

ค่าเฉลี่ย 1.67 – 2.33 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.66 หมายถึง มีความต้องการน้อย

4.3 วิเคราะห์ระดับความไม่ต้องการ โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ

4.4 เปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม โดยหาค่า t – test และมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว หรือค่า F – test เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ

4.5 แบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดที่เขียนข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำมาหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

5. สถิติที่ใช้กับการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบสอบถาม โดยการพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC)

5.2.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5.3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้สถิติค่า $t - test$

5.3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป ใช้สถิติค่า $F - test$ และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง แนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา t - Distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา F- Distribution
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็น (Probability)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าแปรปรวน (Mean of Square)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของชุมชน แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ ชุมชนที่อยู่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และขนาดของครอบครัว วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ดังรายละเอียดตาราง 7

ตาราง 7 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัว	ความถี่	ร้อยละ
1. สถานภาพ		
1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	15	4.29
1.2 คณะกรรมการชุมชน	22	6.29
1.3 ผู้ปกครองนักเรียน	90	25.71
1.4 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน	223	63.71
รวม	350	100.00
2. ชุมชนที่อยู่		
2.1 วัดญวน – คลองลำปัก	130	37.14
2.2 หลังบ้านมนังคศิลา	115	32.86
2.3 ริมทางรถไฟสายแปดริ้ว	105	30.00
รวม	350	100.00
3. เพศ		
3.1 หญิง	194	55.43
3.2 ชาย	156	44.57
รวม	350	100.00
4. อายุ		
4.1 20 - 30 ปี	86	24.57
4.2 31 - 40 ปี	136	38.86
4.3 41 - 50 ปี	76	21.71
4.4 51 - 60 ปี	38	10.86
4.5 61 ปีขึ้นไป	14	4.00
รวม	350	100.00
5. ระดับการศึกษา		
5.1 ประถมศึกษา	125	35.71
5.2 มัธยมศึกษา	125	35.71
5.3 อนุปริญญา	43	12.29
5.4ปริญญาตรี	36	10.29
5.5 อื่นๆ (ไม่ได้เรียนหนังสือ)	21	6.00
รวม	350	100.00

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	ความถี่	ร้อยละ
6. อาชีพ		
6.1 รับราชการ	25	7.14
6.2 รัฐวิสาหกิจ	22	6.29
6.3 ค้าขาย	98	28.00
6.4 รับจ้าง	161	46.00
6.5 อื่นๆ (ไม่มีอาชีพ)	44	12.57
รวม	350	100.00
7. รายได้		
7.1 ไม่เกิน 2,000 บาท	27	7.71
7.2 3,000 – 5,000 บาท	134	38.29
7.3 6,000 – 10,000 บาท	117	33.43
7.4 10,000 บาทขึ้นไป	49	14.00
7.5 อื่นๆ (ไม่มีรายได้)	23	6.57
รวม	350	100.00
8. ขนาดของครอบครัว		
8.1 ขนาดเล็ก (1 – 2 คน)	121	34.57
8.2 ขนาดกลาง (3 – 5 คน)	150	42.86
8.3 ขนาดใหญ่ (6 คนขึ้นไป)	79	22.57
รวม	350	100.00

จากตาราง 7 แสดงว่า ตัวแทนของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน ส่วนใหญ่เป็นประชาชนในชุมชน 223 คน (ร้อยละ 63.71) รองลงมาเป็นผู้ปกครองนักเรียน 90 คน (ร้อยละ 25.71) ส่วนใหญ่อยู่ในชุมชน วัดญวน – คลองลำปัก 130 คน (ร้อยละ 37.14) รองลงมาชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา 115 คน (ร้อยละ 32.85) เป็นเพศหญิงมากที่สุด 194 คน (ร้อยละ 55.43) รองลงมาเป็นเพศชาย 156 คน (ร้อยละ 44.57) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี 136 คน (ร้อยละ 38.86) รองลงมาอายุระหว่าง 20 - 30 ปี 85 คน (ร้อยละ 24.28) ส่วนใหญ่จบระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา 125 คน (ร้อยละ 35.71) รองลงมาจบระดับอนุปริญา 43 คน (ร้อยละ 12.29) ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง 161 คน (ร้อยละ 46.00) รองลงมาอาชีพค้าขาย 98 คน (ร้อยละ 28.00) ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 3,000 – 5,000 บาท 134 คน (ร้อยละ 38.29) รองลงมามีรายได้ระหว่าง 6,000 – 10,000 บาท 17 คน (ร้อยละ 33.43) ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขนาดกลาง 150 หลัง (ร้อยละ 42.86) รองลงมาเป็นครอบครัวขนาดเล็ก 121 หลัง (ร้อยละ 42.86)

**ตอนที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่ง
การเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต
กรุงเทพมหานคร**

การพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตาม
ความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน
คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้าน
ความสัมพันธ์ชุมชน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละด้าน
และโดยรวม ดังรายละเอียดตาราง 8

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยก
มหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็น
แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน

การพัฒนาโรงเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	350	2.64	0.38	มาก
2. ด้านวิชาการ	350	2.51	0.33	มาก
3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	350	2.67	0.32	มาก
4. ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	350	2.60	0.34	มาก
รวม	350	2.61	0.28	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า ชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มี
ความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ชุมชนต้องการพัฒนาโรงเรียนวัด
สมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เรียงตามลำดับ
จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.67$) ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
($\bar{X} = 2.64$) ด้านความสัมพันธ์ชุมชน ($\bar{X} = 2.60$) และด้านวิชาการ ($\bar{X} = 2.51$) ตามลำดับ

เพื่อให้เห็นรายละเอียดในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการ
เรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอความต้องการของชุมชนแต่ละด้านเป็นรายข้อ ซึ่งแสดงผลในตาราง 9 – 12
ดังนี้

ตาราง 9 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของความต้องการและไม่ต้องการ ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เป็นรายชื่อ

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ต้องการ		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
1	จัดพื้นที่บริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย							
1.1	สวนหย่อม, ไม้ดอกไม้ประดับ	1	0.28	349	99.71	2.48	0.67	มาก
1.2	สวนพืชผักสมุนไพร	1	0.29	349	99.71	2.45	0.76	มาก
1.3	สวนพฤกษศาสตร์	4	1.14	346	98.86	2.43	0.72	มาก
1.4	แปลงเกษตรสวนครัว	3	0.86	347	99.14	2.53	0.73	มาก
1.5	ลานธรรมะ	1	0.29	349	99.71	2.58	0.65	มาก
1.6	ลานกีฬา	-	-	350	100.00	2.72	0.56	มาก
1.7	อื่นๆ (ลานอ่านหนังสือ สนามเด็กเล่น)	-	-	37	10.57	2.38	0.64	มาก
	รวมข้อ 1					2.53	0.54	มาก
2	จัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย							
2.1	ห้องสมุด	-	-	350	100.00	2.86	0.40	มาก
2.2	ห้องคอมพิวเตอร์	-	-	350	100.00	2.85	0.42	มาก
2.3	ห้องดนตรี - นาฏศิลป์	-	-	350	100.00	2.72	0.55	มาก
2.4	ห้องวิทยาศาสตร์	-	-	350	100.00	2.67	0.56	มาก
2.5	ห้องภาษาอังกฤษ	-	-	350	100.00	2.81	0.44	มาก
2.6	ห้องวิชาการ	1	0.29	349	99.71	2.63	0.61	มาก
2.7	อื่นๆ (ห้องพยาบาล, ห้อง โภชนาการ)	-	-	24	6.86	2.13	0.74	ปานกลาง
	รวมข้อ 2					2.75	0.39	มาก
	รวมด้านอาคารสถานที่					2.64	0.38	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า ชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ข้อ 2 จัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.75$) รองลงมาคือข้อ 1 จัดพื้นที่ภายในบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.53$) เมื่อพิจารณาจากข้อย่อยของแต่ละข้อพบว่า ข้อ 1 จัดพื้นที่ภายในบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ ข้อ 1.6 ลานกีฬา ($\bar{X} = 2.72$) รองลงมาคือ ข้อ 1.5 ลานธรรมะ ($\bar{X} = 2.58$) และข้อ 1.4 แปลงเกษตรสวนครัว ($\bar{X} = 2.53$) ในข้อ 2 จัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย พบว่าอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ ข้อ 2.1 ห้องสมุด ($\bar{X} = 2.86$) รองลงมาคือ ข้อ 2.2 ห้องคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 2.85$) และข้อ 2.5 ห้องภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 2.81$)

ตาราง 10 แสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละของความต้องการและไม่ต้องการ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพฯ ฯ ด้านวิชาการ เป็นรายข้อ

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ความต้องการ				
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3	จัดบริการให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่หลากหลายแก่ชุมชน							
3.1	เสียงตามสาย	1	0.29	349	99.71	2.58	0.65	มาก
3.2	เผยแพร่ข่าวภาคเช้าจากวิทยุ	2	0.57	348	99.43	2.53	0.67	มาก
3.3	จัดทำจุลสารเผยแพร่ความรู้	1	0.29	349	99.71	2.60	0.61	มาก
3.4	ป้ายประกาศข่าว/เหตุการณ์สำคัญ	1	0.29	349	99.71	2.75	0.47	มาก
3.5	นิทรรศการทางวิชาการ	3	0.86	347	99.14	2.53	0.63	มาก
3.6	ห้องสมุดเคลื่อนที่	5	1.43	345	98.57	2.61	0.63	มาก
3.7	อื่นๆ (วิทยุชุมชน, จดหมาย, สารโรงเรียนเดือนละครั้ง)	-	-	24	6.86	2.58	0.65	มาก
	รวมข้อ 3					2.59	0.46	มาก
4	จัดการศึกษาและความรู้พื้นฐานให้แก่ชุมชน							
4.1	จัดการศึกษาแก่ผู้ไม่รู้หนังสือ	1	0.29	349	99.71	2.83	0.44	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ความต้องการ				ระดับ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	
	4.2. การรักษาสุขภาพอนามัยของร่างกาย	-	-	350	100.00	2.61	0.58	มาก
	4.3 การวางแผนครอบครัว	2	0.57	348	99.43	2.45	0.72	มาก
	4.4 การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	1	0.29	349	99.71	2.52	0.61	มาก
	4.5 การเก็บรักษาและถนอมอาหารที่ถูกวิธี	1	0.29	349	99.71	2.56	0.60	มาก
	4.6 ศิลปะการป้องกันตัว	2	0.57	348	99.43	2.47	0.63	มาก
	4.7 แนะนำการศึกษาต่อ	2	0.57	348	99.43	2.70	0.59	มาก
	4.8 แนะนำการประกอบอาชีพ	-	-	350	100.00	2.73	0.55	มาก
	4.9. การล้างแอร์แบบประหยัด	6	1.71	344	98.29	2.31	0.78	มาก
	4.10 อื่นๆ (กศน.,โรคติดต่อ)	-	-	27	7.71	2.37	0.63	มาก
	รวมข้อ 4					2.57	0.43	มาก
5	5.1 วันเวลาในการจัดการศึกษาและความรู้พื้นฐาน							
	5.1 วันจันทร์ – วันศุกร์ (17.00 – 20.00 น.)	24	6.86	326	93.14	2.19	0.80	ปานกลาง
	5.2 วันเสาร์ – วันอาทิตย์ (09.00 – 12.00 น.)	14	4.00	336	96.00	2.64	0.62	มาก
	5.3 วันเสาร์ – วันอาทิตย์ (13.00 – 16.00 น.)	12	3.43	338	96.57	2.60	0.61	มาก
	5.4 วันเวลาอื่นๆ (พุธ,ศุกร์) เวลา16.00- 19.00 น.)	2	0.57	24	6.86	2.29	0.81	ปานกลาง
	รวมข้อ 5					2.49	0.51	มาก
6	6.1 จัดฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น							
	6.1 ตัดเย็บเสื้อผ้าชาย/หญิง	46	13.14	304	86.86	2.29	0.83	ปานกลาง
	6.2 ตัดผมชาย/หญิง	18	5.14	332	94.86	2.34	0.73	มาก
	6.3 การประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้	4	1.14	346	98.86	2.51	0.63	มาก
	6.4 ศิลปะการร้อยคริสตัลและลูกปัด	13	3.71	337	96.28	2.31	0.75	มาก
	6.5 การนวดเพื่อสุขภาพ	3	0.86	347	99.14	2.48	0.63	มาก
	6.6 การทำขนมและอาหาร	4	1.14	346	98.86	2.62	0.59	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ความต้องการ		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
6.7	การทำของเล่นพื้นบ้าน เช่น ป้องแปง, จักจั่น	16	4.57	334	95.43	2.17	0.78	ปานกลาง
6.8	ช่างซ่อมรถจักรยาน	23	6.41	327	93.43	2.33	0.79	ปานกลาง
6.9	ภาษาอังกฤษ	1	0.28	349	99.71	2.61	0.61	มาก
6.10	ภาษาจีน	2	0.57	348	99.43	2.45	0.73	มาก
6.11	คอมพิวเตอร์	1	0.28	349	99.71	2.78	0.49	มาก
6.12	อื่นๆ (ช่างซ่อมเครื่องไฟฟ้า, ตัดหญ้า, น้ำอ้อย)	-	-	27	2.58	2.56	0.64	มาก
รวมข้อ 6						2.45	0.41	มาก
7	วันเวลาจัดการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น							
7.1	วันจันทร์ – วันศุกร์ (17.00–20.00 น.)	25	7.14	325	92.86	2.18	0.80	ปานกลาง
7.2	วันเสาร์ – วันอาทิตย์ (09.00–12.00 น.)	17	4.86	333	95.14	2.58	0.65	มาก
7.3	วันเสาร์ – วันอาทิตย์ (13.00–16.00 น.)	13	3.71	337	96.29	2.62	0.62	มาก
7.4	วันเวลาอื่นๆ (พุธ, ศุกร์ เวลา 16.00 – 19.00 น.)	-	-	29	8.29	2.31	0.76	ปานกลาง
รวมข้อ 7						2.47	0.50	มาก
รวมด้านวิชาการ						2.51	0.33	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า ชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 3 จัดบริการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่หลากหลายแก่ชุมชน ($\bar{X} = 2.59$) รองลงมาคือ ข้อ 4 จัดการศึกษาและความรู้พื้นฐานให้แก่ชุมชน ($\bar{X} = 2.57$) และข้อ 5 วันเวลาในการจัดการศึกษาและความรู้พื้นฐาน ($\bar{X} = 2.49$) เมื่อพิจารณาจากข้อย่อยของแต่ละข้อพบว่า ในข้อที่ 3 จัดบริการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่หลากหลายแก่ชุมชนอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือข้อ 3.4 ป้ายประกาศข่าว/เหตุการณ์สำคัญ ($\bar{X} = 2.75$) ห้องสมุดเคลื่อนที่ ($\bar{X} = 2.61$) และจัดทำวารสาร/จุลสารเผยแพร่ความรู้ ($\bar{X} = 2.60$) ในข้อ 4 จัดการศึกษา

และความรู้พื้นฐานให้แก่ชุมชนอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือข้อ 4.1 จัดการศึกษาแก่ผู้ที่ไม่รู้หนังสือ ($\bar{X} = 2.83$) ข้อ 4.8 แนะนำการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 2.73$) และข้อ 4.7 แนะนำการศึกษาต่อ ($\bar{X} = 2.70$) ในข้อ 5 วันเวลาจัดการศึกษาและความรู้พื้นฐานอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 5.2 วันเสาร์ – อาทิตย์ เวลา 09.00 – 12.00 น. ($\bar{X} = 2.64$) และข้อ 5.3 วันเสาร์ – อาทิตย์ เวลา 13.00 – 16.00 น. ($\bar{X} = 2.60$) ในข้อ 6 จัดฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ ระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือข้อ 6.11 คอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 2.78$) ข้อ 6.5 การทำขนมและอาหาร ($\bar{X} = 2.62$) และข้อ 6.9 ภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 2.62$) ในข้อ 7 วันเวลาจัดการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ระดับปานกลาง 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 7.3 วันเสาร์ – อาทิตย์ เวลา 13.00 – 16.00 น. ($\bar{X} = 2.62$) และข้อ 7.2 วันเสาร์วันอาทิตย์ เวลา 09.00 – 12.00 น. ($\bar{X} = 2.58$)

ตาราง 11 แสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละของความต้องการและไม่ต้องการ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพฯ ฯ
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นรายข้อ

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ความต้องการ				ระดับ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	
8	กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต							
8.1	ค่ายเยาวชนทั้งไกล ยาเสพติด	-	-	350	100.00	2.84	0.42	มาก
8.2	ค่ายเยาวชนปลอดภัยไร้เอดส์	-	-	350	100.00	2.61	0.66	มาก
8.3	ค่ายเยาวชนอนุรักษ์ พลังงาน	-	-	350	100.00	2.68	0.56	มาก
8.4	ค่ายพุทธบุตร	3	0.86	347	99.14	2.49	0.65	มาก
8.4	ค่ายอาสาพัฒนาชุมชน	1	0.29	349	99.71	2.61	0.60	มาก
8.6	ค่ายครอบครัวอบอุ่น	-	-	350	100.00	2.60	0.61	มาก
8.7	ค่ายรักสิ่งแวดล้อม	-	-	350	100.00	2.68	0.55	มาก
8.8	ค่ายลูกเสือ – ยุวกาชาด	4	1.14	346	98.86	2.48	0.69	มาก
8.9	ลูกเสือชาวบ้าน	7	2.00	343	98.00	2.40	0.69	มาก
8.10	กีฬาเพื่อสุขภาพ	2	0.57	348	99.43	2.78	0.47	มาก
8.10	อื่นๆ (กิจกรรมผู้สูงอายุ)	-	-	31	8.86	2.32	0.79	ปานกลาง
	รวมข้อ 8					2.61	0.40	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ความต้องการ		ความต้องการ		ระดับ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	
9.	วันเวลาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต							
9.1	วันเสาร์ – วันอาทิตย์	4	1.14	346	98.86	2.80	0.47	มาก
9.2	วันเวลาอื่นๆ (วันหยุดนักขัตฤกษ์)	-	-	54	15.43	2.50	0.64	มาก
	รวมข้อ 9					2.79	0.44	มาก
10.	กิจกรรมสืบสาน วัฒนธรรม ประเพณีไทยและท้องถิ่น							
10.1	วันปีใหม่	1	0.29	349	99.71	2.79	0.47	มาก
10.2	วันสงกรานต์	-	-	350	100.00	2.83	0.46	มาก
10.3	วันมาฆบูชา	-	-	350	100.00	2.78	0.48	มาก
10.4	วันวิสาขบูชา	-	-	350	100.00	2.79	0.48	มาก
10.5	วันอาสาฬหบูชา	-	-	350	100.00	2.80	0.47	มาก
10.6	วันเข้าพรรษา	-	-	350	100.00	2.81	0.45	มาก
10.7	วันออกพรรษา	1	0.29	349	99.71	2.76	0.49	มาก
10.8	วันลอยกระทง	1	0.29	349	99.71	2.74	0.49	มาก
10.8	พิธีแห่เจ้าพ่อกวานอู	65	18.57	285	81.43	2.57	0.62	มาก
10.9	พิธีบูชาดาวนพเคราะห์	74	21.14	276	78.86	2.47	0.74	มาก
10.10	อื่นๆ (เทศกาลเทกระจาด เทศกาลศาลเจ้าพ่อช้าง)	-	-	47	13.43	2.53	2.81	มาก
	รวมข้อ 10					2.74	0.36	มาก
11.	กิจกรรมเสริมทักษะและความรู้							
11.1	สหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน	1	0.29	349	99.71	2.69	0.53	มาก
11.2	ธนาคารขยะรีไซเคิล	-	-	350	100.00	2.64	0.53	มาก
11.3	ตักบาตร/ฟังธรรมทุกวันพระ	4	1.14	346	98.86	2.58	0.65	มาก
11.4	ทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	4	1.14	346	98.86	2.57	0.58	มาก
11.5	ประชาธิปไตยในโรงเรียน	-	-	350	100.00	2.51	0.65	มาก
11.6	อาสาสมัครสาธารณสุขในโรงเรียน	1	0.29	349	99.71	2.49	0.64	มาก
11.7	การทำขยะหอม	5	1.43	345	98.57	2.52	0.61	มาก
11.8	การทำน้ายาอเนกประสงค์	7	2.00	343	98.00	2.53	0.65	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ความต้องการ				
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
11.7	การทำหัวเชื้อจุลินทรีย์	8	2.29	342	97.71	2.48	0.63	มาก
11.8	การทำปุ๋ยชีวภาพ	9	2.57	341	97.43	2.51	0.62	มาก
11.9	อื่นๆ (น้ำหอม, พิมเสนน้ำ สบู่เหลว)	-	-	20	5.71	2.20	0.77	ปานกลาง
รวมข้อ 11						2.55	0.44	มาก
รวมด้านกิจกรรมการเรียนรู้						2.67	0.32	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่า ชุมชนแขวงสีแยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 9 วันเวลาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.79$) เมื่อพิจารณาจากข้อย่อยของแต่ละข้อพบว่า ในข้อ 8 กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือข้อ 8.1 ค่ายเยาวชนห่างไกลยาเสพติด ($\bar{X} = 2.84$) ข้อ 8.10 กีฬาเพื่อสุขภาพ ($\bar{X} = 2.78$) และข้อ 8.3 ค่ายเยาวชนอนุรักษ์พลังงานและข้อ 8.7 ค่ายรักสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.68$) ในข้อ 9 วันเวลาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อ 9.1 วันเสาร์วันอาทิตย์ ($\bar{X} = 2.80$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 9.2 วันเวลาอื่นๆ เช่น วันหยุดนักขัตฤกษ์ ($\bar{X} = 2.50$) ในข้อ 10 กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีไทย และท้องถิ่นอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ ข้อ 10.2 วันสงกรานต์ ($\bar{X} = 2.83$) ข้อ 10.6 วันเข้าพรรษา ($\bar{X} = 2.81$) และข้อ 10.5 วันอาสาฬหบูชา ($\bar{X} = 2.80$) ในข้อ 11 กิจกรรมเสริมทักษะและความรู้อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือ ข้อ 11.1 สหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียน ($\bar{X} = 2.69$) ข้อ 11.2 ธนาคารขยะรีไซเคิล ($\bar{X} = 2.64$) และข้อ 11.3 ดักบาตร/ฟังธรรมทุกวันพระ ($\bar{X} = 2.58$)

ตาราง 12 แสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละของความต้องการและไม่ต้องการ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพฯ ฯ ด้านความสัมพันธ์ชุมชน เป็นรายชื่อ

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ความต้องการ		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
12.	การให้บริการแก่ชุมชน							
12.1	ให้บริการอาคารสถานที่ในการจัดการศึกษาอบรมและจัดกิจกรรมของชุมชน	2	0.57	348	99.43	2.74	0.50	มาก
12.2	ให้บริการยืมวัสดุ อุปกรณ์ของโรงเรียน	5	1.43	345	98.57	2.30	0.78	ปานกลาง
12.1	โรงเรียนมีส่วนร่วมแก้ปัญหาของชุมชน	-	-	350	100.00	2.67	0.53	มาก
	รวมข้อ 12					2.57	0.46	มาก
13.	การประชาสัมพันธ์โรงเรียน							
13.1	ครูออกเยี่ยมเยียนนักเรียนและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	-	-	350	100.00	2.75	0.53	มาก
13.2	ต้อนรับและบริการผู้มาติดต่อในโรงเรียนด้วยดี	1	0.29	349	99.71	2.68	0.54	มาก
13.3	รายงานความก้าวหน้าของโรงเรียนให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง	-	-	350	100.00	2.68	0.53	มาก
13.4	เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้าเยี่ยมชม โรงเรียนในโอกาสต่างๆ	-	-	350	100.00	2.61	0.58	มาก
13.5	เปิดโอกาสให้มีการพบปะสังสรรค์ระหว่างครูผู้ปกครองและประชาชนในชุมชน	2	0.57	348	99.43	2.57	0.60	มาก
13.6	ส่งเสริม/สนับสนุนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมหน่วยงานต่างๆนอกสถานที่	4	1.14	346	98.86	2.62	0.56	มาก
13.7	อื่นๆ (การติดตามผลความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน)	-	-	16	4.57	2.81	0.54	มาก
	รวมข้อ 13					2.65	0.40	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ความต้องการ		ความต้องการ		ระดับ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	X	S.D.	
14.	โรงเรียนมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน							
14.1	เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของชุมชน	-	-	350	100.00	2.70	0.54	มาก
14.2	มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	-	-	350	100.00	2.64	0.57	มาก
14.3	มีส่วนร่วมในการจัดหาวัสดุ/อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมของชุมชน	2	0.57	348	99.43	2.45	0.71	มาก
14.4	มีตัวแทนของโรงเรียนเข้าร่วมประชุมกับกรรมการชุมชน	4	1.14	346	98.86	2.55	0.59	มาก
14.5	บุคลากรในโรงเรียนเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ชุมชน	-	-	350	100.00	2.69	0.49	มาก
14.6	อื่นๆ (ไม่ระบุ)	-	-	29	8.29	2.48	0.57	มาก
	รวมข้อ 14					2.60	0.42	มาก
15	ชุมชนมีส่วนร่วมร่วมกับโรงเรียน							
15.1	เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน	1	0.29	349	99.71	2.69	0.52	มาก
15.2	มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน	-	-	350	100.00	2.61	0.59	มาก
15.3	ชุมชนร่วมกับภาครัฐและเอกชนจัดหาทุนศึกษาให้แก่นักเรียน	-	-	350	100.00	2.62	0.61	มาก
15.4	ชุมชนร่วมกับครูแก้ปัญหาและดูแลนักเรียน	-	-	350	100.00	2.76	0.51	มาก
15.5	ชุมชนร่วมกับโรงเรียนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา	3	0.86	347	99.14	2.49	0.68	มาก
15.6	ตัวแทนของชุมชนเข้าร่วมประชุมกับคณะครู	-	-	350	100.00	2.63	0.56	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	ไม่ต้องการ		ความต้องการ		X	S.D.	ระดับ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
15.7	ชุมชนให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน	1	0.29	349	99.71	2.46	0.66	มาก
15.8	ชุมชนให้การสนับสนุนยานพาหนะแก่โรงเรียนตามโอกาส	1	0.29	349	99.71	2.46	0.67	มาก
15.9	ชุมชนให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษแก่นักเรียนและโรงเรียนตามโอกาส	1	0.29	349	99.71	2.55	0.62	มาก
15.10	อื่นๆ (ไม่ระบุ)	-	-	21	6.00	2.19	0.60	ปานกลาง
	รวมข้อ 15					2.58	0.45	มาก
	รวมด้านความสัมพันธ์ชุมชน					2.60	0.34	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่า ชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านความสัมพันธ์ชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.60$) พิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 13 การประชาสัมพันธ์โรงเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.65$) เมื่อพิจารณาจากข้อย่อยของแต่ละข้อพบว่า ในข้อ 12 การให้บริการแก่ชุมชนอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ ระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือข้อ 12.1 ให้บริการอาคารสถานที่ในการจัดการศึกษาอบรมและจัดกิจกรรมของชุมชน ($\bar{X} = 2.74$) และข้อ 12.3 โรงเรียนมีส่วนร่วมแก้ปัญหาของชุมชน ($\bar{X} = 2.67$) ในข้อ 13 การประชาสัมพันธ์โรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือข้อ 13.7 อื่นๆ การติดตามผลความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ($\bar{X} = 2.81$) ข้อ 13.1 ครูออกเยี่ยมเยียนนักเรียนและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.75$) และข้อ 13.2 ให้การต้อนรับและบริการผู้มาติดต่อในโรงเรียนด้วยดีอย่างสม่ำเสมอและข้อ 13.3 รายงานความก้าวหน้าของโรงเรียนให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.68$) ในข้อ 14 โรงเรียนมีส่วนร่วมกับชุมชนอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือข้อ 14.1 เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของชุมชน ($\bar{X} = 2.70$) ข้อ 14.5 บุคลากรในโรงเรียนเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ชุมชน

($\bar{X} = 2.69$) ข้อ 14.2 มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 2.64$) ในข้อ 15 ชุมชนมีส่วนร่วมกับการโรงเรียนอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกคือข้อ 15.4 ชุมชนร่วมกับครูแก้ปัญหาและดูแลนักเรียน ($\bar{X} = 2.76$) ข้อ 15.1 เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน ($\bar{X} = 2.69$) ข้อ 5.6 ตัวแทนของชุมชนเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการ ($\bar{X} = 2.63$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความต้องการของชุมชน แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เปรียบเทียบความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ ชุมชนที่อยู่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และขนาดของครอบครัว โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ด้วยสถิติทดสอบค่าที (t - test) และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม ขึ้นไป ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

3.1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกตามสถานภาพ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยใช้สถิติค่าเอฟ (F - test) ดังแสดงในตาราง 13 - 14

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชน แขวงสี่แยก
มหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณบริหารให้เป็นแหล่ง
การเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ

ความต้องการใน การพัฒนา โรงเรียน	คณะกรรมการ สถานศึกษา (n=15)			คณะกรรมการ ชุมชน (n=22)			ผู้ปกครอง นักเรียน (n=90)			ประชาชนใน ชุมชน (n=223)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม	2.74	0.36	มาก	2.71	0.42	มาก	2.64	0.37	มาก	2.62	0.39	มาก
ด้านวิชาการ	2.49	0.26	มาก	2.56	0.46	มาก	2.41	0.32	มาก	2.55	0.33	มาก
ด้านกิจกรรมการ เรียนรู้	2.63	0.37	มาก	2.71	0.40	มาก	2.64	0.32	มาก	2.69	0.31	มาก
ด้านความสัมพันธ์ ชุมชน	2.58	0.43	มาก	2.71	0.29	มาก	2.53	0.39	มาก	2.62	0.32	มาก
รวม	2.61	0.32	มาก	2.68	0.35	มาก	2.55	0.28	มาก	2.62	0.27	มาก

จากตาราง 13 แสดงว่า ชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยจำแนกตามสถานภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คณะกรรมการชุมชน ($\bar{X} = 2.68$) ประชาชนที่อยู่ในชุมชน ($\bar{X} = 2.62$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.61$) และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียน ($\bar{X} = 2.55$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.74$) รองลงมาคือ คณะกรรมการชุมชน ($\bar{X} = 2.71$) ผู้ปกครองนักเรียน ($\bar{X} = 2.64$) และประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 2.62$) ด้านวิชาการ คณะกรรมการชุมชน มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.56$) รองลงมาคือ ประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 2.55$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.49$) และผู้ปกครองนักเรียน ($\bar{X} = 2.41$) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ คณะกรรมการชุมชนมีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.71$) รองลงมาคือ ประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 2.69$) ผู้ปกครองนักเรียน ($\bar{X} = 2.64$) และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.63$) ด้านความสัมพันธ์ชุมชน คณะกรรมการชุมชน มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.71$) รองลงมาคือ ประชาชนในชุมชน ($\bar{X} = 2.62$) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.56$) และผู้ปกครองนักเรียน ($\bar{X} = 2.53$)

ตาราง 14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามสถานภาพ

เปรียบเทียบความ ต้องการจำแนกตาม สถานภาพ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.35	0.12	0.78	0.50
	ภายในกลุ่ม	346	51.28	0.15		
	รวม	349	51.63			
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	3	1.32	0.44	4.04**	0.01
	ภายในกลุ่ม	346	37.64	0.11		
	รวม	349	38.96			
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	3	0.26	0.09	0.84	0.47
	ภายในกลุ่ม	346	34.87	0.10		
	รวม	349	35.13			
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	3	0.82	0.27	2.32	0.07
	ภายในกลุ่ม	346	40.70	0.12		
	รวม	349	41.52			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.39	0.13	1.68	0.17
	ภายในกลุ่ม	346	26.77	0.08		
	รวม	349	27.16			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 14 แสดงว่า ชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัย จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ เพื่อค้นหาว่ากลุ่มสถานภาพคู่ใดบ้าง ที่มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 15

ตาราง 15 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิชาการ จำแนกตามสถานภาพ

ด้านวิชาการ	$\bar{X}$	คณะกรรมการสถานศึกษา n=15	คณะกรรมการชุมชน n=22	ผู้ปกครองนักเรียน n=90	ประชาชนในชุมชน n=223
		2.49	2.56	2.41	2.55
คณะกรรมการสถานศึกษา	2.49	-	0.07	0.15	0.06
คณะกรรมการชุมชน	2.56		-	0.15	0.01
ผู้ปกครองนักเรียน	2.41			-	0.14**
ประชาชนที่อยู่ในชุมชน	2.55				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 15 แสดงว่า ประชาชนในชุมชนมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิชาการสูงกว่าผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการชุมชน มีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการ ของชุมชนแขวงสี่แยก
มหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็น
แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามชุมชนที่อยู่

ความต้องการในการ พัฒนาโรงเรียน	วัดญวน-คลองลำปึก (n=130)			หลังบ้านมนังคศิลา (n=115)			ริมทางรถไฟ (n=105)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม	2.66	0.39	มาก	2.62	0.37	มาก	2.62	0.39	มาก
ด้านวิชาการ	2.45	0.35	มาก	2.50	0.31	มาก	2.61	0.31	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	2.67	0.34	มาก	2.65	0.32	มาก	2.72	0.29	มาก
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	2.56	0.38	มาก	2.58	0.33	มาก	2.67	0.30	มาก
รวม	2.58	0.31	มาก	2.59	0.28	มาก	2.65	0.24	มาก

จากตาราง 16 แสดงว่า ชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกตามชุมชนที่อยู่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว ($\bar{X} = 2.65$) ชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา ($\bar{X} = 2.59$) และชุมชนวัดญวน - คลองลำปึก ($\bar{X} = 2.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ประชาชนที่อยู่ในชุมชนวัดญวน - คลองลำปึก มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.66$) รองลงมาคือ ประชาชนชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา และประชาชนชุมชนริมทางรถไฟ ($\bar{X} = 2.62$) ด้านวิชาการ ประชาชนชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้วมีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.61$) รองลงมา คือ ประชาชนชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา ($\bar{X} = 2.50$) และประชาชนชุมชนวัดญวน - คลองลำปึก ($\bar{X} = 2.45$) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ประชาชนชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.72$) รองลงมา คือ ประชาชนชุมชนวัดญวน - คลองลำปึก ($\bar{X} = 2.67$) และประชาชนชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา ($\bar{X} = 2.50$) ด้านความสัมพันธ์ชุมชน ประชาชนชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.67$) รองลงมา คือ ประชาชนชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา ($\bar{X} = 2.58$) และประชาชนชุมชนวัดญวน - คลองลำปึก ($\bar{X} = 2.56$)

ตาราง 17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามที่อยู่ชุมชน

เปรียบเทียบความต้องการ จำแนกตามที่อยู่ชุมชน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.14	0.07	0.48	0.62
	ภายในกลุ่ม	347	51.49	0.15		
	รวม	349	51.63			
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.54	0.77	7.15**	0.00
	ภายในกลุ่ม	347	37.42	0.11		
	รวม	349	38.96			
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	0.28	0.14	1.41	0.25
	ภายในกลุ่ม	347	34.84	0.10		
	รวม	349	35.13			
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.76	0.38	3.22*	0.04
	ภายในกลุ่ม	347	40.77	0.12		
	รวม	349	41.52			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.34	0.17	2.19	0.11
	ภายในกลุ่ม	347	26.82	0.08		
	รวม	349	27.16			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่าประชาชนที่อยู่ชุมชนต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านความสัมพันธ์ชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัย จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ เพื่อค้นหาว่ากลุ่มที่อยู่ชุมชนต่างกันคู่ใดบ้าง ที่มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 18 – 19

ตาราง 18 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิชาการ จำแนกตามชุมชนที่อยู่

ชุมชนที่อาศัยอยู่		วัดญวน – คลอง ลำปึก n=130	หลังบ้าน มิ่งคศิลา n=115	ริมทางรถไฟ สายแปดริ้ว n=105
ด้านวิชาการ	$\bar{X}$	2.45	2.50	2.61
ชุมชนวัดญวน – คลองลำปึก	2.45	-	0.05	0.16**
ชุมชนหลังบ้านมิ่งคศิลา	2.50		-	0.11*
ชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว	2.61			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า ประชาชนที่อยู่ในชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้วมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสูงกว่าประชาชนที่อยู่ชุมชนวัดญวน – คลองลำปึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าชุมชนหลังบ้านมิ่งคศิลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านความสัมพันธ์ชุมชน จำแนกตามชุมชนที่อยู่

ชุมชนที่อาศัยอยู่		วัดญวน – คลอง ลำปึก n=130	หลังบ้าน มนังคศิลา n=115	ริมทางรถไฟ สายแปดริ้ว n=105
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	$\bar{X}$	2.56	2.58	2.67
ชุมชนวัดญวน – คลองลำปึก	2.56	-	0.02	0.11
ชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา	2.58		-	0.09
ชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว	2.67			-

จากตาราง 19 แสดงว่าประชาชนที่อยู่ในชุมชนต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านความสัมพันธ์ชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกตามชุมชนที่อยู่ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ชุมชนต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยใช้สถิติค่าเอฟ (F-test) ดังแสดงในตาราง 20 -21

ตาราง 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชน
แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร
ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านความสัมพันธ์ชุมชน จำแนกตามชุมชนที่อยู่

เปรียบเทียบความ ต้องการตามเพศ	ชาย n=194			หญิง n=156			T	P
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
ด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม	2.66	0.36	มาก	2.61	0.42	มาก	1.18**	0.01
ด้านวิชาการ	2.52	0.31	มาก	2.51	0.36	มาก	0.25	0.17
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	2.67	0.32	มาก	2.67	0.32	มาก	-0.01	0.78
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	2.59	0.35	มาก	2.61	0.34	มาก	-0.58	0.99
โดยรวม	2.61	0.26	มาก	2.60	0.30	มาก	0.30	0.24

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 20 แสดงว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกตามอายุ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกัน โดยใช้สถิติค่าเอฟ (F-test) ดังแสดงในตาราง 21 - 22

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องกรของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียน
วัดสมณานันท์บริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

ความต้องการ	20 - 30 ปี (n=86)			31 - 40 ปี (n=136)			41 - 50 ปี (n=76)			51 - 60 ปี (n=38)			61 ปีขึ้นไป (n=14)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ในการพัฒนาโรงเรียน															
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	2.60	0.38	มาก	2.66	0.37	มาก	2.73	0.34	มาก	2.42	0.48	มาก	2.72	0.28	มาก
ด้านวิชาการ	2.62	0.29	มาก	2.45	0.32	มาก	2.58	0.34	มาก	2.39	0.40	มาก	2.38	0.20	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	2.68	0.33	มาก	2.68	0.32	มาก	2.70	0.32	มาก	2.64	0.31	มาก	2.61	0.22	มาก
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	2.62	0.34	มาก	2.60	0.34	มาก	2.60	0.34	มาก	2.63	0.34	มาก	2.41	0.44	มาก
รวม	2.63	0.24	มาก	2.60	0.28	มาก	2.65	0.29	มาก	2.52	0.31	มาก	2.53	0.22	มาก

จากตาราง 21 แสดงว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานันท์บริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ อายุระหว่าง 41 - 50 ปี ($\bar{X}$ = 2.65) อายุระหว่าง 20 - 30 ปี ($\bar{X}$ = 2.63) อายุระหว่าง 31 - 40 ปี ($\bar{X}$ = 2.60) อายุ 61 ปีขึ้นไป ($\bar{X}$ = 2.53) และอายุระหว่าง 51 - 60 ปี ($\bar{X}$ = 2.52) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมกลุ่มอายุระหว่าง 41 - 50 ปี มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}$ = 2.73) รองลงมาก็คือ อายุ 61 ปีขึ้นไป ($\bar{X}$ = 2.72) อายุระหว่าง 31 - 40 ปี ($\bar{X}$ = 2.66) อายุระหว่าง 20 - 30 ปี ($\bar{X}$ = 2.60) และอายุระหว่าง 51 - 60 ปี ($\bar{X}$ = 2.42) ด้านวิชาการกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X}$ = 2.62) รองลงมาก็คืออายุระหว่าง 41 - 50 ปี ($\bar{X}$ = 2.58) อายุระหว่าง 31 - 40 ปี ($\bar{X}$ = 2.45) อายุระหว่าง 51 - 60 ปี ($\bar{X}$ = 2.39) และอายุ 61 ปีขึ้นไป ($\bar{X}$ = 2.38) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มอายุระหว่าง 41 - 50 ปีมีความต้องการสูงสุด ($\bar{X}$ = 2.70) รองลงมาก็คืออายุระหว่าง 20 - 30 ปีกับอายุระหว่าง 31 - 40 ปี ($\bar{X}$ = 2.68) อายุระหว่าง 51 - 60 ปี ($\bar{X}$ = 2.64) และอายุ 61 ปีขึ้นไป ($\bar{X}$ = 2.61) ด้านความสัมพันธ์ชุมชนกลุ่มอายุระหว่าง 51 - 60 ปี มีความต้องการสูงสุด ($\bar{X}$ = 2.63) รองลงมาก็คือ อายุระหว่าง 20 - 30 ปี ($\bar{X}$ = 2.62) อายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับอายุระหว่าง 41 - 50 ($\bar{X}$ = 2.60) และอายุตั้งแต่ 61 ปี ขึ้นไป ($\bar{X}$ = 2.41)

ตาราง 22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอายุ

เปรียบเทียบความต้องการจำแนกตามอายุ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	4	2.67	0.67	4.70**	0.00
	ภายในกลุ่ม	345	48.96	0.14		
	รวม	349	51.63			
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	4	2.63	0.66	6.24**	0.00
	ภายในกลุ่ม	345	36.33	0.11		
	รวม	349	38.96			
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	4	0.19	0.05	0.47	0.76
	ภายในกลุ่ม	345	34.94	0.10		
	รวม	349	35.13			
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	4	0.61	0.15	1.29	0.27
	ภายในกลุ่ม	345	40.91	0.12		
	รวม	349	41.52			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.59	0.15	1.91	0.11
	ภายในกลุ่ม	345	26.57	0.08		
	รวม	349	27.16			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 22 แสดงว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านวิชาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้และด้านความสัมพันธ์ชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัย จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ เพื่อให้ทราบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 23 - 24

ตาราง 23 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอายุ

อายุ		20 – 30 ปี	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 - 60 ปี	61 ปีขึ้นไป
		n=86	n=136	n=76	n=38	n=14
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	2.60	2.66	2.73	2.42	2.72
20 – 30 ปี	2.60	-	0.06	0.13	0.18	0.12
31 – 40 ปี	2.66		-	0.06	0.24*	0.06
41 – 50 ปี	2.73			-	0.30**	0.01
51 - 60 ปี	2.42				-	0.30
61 ปีขึ้นไป	2.72					-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมสูงกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความต้องการสูงกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิชาการ จำแนกตามอายุ

อายุ		20 – 30 ปี	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 - 60 ปี	61 ปีขึ้นไป
		n=86	n=136	n=76	n=38	n=14
ด้านวิชาการ	$\bar{x}$	2.62	2.45	2.58	2.39	2.38
20 – 30 ปี	2.62	-	0.17**	0.04	0.23**	0.24
31 – 40 ปี	2.45		-	0.13	0.06	0.07
41 – 50 ปี	2.58			-	0.18	0.20
51 - 60 ปี	2.39				-	0.01
61 ปีขึ้นไป	2.38					-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 24 แสดงว่า ประชาชนที่มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิชาการสูงกว่าประชาชนที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี และอายุระหว่าง 51 - 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกตามระดับการศึกษา เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกัน โดยใช้สถิติค่าเอฟ (F-test) ดังแสดงในตาราง 25 – 26

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ความต้องการ ในการพัฒนาโรงเรียน	ประถมศึกษา (n=125)			มัธยมศึกษา (n=125)			อนุศึกษา (n=43)			ปริญาตรี (n=36)			ไม่ได้เรียน (n=21)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	2.56	0.42	มาก	2.64	0.38	มาก	2.61	0.37	มาก	2.84	0.24	มาก	2.77	0.33	มาก
ด้านวิชาการ	2.43	0.36	มาก	2.49	0.32	มาก	2.69	0.26	มาก	2.88	0.27	มาก	2.53	0.30	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	2.65	0.32	มาก	2.67	0.31	มาก	2.76	0.22	มาก	2.67	0.41	มาก	2.72	0.33	มาก
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	2.57	0.37	มาก	2.62	0.35	มาก	2.60	0.33	มาก	2.70	0.23	มาก	2.53	0.37	มาก
รวม	2.55	0.31	มาก	2.61	0.27	มาก	2.67	0.23	มาก	2.72	0.19	มาก	2.64	0.27	มาก

จากตาราง 25 แสดงว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ระดับปริญาตรี ($\bar{X} = 2.72$) ระดับอนุปริญา ($\bar{X} = 2.67$) ไม่ได้เรียนหนังสือ ($\bar{X} = 2.64$) ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 2.61$) และระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 2.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ระดับปริญาตรี มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.84$) รองลงมาคือ ไม่ได้เรียนหนังสือ ($\bar{X} = 2.77$) ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 2.64$) ระดับอนุปริญา ($\bar{X} = 2.61$) และระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 2.56$) ด้านวิชาการ ระดับอนุปริญา มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.69$) รองลงมาคือ ระดับปริญาตรี ($\bar{X} = 2.68$) ไม่ได้เรียนหนังสือ ($\bar{X} = 2.53$) ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 2.49$) และระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 2.43$) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ระดับอนุปริญา มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.76$) รองลงมาคือ ไม่ได้เรียนหนังสือ ($\bar{X} = 2.72$) ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 2.67$) และระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 2.65$) ด้านความสัมพันธ์ชุมชน ระดับปริญาตรี มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.70$) รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา ($\bar{X} = 2.62$) ระดับอนุปริญา ($\bar{X} = 2.60$) ระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 2.57$) และไม่ได้เรียนหนังสือ ($\bar{X} = 2.53$)

ตาราง 26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

เปรียบเทียบความ ต้องการจำแนกตาม การศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	4	2.62	0.65	4.61**	0.00
	ภายในกลุ่ม	345	49.01	0.14		
	รวม	349	51.63			
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	4	3.29	0.82	7.97**	0.00
	ภายในกลุ่ม	345	35.67	0.10		
	รวม	349	38.96			
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	4	0.49	0.12	1.21	0.31
	ภายในกลุ่ม	345	34.64	0.10		
	รวม	349	35.13			
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	4	0.61	0.15	1.29	0.27
	ภายในกลุ่ม	345	40.91	0.12		
	รวม	349	41.52			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.05	0.26	3.47**	0.01
	ภายในกลุ่ม	345	26.11	0.08		
	รวม	349	27.16			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 26 แสดงว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ เพื่อค้นหาว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกัน ดังปรากฏในตาราง 27 – 29

ตาราง 27 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณนัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา		ประถมศึกษา n=125	มัธยมศึกษา n=125	อนุปริญา n=43	ปริญญาตรี n=36	ไม่ได้ เรียน n=21
โดยรวม	$\bar{x}$	2.55	2.61	2.67	2.72	2.64
ประถมศึกษา	2.55	-	0.06	0.12	0.17*	0.09
มัธยมศึกษา	2.61		-	0.06	0.12	0.03
อนุปริญา	2.67			-	0.06	0.03
ปริญญาตรี	2.72				-	0.08
ไม่ได้เรียน	2.64					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 แสดงว่า ชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณนัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความต้องการสูงกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา		ประถมศึกษา n=125	มัธยมศึกษา n=125	อนุปริญา n=43	ปริญญาตรี n=36	ไม่ได้เรียน n=21
ด้านอาคาร สถานที่และ สิ่งแวดล้อม	$\bar{x}$	2.56	2.64	2.61	2.84	2.77
ประถมศึกษา	2.56	-	0.08	0.05	0.28**	0.21
มัธยมศึกษา	2.64		-	0.03	0.20	0.12
อนุปริญา	2.61			-	0.23	0.16
ปริญญาตรี	2.84				-	0.08
ไม่ได้เรียน	2.77					-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 28 แสดงว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมสูงกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 29 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิชาการ จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	ไม่ได้เรียน
		n=125	n=125	n=43	n=36	n=21
ด้านวิชาการ	$\bar{x}$	2.43	2.49	2.69	2.68	2.53
ประถมศึกษา	2.43	-	0.07	0.26**	0.25**	0.11
มัธยมศึกษา	2.49		-	0.20*	0.18	0.04
อนุปริญญา	2.69			-	0.01	0.15
ปริญญาตรี	2.68				-	0.14
ไม่ได้เรียน	2.53					-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 แสดงว่า ประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสูงกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประชาชนที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญามีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสูงกว่าประชาชนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกตามอาชีพ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน โดยใช้สถิติค่าเอฟ (F-test) ดังแสดงในตาราง 30 – 31

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานิมนต์บริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

ความต้องการในการพัฒนาโรงเรียน	รับราชการ (n=25)			รัฐวิสาหกิจ (n=22)			ค้าขาย (n=98)			รับจ้าง (n=161)			ไม่มีอาชีพ (n=44)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	2.87	0.31	มาก	2.59	0.34	มาก	2.62	0.42	มาก	2.60	0.38	มาก	2.69	0.33	มาก
ด้านวิชาการ	2.56	0.33	มาก	2.59	0.26	มาก	2.47	0.37	มาก	2.47	0.32	มาก	2.71	0.25	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	2.76	0.31	มาก	2.73	0.23	มาก	2.60	0.38	มาก	2.67	0.30	มาก	2.78	0.21	มาก
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	2.73	0.31	มาก	2.63	0.31	มาก	2.60	0.39	มาก	2.57	0.35	มาก	2.63	0.25	มาก
รวม	2.73	0.27	มาก	2.63	0.20	มาก	2.57	0.33	มาก	2.58	0.26	มาก	2.70	0.21	มาก

จากตาราง 30 แสดงว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน ต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานิมนต์บริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อาชีพรับราชการ ($\bar{X} = 2.73$) ไม่มีอาชีพ ($\bar{X} = 2.70$) อาชีพรัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 2.63$) อาชีรับจ้าง ($\bar{X} = 2.58$) และอาชีพค้าขาย ($\bar{X} = 2.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.87$) รองลงมาคือ ไม่มีอาชีพ ($\bar{X} = 2.69$) อาชีพค้าขาย ($\bar{X} = 2.62$) อาชีพรับจ้าง ($\bar{X} = 2.60$) และอาชีพรัฐวิสาหกิจ($\bar{X} = 2.59$) ด้านวิชาการ ประชาชนที่ไม่มีอาชีพมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.71$) รองลงมาคือ อาชีพรัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 2.59$) อาชีพรับราชการ ($\bar{X} = 2.50$) และอาชีพค้าขายกับอาชีพรับจ้าง ($\bar{X} = 2.47$) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ประชาชนที่ไม่มีอาชีพมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.78$) รองลงมาคือ อาชีพรับราชการ ($\bar{X} = 2.76$) อาชีพรัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 2.73$) อาชีพรับจ้าง ($\bar{X} = 2.60$) และอาชีพค้าขาย ($\bar{X} = 2.60$) ด้านความสัมพันธ์ชุมชน ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.73$) รองลงมาคือ อาชีพรัฐวิสาหกิจกับไม่มีอาชีพ ($\bar{X} = 2.60$) และอาชีพรับจ้าง ($\bar{X} = 2.57$)

ตาราง 31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการของชุมชน แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพ

เปรียบเทียบความต้องการจำแนกตามอาชีพ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.76	0.44	3.04*	0.02
	ภายในกลุ่ม	345	49.87	0.14		
	รวม	349	51.63			
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	4	2.48	0.62	5.87**	0.00
	ภายในกลุ่ม	345	36.48	0.11		
	รวม	349	38.96			
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	4	1.19	0.30	3.02*	0.02
	ภายในกลุ่ม	345	33.94	0.10		
	รวม	349	35.13			
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	4	0.60	0.15	1.26	0.29
	ภายในกลุ่ม	345	40.93	0.12		
	รวม	349	41.52			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.06	0.26	3.50**	0.01
	ภายในกลุ่ม	345	26.10	0.08		
	รวม	349	27.16			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 31 แสดงว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความสัมพันธ์ชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's) เพื่อค้นหากลุ่มอาชีพใดบ้างที่มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกัน ดังปรากฏผลในตาราง 32 – 35

ตาราง 32 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ		รับราชการ n=25	รัฐวิสาหกิจ n=22	ค้าขาย n=98	รับจ้าง n=161	ไม่มีอาชีพ n=44
โดยรวม	$\bar{X}$	2.73	2.63	2.57	2.58	2.70
รับราชการ	2.73	-	0.10	0.16	0.15	0.03
รัฐวิสาหกิจ	2.63	-	-	0.06	0.05	0.07
ค้าขาย	2.57	-	-	-	0.01	0.13
รับจ้าง	2.58	-	-	-	-	0.12
ไม่มีอาชีพ	2.70	-	-	-	-	-

จากตาราง 32 แสดงว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันทุกกลุ่มมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 33 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ		รับราชการ n=25	รัฐวิสาหกิจ n=22	ค้าขาย n=98	รับจ้าง n=161	ไม่มีอาชีพ n=44
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	2.87	2.59	2.62	2.60	2.69
รับราชการ	2.87	-	0.28	0.25	0.27*	0.18
รัฐวิสาหกิจ	2.59	-	-	0.03	0.02	0.10
ค้าขาย	2.62	-	-	-	0.02	0.07
รับจ้าง	2.60	-	-	-	-	0.09
ไม่มีอาชีพ	2.69	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 แสดงว่าประชาชนที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมสูงกว่าอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 34 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของของความต้องการของชุมชน แขวงสี่แยกมหานาค เขตคูสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิชาการ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ		รับราชการ n=25	รัฐวิสาหกิจ n=22	ค้าขาย n=98	รับจ้าง n=161	ไม่มีอาชีพ n=44
ด้านวิชาการ	$\bar{x}$	2.56	2.59	2.47	2.47	2.71
รับราชการ	2.56	-	0.03	0.09	0.09	0.15
รัฐวิสาหกิจ	2.59		-	0.12	0.12	0.12
ค้าขาย	2.47			-	0.00	0.24**
รับจ้าง	2.47				-	0.24**
ไม่มีอาชีพ	2.71					-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 34 แสดงว่า ประชาชนที่ไม่มีอาชีพมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิชาการสูงกว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย และรับจ้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 35 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความ ต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ		รับราชการ	รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย	รับจ้าง	ไม่มีอาชีพ
		n=25	n=22	n=98	n=161	n=44
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{x}$	2.76	2.73	2.60	2.67	2.78
รับราชการ	2.76	-	0.03	0.16	0.09	0.02
รัฐวิสาหกิจ	2.73		-	0.13	0.06	0.05
ค้าขาย	2.60			-	0.07	0.18
รับจ้าง	2.67				-	0.11
ไม่มีอาชีพ	2.78					-

จากตาราง 35 แสดงว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียน ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.7 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกตามรายได้ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต แตกต่างกัน โดยใช้สถิติค่าเอฟ (F-test) ดังแสดงในตาราง 36 – 37

ตาราง 36 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกตามรายได้

ความต้องการในการพัฒนาโรงเรียน	ไม่เกิน 2,000 บาท (n=27)			3,000-5,000 บาท (n=134)			6,000-10,000บาท (n=117)			10,000 บาทขึ้นไป (n=49)			ไม่มีรายได้ (n=23)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	2.40	0.39	มาก	2.70	0.35	มาก	2.52	0.42	มาก	2.76	0.32	มาก	2.83	0.23	มาก
ด้านวิชาการ	2.47	0.32	มาก	2.48	0.35	มาก	2.49	0.34	มาก	2.63	0.28	มาก	2.65	0.23	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	2.67	0.29	มาก	2.69	0.30	มาก	2.64	0.34	มาก	2.65	0.38	มาก	2.82	0.15	มาก
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	2.60	0.37	มาก	2.59	0.34	มาก	2.56	0.37	มาก	2.70	0.31	มาก	2.64	0.20	มาก
รวม	2.53	0.27	มาก	2.62	0.28	มาก	2.55	0.30	มาก	2.69	0.24	มาก	2.74	0.15	มาก

จากตาราง 36 แสดงว่าประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ไม่มีรายได้ ($\bar{X} = 2.74$) รายได้ 10,000 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 2.69$) รายได้ 3,000 - 5,000 บาท ($\bar{X} = 2.62$) รายได้ 6,000 - 10,000 บาท ($\bar{X} = 2.55$) และรายได้ไม่เกิน 2,000 บาท ($\bar{X} = 2.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม กลุ่มที่ไม่มีรายได้ มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.83$) รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 10,000 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 2.76$) กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 3,000 - 5,000 บาท ($\bar{X} = 2.70$) กลุ่มที่มีรายได้ ระหว่าง 6,000 - 10,000 บาท ($\bar{X} = 2.52$) และกลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 2,000 บาท ($\bar{X} = 2.40$) ด้านวิชาการกลุ่มไม่มีรายได้มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.65$) กลุ่มที่มีรายได้ 10,000 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 2.63$) กลุ่มมีรายได้ระหว่าง 6,000 - 10,000 บาท ($\bar{X} = 2.49$) กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 3,000-5,000 บาท ($\bar{X} = 2.48$) และกลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 2,000 บาท ($\bar{X} = 2.47$) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มที่ไม่มีรายได้มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.82$) รองลงมาคือ กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 3,000 - 5,000 บาท ($\bar{X} = 2.69$) กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 2,000 บาท ($\bar{X} = 2.67$) กลุ่มที่มีรายได้ 10,000 บาท ($\bar{X} = 2.65$) และกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 6,000 - 10,000 บาท ($\bar{X} = 2.64$) ด้านความสัมพันธ์ชุมชน กลุ่มที่มีรายได้ 10,000 บาทขึ้นไป มีความต้องการมากที่สุด ($\bar{X} = 2.70$) รองลงมาคือ กลุ่มที่ไม่มีรายได้ ($\bar{X} = 2.64$) กลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 2,000 บาท ($\bar{X} = 2.60$) กลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 3,000 - 5,00 บาท ($\bar{X} = 2.59$) และกลุ่มที่มีรายได้ระหว่าง 6,000 - 10,000 บาทขึ้นไป ($\bar{X} = 2.56$)

ตาราง 37 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้

เปรียบเทียบความ ต้องการจำแนกตาม รายได้	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	4	5.31	1.33	9.89**	0.00
	ภายในกลุ่ม	345	46.32	0.13		
	รวม	349	51.63			
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.43	0.36	3.29**	0.01
	ภายในกลุ่ม	345	37.53	0.11		
	รวม	349	38.96			
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	4	0.74	0.19	1.86	0.12
	ภายในกลุ่ม	345	34.39	0.10		
	รวม	349	35.13			
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	4	0.72	0.18	1.52	0.20
	ภายในกลุ่ม	345	40.81	0.12		
	รวม	349	41.52			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.18	0.30	3.92**	0.00
	ภายในกลุ่ม	345	25.98	0.08		
	รวม	349	27.16			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 37 แสดงว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านกิจกรรมการเรียนรู้และด้านความสัมพันธ์ชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ เพื่อค้นหาว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต แตกต่างกัน ดังปรากฏผล ในตาราง 38 - 40

ตาราง 38 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวม จำแนกตามรายได้

รายได้		ไม่เกิน 2,000 บาท n=27	3,000 – 5,000 บาท n=134	6,000 – 10,000 บาท n=117	10,000 บาทขึ้นไป n=49	ไม่มีรายได้ n=23
	$\bar{X}$	2.53	2.62	2.55	2.69	2.74
โดยรวม						
ไม่เกิน 2,000 บาท	2.53	-	0.08	0.02	0.15	0.20
3,000 – 5,000 บาท	2.62		-	0.06	0.07	0.12
6,000–10,000 บาท	2.55			-	0.13	0.18
10,000 บาทขึ้นไป	2.69				-	0.05
ไม่มีรายได้	2.74					-

จากตาราง 38 แสดงว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 39 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำแนกตามรายได้

รายได้		ไม่เกิน 2,000 บาท n=27	3,000 – 5,000 บาท n=134	6,000 – 10,000 บาท n=117	10,000 บาทขึ้นไป n=49	ไม่มีรายได้ n=23
	$\bar{X}$	2.40	2.70	2.52	2.76	2.83
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม						
ไม่เกิน 2,000 บาท	2.40	-	0.31**	0.13	0.37**	0.44**
3,000 – 5,000 บาท	2.70		-	0.18**	0.06	0.13
6,000–10,000 บาท	2.52			-	0.24**	0.31**
10,000 บาทขึ้นไป	2.76				-	0.07
ไม่มีรายได้	2.83					-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 39 แสดงว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมต่างกัน ดังนี้ กลุ่มที่มีรายได้ 3,000 – 5,000 บาท รายได้ 10,000 บาทขึ้นไป และไม่มีรายได้มีความต้องการสูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 2,000 บาท กลุ่มที่มีรายได้ 3,000 – 5,000 บาทมีความต้องการสูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 6,000 – 10,000 บาท และกลุ่มที่มีรายได้ 10,000 บาทขึ้นไป กลุ่มที่ไม่มีรายได้มีความต้องการสูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 6,000 – 10,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 40 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความ ต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิชาการ จำแนกตามรายได้

รายได้		ไม่เกิน 2,000 บาท n=27	3,000 – 5,000 บาท n=134	6,000 – 10,000 บาท n=117	10,000 บาท ขึ้นไป n=49	ไม่มี รายได้ n=23
	$\bar{X}$	2.47	2.48	2.49	2.63	2.65
ไม่เกิน 2,000 บาท	2.47	-	0.01	0.02	0.17	0.18
3,000 – 5,000 บาท	2.48		-	0.01	0.16	0.17
6,000–10,000 บาท	2.49			-	0.14	0.16
10,000 บาทขึ้นไป	2.63				-	0.02
ไม่มีรายได้	2.65					-

จากตาราง 40 แสดงว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.8 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกตามขนาดของครอบครัว เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดของครอบครัวต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกัน โดยใช้สถิติค่าเอฟ (F – test) ดังแสดงในตาราง 41 – 42

ตาราง 41 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกขนาดของครอบครัว

ความต้องการในการ พัฒนาโรงเรียน	ขนาดเล็ก (1 – 2 คน) (n=121)			ขนาดกลาง (3 – 5 คน) (n=150)			ขนาดใหญ่ (6 คนขึ้นไป) (n=79)		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม	2.73	0.36	มาก	2.59	0.38	มาก	2.59	0.39	มาก
ด้านวิชาการ	2.58	0.33	มาก	2.48	0.34	มาก	2.48	0.32	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	2.76	0.27	มาก	2.65	0.32	มาก	2.59	0.36	มาก
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	2.64	0.33	มาก	2.59	0.36	มาก	2.57	0.33	มาก
รวม	2.68	0.27	มาก	2.58	0.28	มาก	2.56	0.26	มาก

จากตาราง 41 แสดงว่า ประชาชนที่มีขนาดครอบครัวต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ครอบครัวขนาดเล็ก 1 – 2 คน ($\bar{X} = 2.68$) ครอบครัวขนาดกลาง 3 – 5 คน ($\bar{X} = 2.58$) และครอบครัวขนาดใหญ่ 6 คนขึ้นไป ($\bar{X} = 2.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม กลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดเล็กมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.73$) รองลงมาคือ ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 2.56$)

ตาราง 42 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดครอบครัว

เปรียบเทียบความต้องการจำแนกตามขนาดครอบครัว	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.55	0.77	5.36**	0.01
	ภายในกลุ่ม	347	50.08	0.14		
	รวม	349	51.63			
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.78	0.39	3.54*	0.03
	ภายในกลุ่ม	347	38.18	0.11		
	รวม	349	38.96			
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	1.47	0.74	7.58**	0.00
	ภายในกลุ่ม	347	33.66	0.10		
	รวม	349	35.13			
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.37	0.18	1.55	0.21
	ภายในกลุ่ม	347	41.16	0.12		
	รวม	349	41.52			
ความต้องการ โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.95	0.47	6.28**	0.00
	ภายในกลุ่ม	347	26.21	0.08		
	รวม	349	27.16			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 42 แสดงว่า ประชาชนที่มีขนาดครอบครัวแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านวิชาการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความสัมพันธ์ชุมชนมีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ เพื่อค้นหาว่ากลุ่มขนาดครอบครัวใดที่มีความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตแตกต่างกัน ปรากฏผล ดังตาราง 43- 46

ตาราง 43 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้อการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวม จำแนกตามขนาดครอบครัว

ขนาดครอบครัว		ขนาดเล็ก n=121	ขนาดกลาง n=150	ขนาดใหญ่ n=79
โดยรวม	$\bar{X}$	2.68	2.58	2.56
ขนาดเล็ก (1 – 2 คน)	2.68	-	0.10**	0.12**
ขนาดกลาง (3 – 5 คน)	2.58	-	-	0.02
ขนาดใหญ่ (6 คนขึ้นไป)	2.56	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 43 แสดงว่า ประชาชนที่มีขนาดครอบครัวขนาดเล็ก (1 – 2 คน) มีความต้องการพัฒนาโรงเรียน ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสูงกว่ากลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดกลาง (3 – 5 คน) และขนาดใหญ่ (6 คนขึ้นไป) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 44 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้อการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำแนกตามขนาดครอบครัว

ขนาดครอบครัว		ขนาดเล็ก n=121	ขนาดกลาง n=150	ขนาดใหญ่ n=79
ด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	2.73	2.59	2.59
ขนาดเล็ก (1 – 2 คน)	2.73	-	0.14**	0.14*
ขนาดกลาง (3 – 5 คน)	2.59	-	-	0.00
ขนาดใหญ่ (6 คนขึ้นไป)	2.59	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 44 แสดงว่าประชาชนที่มีขนาดครอบครัวขนาดเล็กมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ดังนี้ กลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดเล็ก (1-2 คน) มีความต้องการมากกว่ากลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดกลาง (3-5 คน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดครอบครัวขนาดเล็ก (1 - 2 คน) มีความต้องการ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดครอบครัวขนาดใหญ่ (6 คนขึ้นไป) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 45 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิชาการ จำแนกตามขนาดครอบครัว

ขนาดครอบครัว		ขนาดเล็ก (1 – 2 คน) n=121	ขนาดกลาง (3 – 5 คน) n=150	ขนาดใหญ่ (6 คนขึ้นไป) n=79
ด้านวิชาการ	$\bar{x}$	2.58	2.48	2.48
ขนาดเล็ก (1 – 2 คน)	2.59	-	0.10	0.10
ขนาดกลาง (3 – 5 คน)	2.48		-	0.00
ขนาดใหญ่ (6 คนขึ้นไป)	2.47			-

จากตาราง 45 แสดงว่า ประชาชนที่มีขนาดครอบครัวขนาดต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านวิชาการแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 46 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดครอบครัว

ขนาดครอบครัว		ขนาดเล็ก (1 – 2 คน) n=121	ขนาดกลาง (3 – 5 คน) n=150	ขนาดใหญ่ (6 คนขึ้นไป) n=79
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	$\bar{x}$	2.76	2.65	2.59
ขนาดเล็ก (1 – 2 คน)	2.76	-	0.11*	0.16**
ขนาดกลาง (3 – 5 คน)	2.65		-	0.05
ขนาดใหญ่ (6 คนขึ้นไป)	2.59			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 46 แสดงว่า ประชาชนที่มีขนาดครอบครัวต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ต่างกัน ดังนี้ กลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดเล็ก (1 – 2 คน) มีความต้องการมากกว่ากลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดกลาง (3 – 5 คน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดเล็ก (1 – 2 คน) มีความต้องการมากกว่ากลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดใหญ่ (6 คนขึ้นไป) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการของชุมชน แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 150 คนจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 350 คน โดยจำแนกความคิดเห็นในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตออกเป็นด้านต่าง ๆ ตามเนื้อหาและแจกแจงความถี่ของคำตอบ จากนั้นนำมาจัดอันดับโดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังปรากฏในตาราง 47

ตาราง 47 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะการพัฒนาโรงเรียน	ความถี่	ร้อยละ
ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	50	100.00
1. ควรมีลานอ่านหนังสือและสนามเด็กเล่น	20	40.00
2. ควรจัดอาคารสถานที่และห้องพิเศษต่างๆให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชน	15	30.00
3. ควรจัดภูมิทัศน์บริเวณโรงเรียนและหน้าโรงเรียนให้สวยงามร่มรื่น	10	20.00
4. ควรจัดสวนเป็นลักษณะไม้แขวน เพื่อประหยัดพื้นที่ของโรงเรียน	5	10.00
ด้านวิชาการ	45	100.00
1. จัดการศึกษา กศน.	20	44.44
2. จัดฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีในท้องถิ่น เช่น ทำน้ำอ้อย/ทำตุ๊กตาผ้า	15	33.33
3. จัดการศึกษาต่างๆแก่ชุมชนวันหยุดและวันทำการ	10	22.22
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	25	100.00
1. จัดกิจกรรมเสริมทักษะตอนกลางวัน/ตอนเย็น เช่น รำไทย/ดนตรีไทย	15	60.00
2. ส่งเสริม/สนับสนุนกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีไทยและท้องถิ่นทุกชุมชนอย่างเสมอภาค	10	40.00
ด้านความสัมพันธ์ชุมชน	30	100.00
1. ติดตามผลความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน	16	53.33
2. จัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชนตามโอกาส	10	33.33
3. ควรฟื้นฟูการบริการตัดผมแก่ชุมชน	4	13.33

จากตาราง 47 สรุปผลการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ดังนี้

ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ชุมชนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ควรมีลานอ่านหนังสือและสนามเด็กเล่น มากที่สุด จำนวน 20 คน (ร้อยละ 40.00) ควรจัดอาคารสถานที่และห้องพิเศษต่างๆให้เป็น

แหล่งการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชน จำนวน 15 คน (ร้อยละ 30.00) ควบจัดภูมิทัศน์บริเวณโรงเรียนและหน้าโรงเรียนให้สวยงามร่มรื่น จำนวน 10 คน (ร้อยละ 20.00) และควบจัดสวนเป็นลักษณะไม้แขวน เพื่อประหยัดพื้นที่ของโรงเรียน จำนวน 5 คน (ร้อยละ 10.00)

ด้านวิชาการ ชุมชนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค กรุงเทพมหานคร ได้แก่ จัดการศึกษา กศน. มากที่สุด จำนวน 20 คน (ร้อยละ 44.44) จัดฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีในท้องถิ่น เช่น ทำน้ำอ้อย ตักดาผ้า จัดการศึกษาต่างๆ แก่ชุมชนควรมีทั้งวันหยุดและวันทำการ จำนวน 15 คน (ร้อยละ 10.00)) และจัดการศึกษาต่างๆแก่ชุมชนในวันหยุดและวันทำการ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 22.22)

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ชุมชนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ จัดกิจกรรมเสริมทักษะตอนกลางวัน/ตอนเย็น เช่น รำไทย,ดนตรีไทย มากที่สุด จำนวน 15 คน (ร้อยละ 60.00) ส่งเสริม/สนับสนุนกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีไทยและท้องถิ่นทุกชุมชนอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 40.00)

ด้านความสัมพันธ์ชุมชน ชุมชนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ติดตามผลความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน มากที่สุด จำนวน 16 คน (ร้อยละ 53.33) จัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชน จำนวน 10 คน (ร้อยละ 33.33) และควรมีฟื้นฟูการบริการตัดผมแก่ชุมชน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 4.00)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยไว้ดังนี้ 1) ความมุ่งหมายของการวิจัย 2) ความสำคัญของการวิจัย 3) วิธีการดำเนินการวิจัย 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล 5) การวิเคราะห์ข้อมูล 6) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล 7) อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล และ 8) ข้อเสนอแนะ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านสัมพันธ์ชุมชน 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการของชุมชน แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพ ชุมชนที่อาศัยอยู่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และขนาดของครอบครัว 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการของชุมชน แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 1,719 หลังคาเรือน ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มจากกลุ่มประชากร ด้วยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครชีและมอร์แกน (Krejcie;& Morgan.1970: 608) ที่ความคลาดเคลื่อนระดับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพ ชุมชนที่อยู่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และขนาดของครอบครัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้ดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปถึงประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ประธานคณะกรรมการชุมชนวัดญวน - คลองลำปึก ประธานคณะกรรมการชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา และประธานคณะกรรมการชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง พร้อมชี้แจงวิธีตอบแบบสอบถาม และนัดหมายวันรับแบบสอบถาม กรณีที่เป็นผู้สูงอายุหรือผู้ที่ไม่สามารถอ่านออก เขียนได้ ผู้วิจัยเป็นผู้สอบถามด้วยตนเอง ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามระหว่างวันที่ 15 - 31 ธันวาคม 2551 เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว เลือกฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนน และวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมุติฐานด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยทำการวิเคราะห์ค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ข้อมูลที่เป็นระดับความต้องการ และไม่ต้องการ ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่รายข้อ และระดับความต้องการใช้วิธีการวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม การทดสอบสมมุติฐานเพื่อเปรียบเทียบความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกตามตัวแปร โดยใช้สถิติการทดสอบค่าคะแนนที่ (t - test) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หรือค่าเอฟ (F - test) และหากพบความแตกต่าง จะใช้การทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) และข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา แล้วแจกแจงความถี่และค่าร้อยละของคำตอบแต่ละข้อ แล้วนำเสนอเรียงตามลำดับข้อที่มีคะแนนความถี่มากไปหาข้อที่มีคะแนนความถี่น้อย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน ส่วนใหญ่เป็นประชาชนในชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 223 คน (ร้อยละ 63.71) ส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร 90 คน (ร้อยละ 25.71) และอยู่ในชุมชนวัดญวน – คลองลำปึก 126 คน (ร้อยละ 36.00) เป็นเพศหญิง 194 คน (ร้อยละ 55.40) มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี 136 คน (ร้อยละ 38.86) ระดับการศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา 25 คน (ร้อยละ 35.71) มีอาชีพรับจ้าง 161 คน (ร้อยละ 46.00) มีรายได้อยู่ระหว่าง 3,000 – 5,000 บาท 134 คน (ร้อยละ 38.29) และมีขนาดของครอบครัวขนาดกลาง (3 – 5 คน) 117 คน (ร้อยละ 42.86)

2. ระดับความต้องการ ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงสุดคือ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 2.67$) รองลงมาคือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.64$) ด้านความสัมพันธ์ชุมชน ($\bar{X} = 2.60$) และด้านวิชาการ ($\bar{X} = 2.51$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความถี่ของความถี่ความต้องการและไม่ต้องการในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต สรุปผลดังนี้

2.1 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าชุมชนมีความต้องการสูงสุด คือ ข้อ 2 จัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75) เมื่อพิจารณาจากข้อย่อย พบว่าข้อที่ชุมชนมีความต้องการสูงสุดคือ ข้อ 2.1 ห้องสมุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86) รองลงมาคือข้อ 2.2 ห้องคอมพิวเตอร์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85) และข้อ 2.5 ห้องภาษาอังกฤษ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81) สำหรับข้อที่ชุมชนไม่ต้องการสูงสุดคือ ข้อ 1.3 สวนพฤกษศาสตร์ จำนวน 4 คน และข้อ 1.4 แปลงเกษตรสวนครัว จำนวน 3 คน

2.2 ด้านวิชาการ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าชุมชนมีความต้องการสูงสุดคือ ข้อ 3 จัดบริการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่หลากหลายแก่ชุมชน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59) รองลงมาคือข้อ 3 จัดการศึกษาและความรู้พื้นฐานแก่ชุมชนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57) เมื่อพิจารณาจากข้อย่อย พบว่าข้อที่ชุมชนมีความต้องการสูงสุดคือ ข้อ 4.1 จัดการศึกษาแก่ผู้ไม่รู้หนังสือ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.83) สำหรับข้อที่ชุมชนไม่ต้องการสูงสุดคือ ข้อ 6.1 จัดเก็บเสื้อผ้าชายหญิง จำนวน 46 คน

2.3 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าชุมชนมีความต้องการสูงสุดคือ ข้อ 9 วันเวลาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79) เมื่อพิจารณาจากข้อย่อย พบว่าข้อที่ชุมชนมีความต้องการสูงสุดข้อ 8.1 ค่าเฉลี่ยระหว่างไกลยาเสพติด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84) สำหรับข้อที่ชุมชนไม่ต้องการสูงสุดคือ ข้อ 10.9 พิธีบูชาตาวนพเคราะห์ จำนวน 47 คน

2.4 ด้านความสัมพันธ์ชุมชน พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าชุมชนมีความต้องการสูงสุดคือ ข้อ 13 การประชาสัมพันธ์โรงเรียนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65) เมื่อพิจารณาจากข้อย่อย พบว่าข้อที่ชุมชนมีความต้องการสูงสุดคือ ข้อ 12 การให้บริการแก่ชุมชน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.74) สำหรับข้อที่ชุมชนไม่ต้องการสูงสุดคือ ข้อ 15.6 ชุมชนร่วมกับโรงเรียนในการจัดสร้างหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 3 คน

3. ผลการเปรียบเทียบความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยจำแนกตามสถานภาพ ชุมชนที่อยู่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และขนาดครอบครัว สรุปได้ดังนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านวิชาการ กลุ่มที่เป็นประชาชนมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนสูงกว่ากลุ่มผู้ปกครองนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการชุมชน มีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ชุมชนต่างกัน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านวิชาการ กลุ่มที่อยู่ชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้วมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนมากกว่ากลุ่มที่อยู่ชุมชนวัดญวน – คลองลำปึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่ากลุ่มที่อยู่ชุมชนหลังบ้านมนังคศิลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี

มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารสูงกว่ากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปีมีความต้องการสูงกว่ากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ด้านวิชาการกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี มีความต้องการพัฒนาด้านวิชาการสูงกว่ากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม กลุ่มที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนสูงกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านวิชาการ กลุ่มที่มีการศึกษาระดับอนุปริญาและปริญญาตรีมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร สูงกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มที่มีการศึกษาระดับอนุปริญามีความต้องการสูงกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม กลุ่มที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารสูงกว่ากลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านวิชาการกลุ่มที่ไม่มีอาชีพมีความต้องการสูงกว่ากลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย และรับจ้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.7 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม กลุ่มที่มีรายได้ 10,000 บาทขึ้นไป กลุ่มที่มีรายได้ 3,000 – 5,000 บาทและกลุ่มที่ไม่มีรายได้ มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารสูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้ไม่เกิน 2,000 บาท กลุ่มที่มีรายได้ 3,000 – 5,000 บาท มีความต้องการสูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 6,000 – 10,000 บาท และกลุ่มที่มีรายได้ 10,000 บาทขึ้นไป กลุ่มที่ไม่มีรายได้ มีความต้องการสูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 6,000 – 10,000 บาทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.8 กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดครอบครัวต่างกันมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม กลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดเล็กมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนสูงกว่ากลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดเล็กมีความต้องการสูงกว่ากลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดเล็กมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนสูงกว่ากลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดเล็กมีความต้องการสูงกว่ากลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดใหญ่ นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน มีดังนี้

4.1 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ชุมชนมีข้อเสนอแนะคือ ให้มีลานอ่านหนังสือและสนามเด็กเล่น จำนวน 20 คน (ร้อยละ 40.00) ควรจัดอาคารสถานที่และห้องพิเศษต่างๆให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชน จำนวน 15 คน (ร้อยละ 30.00) ควรจัดภูมิทัศน์บริเวณโรงเรียนและหน้าโรงเรียนให้สวยงามร่มรื่น จำนวน 10 คน (ร้อยละ 20.00) และควรจัดสวนเป็นลักษณะไม้แขวน เพื่อประหยัดพื้นที่ของโรงเรียน จำนวน 5 คน (ร้อยละ 10.00)

4.2 ด้านวิชาการ ชุมชนมีข้อเสนอแนะคือ จัดการศึกษา กศน. จำนวน 20 คน (ร้อยละ 44.44) จัดฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีในท้องถิ่น เช่น ทำน้ำอ้อย ตักดาผ้า จัดการศึกษาต่างๆแก่ชุมชนควรมีทั้งวันหยุดและวันทำการ จำนวน 15 คน (ร้อยละ 10.00) และจัดการศึกษาต่างๆแก่ชุมชนในวันหยุดและวันทำการ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 22.22)

4.3 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ชุมชนมีข้อเสนอแนะคือ จัดกิจกรรมเสริมทักษะตอนกลางวัน/ตอนเย็น เช่น รำไทย,ดนตรีไทย จำนวน 15 คน (ร้อยละ 60.00) ส่งเสริม/สนับสนุนกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีไทยและท้องถิ่นทุกชุมชนอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 10 คน (ร้อยละ 40.00)

4.4 ด้านความสัมพันธ์ชุมชน ชุมชนมีข้อเสนอคือ ติดตามผลความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน จำนวน 16 คน (ร้อยละ 53.33) จัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชน จำนวน 10 คน (ร้อยละ 33.33) และควรฟื้นฟูการบริการตัดผมแก่ชุมชน จำนวน 4 คน (ร้อยละ 4.00)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลการวิเคราะห์มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมจะเห็นว่าชุมชนมีความต้องการอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าชุมชนเริ่มเข้าใจบทบาทของตนเองในการที่จะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประหยัด พานิชดี (2542: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาค้นคว้าระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานประถมศึกษาอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ปัจจุบันชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมที่ชัดเจนมากขึ้น มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนพร้อมทั้งให้การสนับสนุนปัจจัยต่างๆ ด้วยความเต็มใจ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชุมชนเริ่มเห็นแนวทางการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน

2. ความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จำแนกตามสถานภาพชุมชนที่อยู่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และขนาดของครอบครัว สรุปผลได้ดังนี้

2.1 จำแนกตามสถานภาพ จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการชุมชนมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะว่าการจัดการศึกษาในปัจจุบันเป็นการจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ตลอดจนผู้นำชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมวางแผนการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เพื่อพัฒนาการศึกษาและโรงเรียนในชุมชนให้มีคุณภาพและมาตรฐาน และคณะกรรมการชุมชนเองก็มีแนวคิดในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน อีกทั้งชุมชนเป็นผู้ที่รู้ถึงปัญหาของโรงเรียนและชุมชนเป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน คณะกรรมการชุมชน และผู้ปกครองนักเรียน มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ในด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด แสดงว่าคณะกรรมการและผู้ปกครองเห็นความสำคัญของอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ต้องการให้โรงเรียนมีความร่มรื่น สวยงาม สะอาด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนริศร์ จัปจิตต์ (2545) ที่ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ภาพรวมของโรงเรียนแต่ละขนาดมีการจัด

สภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย อยู่ในระดับดีมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนชนมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด แสดงว่า ชุมชนเห็นความสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ และคิดว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และประสบการณ์ของนักเรียนและประชาชนได้เป็นอย่างดี ด้วยภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันที่มีการรณรงค์ให้ประชาชนประหยัด ดำรงชีวิตอยู่อย่างพอเพียง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยา บุญศรีนัย (2545) ที่ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนต้องประกอบด้วย บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ต้องมีวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้และระยะเวลาการให้บริการอย่างเป็นระบบ

2.2 จำแนกตามชุมชนที่อยู่ จะเห็นได้ว่า ชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้วต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะว่าชุมชนริมทางรถไฟเป็นชุมชนที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ในโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร จำนวนมากพอสมควร จึงมีความต้องการที่จะให้บุตรหลานได้รับการศึกษา มีความรู้ ความสามารถที่จะนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามความต้องการของชุมชน ซึ่งโรงเรียนและชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ต้องร่วมมือกัน ระดมทรัพยากรมาช่วยกันจัดการศึกษา (ไพโรจน์ พิทักษ์ทวยหาญ. 2545)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ชุมชนวัดญวน – คลองลำปักษ์ ชุมชนหลังบ้านมั่งคดศิลา และชุมชนริมทางรถไฟสายแปดริ้ว มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด แสดงว่า ชุมชนเห็นว่าการจัดการศึกษาที่ให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการศึกษาค้นคว้า จากการฝึกปฏิบัติจริง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณชัย จำนง นรินทร์รักษ์ (2547) ที่ศึกษาดำเนินงานเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนชัยภูมิภักดีชุมพล อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิพบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนแต่ละคนมีความคิดริเริ่มในการเรียน สื่อการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ควรมีความหลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

2.3 จำแนกตามเพศ จะเห็นได้ว่า เพศชายมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะว่าเพศชายถือได้ว่าเป็นผู้นำของครอบครัว จึงเห็นความสำคัญของการศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานของชีวิต อันจะนำไปสู่การประกอบอาชีพที่ดี มีความมั่นคงในอนาคต เป็นที่ยอมรับในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ที่เชื่อว่าความต้องการของมนุษย์มี

ลำดับชั้นความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่จัดอยู่ในระดับต่ำสุด จนถึงความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในลำดับสูงสุด ดังนั้นความต้องการในระดับสูงจะไม่เกิดขึ้นจนกว่าความต้องการในระดับต่ำเป็นที่พอใจแล้ว ความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีวิต (Survival Needs) และความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) ย่อมชี้ให้เห็นว่ามนุษย์ต้องการใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมเต็มที่ตามที่ตนต้องการ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ จึงส่งผลให้เพศชายมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตมากกว่าเพศหญิง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ากลุ่มเพศชายมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด แสดงว่าทั้ง 3 ด้านเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีอาคารเรียนที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กัน คือ หากโรงเรียนมีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมแล้ว ก็จะทำให้มีความพร้อมและสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเดชา เกตุโสภณกุล (2539) ที่ศึกษาสภาพและความต้องการในการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรีพบว่า สภาพความเหมาะสมของอาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยคือ ด้าน ความประหยัด, ความสามารถขยายตัว, สุขลักษณะ, ความปลอดภัย, ความยืดหยุ่น, ความเพียงพอ ความเหมาะสม และความต้องการการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยคือ ความเหมาะสม, ความยืดหยุ่น, ความสามารถขยายตัว, ความประหยัด, ความเพียงพอ, สุขลักษณะ, ความปลอดภัย

2.4 จำแนกตามอายุ จะเห็นได้ว่า กลุ่มอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะว่าวัยนี้เป็นช่วงที่ผ่านพ้นการศึกษา และมีประสบการณ์ ดังที่เฮฟวิกเฮอร์ท ได้กล่าวถึงภารกิจเชิงพัฒนาการของผู้ใหญ่ไว้ว่า ผู้ใหญ่ในช่วงอายุ 35 – 60 ปีเป็นช่วงวัยที่มีความสำเร็จในหน้าที่การงาน มีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง สามารถใช้เวลาว่างและมีความอดิเรก สามารถให้ความช่วยเหลือกับคนใกล้ชิดได้ จึงส่งผลให้กลุ่มอายุระหว่าง 41 – 50 ปีให้ความสำคัญกับการศึกษาและมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตมากกว่ากลุ่มอื่นๆ

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่ากลุ่มอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนในด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด แสดงว่าอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญสุดในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์ (2552) ที่กล่าวว่า หนึ่งในองค์ประกอบของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือ ความพร้อมของโรงเรียน หมายถึง ความพร้อมด้านอาคารสถานที่และเครื่องอำนวยความสะดวกที่จะช่วยให้ความช่วยเหลือกับชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรวรรณ สันติภูมิโพธา (2544) ที่ศึกษาสภาพการให้บริการชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี พบว่า โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและคนในชุมชนใช้โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน

2.5 จำแนกตามระดับการศึกษา กลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรีมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะว่าผู้ที่การศึกษาสูง อาจมีวิสัยทัศน์ที่ดี ประสบการณ์พื้นฐานความรู้ดี และมีทัศนคติที่ดี จึงส่งผลให้มีความต้องการจะพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มากกว่ากลุ่มอื่นๆ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ากลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรี ต้องการพัฒนาโรงเรียนในด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด แสดงว่า ทั้ง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน และชุมชนเริ่มเข้าใจบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ม.ป.ป.:139 – 140) กล่าวถึงการขอความร่วมมือบทบาทของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน จัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางทางการศึกษาผู้ใหญ่ จัดกิจกรรมการแสดงของนักเรียน เชิญชวนผู้ปกครอง ประชาชนเข้ามาชม จัดแข่งขันกีฬาระหว่างครูกับชุมชน เชิญประชาชนเป็นคณะกรรมการต่างๆ ให้ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

2.6.จำแนกตามอาชีพ จะเห็นได้ว่า กลุ่มอาชีพรับราชการ มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะว่า อาชีพรับราชการมีความมั่นคง เป็นที่ยอมรับของสังคม และเห็นความสำคัญของการศึกษา เพราะหากได้รับการศึกษา มีความรู้ที่เหมาะสม มีหน้าที่การงานดี และประสบผลสำเร็จในชีวิต ก็ต้องศึกษาเรียนรู้ ทั้งการเรียนในระบบและนอกระบบ มีความรู้ความสามารถมากขึ้น จึงส่งผลให้กลุ่มอาชีพรับราชการมีความต้องการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต มากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นๆ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มอาชีพรับราชการ มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด แสดงว่า โรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะเป็นศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน ผู้ที่ไม่มีอาชีพ หรืออาชีพอิสระซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเดือนใจ แก้วประเสริฐ (2544:108) ที่

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การประชาสัมพันธ์นั้นโรงเรียนควรประสานงานกับ ผู้นำชุมชน ประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าว หรือโรงเรียนจัดประชุมชี้แจงเรื่องราวต่าง ๆ เผยแพร่ข่าวสารกับนักเรียน เพื่อบอกต่อให้ผู้ปกครองทราบ ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดงบประมาณและ เวลาได้

2.7 จำแนกตามรายได้ จะเห็นได้ว่า กลุ่มที่ไม่มีรายได้ มีความต้องการพัฒนาโรงเรียน วัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอยู่ โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับ สูงสุด อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มที่ไม่มีรายได้ สภาพแวดล้อมทำให้ไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือไม่มี อาชีพ ไม่มีรายได้ จึงเห็นความสำคัญของการศึกษาเล่าเรียน เพื่อที่ตนเองและบุตรหลาน คนใน ชุมชนมีโอกาสได้ศึกษาเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ สามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่ง สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ที่เชื่อว่าความต้องการของมนุษย์มีลำดับชั้น ความต้องการจากลำดับความต้องการพื้นฐาน ในการดำรงชีวิตที่จัดอยู่ในระดับต่ำสุดไปจนถึง ความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในลำดับสูงสุด ดังนั้นความต้องการในระดับสูงจะไม่เกิดขึ้น จนกว่าความต้องการในระดับต่ำจะเป็นที่พอใจแล้ว ซึ่งเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันยังไม่ตอบสนอง ตามความต้องการในการดำรงชีวิตให้มั่นคงและปลอดภัยได้ จึงทำให้ผู้ที่ไม่มีรายได้ ต้องการหา ความรู้ตามที่ตนต้องการ เพื่อให้มีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต จึงส่งผลให้ผู้ที่ไม่มียาได้มี ความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตมากกว่า กลุ่มอื่นๆ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ากลุ่มที่ไม่มีอาชีพต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัม บริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ และด้านกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด แสดงว่า ด้านทั้ง 3 ด้าน มีความเกี่ยวเนื่องกัน โรงเรียนต้องมีอาคารเรียนที่เพียงพอ สถานที่ต้องสะอาด สวยงาม มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนสามารถ นำความรู้ที่ได้ไปสู่ประสบการณ์จริง การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาศึกษาหาความรู้ในห้องสมุด มีกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อุทัย บุญประเสริฐ (2544: 69) กล่าวว่าความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นไปในลักษณะที่โรงเรียนเป็นผู้ขอรับบริการจากชุมชน ขณะเดียวกันโรงเรียนอาจใช้ความสามารถ ความพร้อมที่มีอยู่ให้บริการแก่ชุมชน หากดำเนินการอย่างเหมาะสมแล้ว ความสัมพันธ์อันดีและใกล้ชิดระหว่างโรงเรียนกับชุมชนย่อม เกิดขึ้น

2.8. จำแนกตามขนาดของครอบครัว จะเห็นได้ว่า กลุ่มที่มีขนาดครอบครัวขนาดเล็ก (1 – 2 คน) มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุด อาจเป็นเพราะเป็นครอบครัวเล็ก มีความคาดหวังในการศึกษาเล่าเรียน และการประกอบอาชีพที่ดี เห็นความสำคัญของการศึกษา จึงส่งผลให้มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับชุมชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ากลุ่มที่เป็นขนาดครอบครัวขนาดเล็ก (1 – 2 คน) มีความต้องการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากเป็นอันดับสูงสุดทั้ง 4 ด้าน อาจเป็นเพราะว่า ครอบครัวขนาดเล็กมีสมาชิก 1 – 2 คน ส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัวที่เป็นบิดาหรือมารดากับลูก 1 คน มีความคาดหวังกับลูกในการศึกษาเล่าเรียน และมีเวลาในการดูแลอบรมสั่งสอนอย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยุทธ์ จารุบรร (2531) ที่ศึกษาความคาดหวังของบิดามารดาในชนบทที่มีต่อการศึกษานักเรียน พบว่า บิดาที่มีอาชีพรับราชการมีความคาดหวังต่อการศึกษานักเรียนสูงสุด บิดามารดาที่มีรายได้มีความคาดหวังต่อการศึกษานักเรียนสูงสุด บิดามารดาที่มีการศึกษาสูงมีความคาดหวังต่อการศึกษานักเรียนสูงสุด บิดามารดาที่มีอายุมีความคาดหวังต่อการศึกษานักเรียนสูง บิดามารดาที่มีความสัมพันธ์กับภายนอกสูงมีความคาดหวังต่อการศึกษานักเรียนสูงกว่า มีครอบครัวที่อยู่ใกล้ตัวเมือง มีขนาดครอบครัวขนาดเล็ก มีความคาดหวังต่อการศึกษานักเรียนสูงกว่าบิดามารดาที่มีความสัมพันธ์กับภายนอกต่ำ บิดามารดาที่มีครอบครัวตั้งอยู่ใกล้ตัวเมืองมีความคาดหวังต่อการศึกษานักเรียนสูงกว่าบิดามารดาที่มีครอบครัวตั้งอยู่ไกลจากตัวเมือง บิดามารดาที่มีครอบครัวขนาดเล็กมีความคาดหวังต่อการศึกษานักเรียนสูงกว่า บิดามารดาที่มีครอบครัวขนาดใหญ่ บิดามารดาที่มีความคาดหวังต่อการศึกษานักเรียนไม่แตกต่างกันและมีค่าสหสัมพันธ์สอดคล้องกันไปทิศทางเดียวกัน บิดาและบุตรมีความคาดหวังต่อการศึกษานักเรียนแตกต่างกัน แต่มีค่าสหสัมพันธ์สอดคล้องกันไปทิศทางเดียวกัน และมารดาและบุตรมีความคาดหวังต่อการศึกษานักเรียนแตกต่างกัน แต่มีค่าสหสัมพันธ์สอดคล้องกันไปทิศทางเดียวกัน

3. ผลการศึกษาข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความต้องการของชุมชน แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ใน 4 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ชุมชนต้องการให้โรงเรียนมีลานสำหรับอ่านหนังสือและสนามเด็กเล่น จัดอาคารสถานที่และห้องพิเศษต่างๆ ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชนอย่างเหมาะสม จัดภูมิทัศน์บริเวณโรงเรียนและหน้าโรงเรียนให้สวยงามร่มรื่น และควรจัดสวนเป็นลักษณะไม้แขวน เพื่อประหยัดพื้นที่ของโรงเรียน อาจเป็นเพราะว่า การที่โรงเรียนจะเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับชุมชนนั้น โรงเรียนต้องมีอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีพื้นที่ในการจัดแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีวัสดุอุปกรณ์

พร้อม สามารถอำนวยความสะดวก โรงเรียนก็จะเป็นศูนย์รวมของชุมชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนริศร์ จับจิตต์ (2545) ที่ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าภาพรวมของโรงเรียนแต่ละขนาดมีการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย อยู่ในระดับดีมาก

3.2 ด้านวิชาการ ชุมชนต้องการจัดการศึกษา กศน. ในโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร แขวงสี่แยกมหานาค กรุงเทพมหานคร อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนมีความรู้ น้อยเมื่อประกอบอาชีพทำให้มีรายได้ น้อย ไม่พอกับการดำรงชีพในปัจจุบัน อีกทั้งการที่ต้องไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมไกลจากที่ทำงาน หรือที่พัก ทำให้ไม่สะดวกต่อการเดินทาง เช่น การเรียน กศน. ที่สำนักงานเขตราชเทวี สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เป็นต้น ต้องการให้โรงเรียนจัดฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นที่มีในท้องถิ่น เช่น การทำทำน้าอ้อย การทำตุ๊กตาจากเศษผ้า เพราะในชุมชนวัดญวน – คลองลำปึก มีแหล่งผลิตหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนเอง ได้แก่ แหล่งผลิตน้าอ้อย แหล่งผลิตที่นอน ผ้าห่ม (ยี่ห้อโลดัส) เป็นต้น และจัดการศึกษาต่างๆแก่ในวันหยุดและวันทำการ เพราะประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย และทำงานในวันเสาร์ – อาทิตย์ ก็จะสามารถที่จะศึกษาหาความรู้ในวันทำการได้ จึงส่งผลให้มีความต้องการให้โรงเรียนวัดสมณานัมบริหารเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งสอดคล้องแนวทางของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2543) ว่าการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการเป็นแหล่งการเรียนรู้ประกอบด้วย สถานที่ ได้แก่ อาคารเรียน โรงอาหาร ห้องน้ำ ฯลฯ ต้องสะอาด ร่มรื่น สวยงาม ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย บุคลากร ต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีเจตคติที่ดีต่อการสอน มีทักษะในการจัดการ มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และมีห้องวิชาการ ห้องปฏิบัติการต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้

3.3 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ชุมชนต้องการให้จัดกิจกรรมเสริมทักษะตอนกลางวันหรือตอนเย็น เช่น รำไทย,ดนตรีไทย เพื่อให้ให้นักเรียนและเยาวชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และควรส่งเสริม/สนับสนุนกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีไทยและท้องถิ่น ทุกชุมชนอย่างเสมอภาค เช่น งานเทศกาล งานพิธีบูชาดาวนพเคราะห์ของชุมชนวัดญวน – คลองลำปึก งานเทศกาลศาลเจ้าพ่อซึ่งของชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา เป็นต้น เพื่อครูและบุคลากรของโรงเรียนมีโอกาสดูคลุคลีและเข้าเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอมรวิทย์ นาคทรรพ และคนอื่นๆ (2543: 20 - 25) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนควรนำมาเป็นแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพราะความคุ้นเคยส่วนตัวระหว่างครูกับชุมชนองค์กรต่างๆในชุมชน จะเป็นแกนกลางสำคัญในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างชุมชนกับโรงเรียน

3.4 ด้านความสัมพันธ์ชุมชน ชุมชนต้องการให้โรงเรียนมีการติดตามผลความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ต้องการจัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์กับชุมชนตามโอกาส เช่น วันขึ้นปีใหม่ กีฬาชุมชน ฯลฯ และควรฟื้นฟูการบริการตัดผมแก่ชุมชน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กอบเกียรติ เจริญพานิช (2540: 105 - 106) ที่ศึกษาเรื่องกิจกรรมของโรงเรียนที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองและในชนบท จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ขนาดโรงเรียนส่งผลต่อการดำเนินการจัดกิจกรรมให้บริการชุมชน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีที่ควรนำมาเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรนำผลจากการวิจัยนี้ ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องตรงตามความต้องการของชุมชนและแนวทางที่ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน มาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี เพื่อให้การพัฒนาโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาภพการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางกำหนดนโยบายวางแผนและดำเนินงาน เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

3. ในการปรับปรุงโรงเรียนควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมมากที่สุด และรับทราบสภาพปัญหาหรือความต้องการของโรงเรียน ตลอดจนปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนทุกด้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทุกด้านและสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา

4. โรงเรียนควรจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อขอคำปรึกษาในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ

5. บุคลากรและครูของโรงเรียนสามารถนำผลการวิจัยนี้ จัดทำเป็นฐานความรู้ และใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เป็นแบบอย่างในการดำเนินการของโรงเรียนอื่นๆ ต่อไป

6. หน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ควรนำข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัยนี้ไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และสนับสนุนส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพ โดยให้เป็นการจัดการศึกษาที่ทุกฝ่ายในชุมชนมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความต้องการขององค์กรในชุมชนที่ต้องการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน เพื่อความหลากหลายในด้านแนวคิดและทางปฏิบัติ
2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีในชุมชน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและผู้เรียนมากที่สุด และพัฒนาโรงเรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้มีข้อเสนอแนะที่หลากหลาย
3. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับผู้บริหารโรงเรียนในเขตดุสิต และโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

- กนก บุตรวงศ์. (2542). การศึกษาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอำเภอ
หนองสองห้อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3 รายงานการศึกษา
ค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- กรมวิชาการ. (2543). แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: หลักสูตร
ลาดพร้าว.
- (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: หลักสูตร
ลาดพร้าว.
- (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- (2549). แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมแห่งชาติ.. กรุงเทพฯ: หลักสูตร
ลาดพร้าว.
- กอบเกียรติ เจริญพานิช. (2540) กิจกรรมของโรงเรียนที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในเมืองและในชนบทจังหวัด
เพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- กุหลาบ ปันลายนาค. (2542). การปฏิบัติงานในห้องสมุดโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช. (2550). แนวทางการดำเนินงาน อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่สี่.
กรุงเทพฯ: บริษัทเวิร์ค สแควร์.
- จิรวรรณ สันติภูมิโพธา. (2544) การศึกษาสภาพการให้บริการชุมชนของโรงเรียนประถม
ศึกษา จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยยศ อิ่มสุวรรณ. (2544). แหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2551. จาก [http://
www.nfe.go.th.040/NFE-note/27.htm](http://www.nfe.go.th.040/NFE-note/27.htm).
- ชาติชัย ศรีพันธ์. (2546). ความต้องการของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนสังกัดเทศบาล
เมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา) ชลบุรี:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- คำริ บุญชู. (2548, มกราคม - มีนาคม). การใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา. วารสาร
วิชาการสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 (1): 27

เดชา เกตุโสภณ. (2539). สภาพและความต้องการการใช้สถานที่ของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี.วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา).
ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.ถ่ายเอกสาร.

เดือนใจ แก้วประเสริฐ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนครราชสีมา วิทยานิพนธ์
ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ถ่ายเอกสาร.

ทัศน แสงศักดิ์. (2548,มกราคม - มีนาคม). ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตาม
แนวปฏิรูปการศึกษา. วารสารวิชาการสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.8 (1): 43 -49

ธีรรัตน์ กิจจาร์ภักษ์. (2552). คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร วิทยานิพนธ์ คม.(การบริหารการศึกษา).
เพชรบูรณ์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.ถ่ายเอกสาร.

นริศร์ จับจิตต์. (2545). การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา วิทยานิพนธ์
ค.ม. (การบริหารการศึกษา).พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร

นัฐพงษ์ พันธุ์บท. (2540). การศึกษาการบริหารงานด้านอาคารสถานที่และบุคลากรใน
โรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอุดรธานี.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

เนาวรัตน์ ลิขิตวัฒนเศรษฐ์. (2544). แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน สร้างเพื่อเด็กมิได้สร้างเพื่อใคร
วารสารวิชาการ. 4 (12): 26 – 27

ประยูทธิ์ จารุบวร (2539) ความคาดหวังของบิดามารดาในชนบทที่มีต่อการศึกษาของบุตร
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ประหยัด พานิชดี. (2542). ศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ
คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนอง
จังหวัดกาฬสินธุ์. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (บริหารการศึกษา)
มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

ปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี. (2541). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการ
ให้บริการชุมชนของโรงเรียนประชาณีเวศน์ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร.
ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- พิมพ์ ตามี. (2540). ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้ารายงานแบบอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ไพโรจน์ พิทักษ์ทวยหาญ. (2545). การจัดการศึกษาโดยสถานศึกษาเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งและให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. วารสารวิชาการ, 5 (21): 21 – 24
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (ม.ป.ป.). เอกสารประกอบการสอนวิชาการบริหาร 501701 หลักการบริหารและการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- ยุทธิ์ วงษ์ปัญญา. (2548). การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอโกสุมพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร. (2550). สารสนเทศโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ปีการศึกษา การศึกษา 2550. กรุงเทพฯ:โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร
- . (2551). สารสนเทศโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ฉบับปรับปรุง ปีการศึกษา 2551. กรุงเทพฯ:โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร.
- . (2551). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียน (2551 – 2556).
- วาสนา กันหาสุข. (2547). แนวทางพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย ดันศิริ. (2549). อุดมการณ์ทางการศึกษา:ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยา บุญศรีน้อย. (2545). ความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

วุฒิไกร เลื่อนแป้น. (2547). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการจัดแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. สารนิพนธ์. ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สมประสงค์ วิทยเกียรติ และคณะ. (2545). แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.

สามารถ รอดสำราญ. (2546). การใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญจังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สายนต์ ไพราชญ์จิตร. (2544). รายงานการศึกษาวิจัยโครงการวิจัยและพัฒนาแหล่งเรียนรู้สำหรับการศึกษาดลอดชีวิต : กรณีศึกษานครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา และพื้นที่ใกล้เคียง. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

สายนท์ ผาน้อย. (2543,กุมภาพันธ์ – มีนาคม). “ประชาคมศึกษากับการจัดการศึกษาท้องถิ่น,” ประชากรศึกษา 50 (2): 28 – 33

สำนักงานเขตดุสิต. (2550). ข้อมูลพื้นฐานการตรวจเยี่ยมชุมชน. กรุงเทพฯ: ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2541). มาตรฐานโรงเรียน. กรุงเทพฯ: อรุณสภา -----, (2544). แนวคิดและแนวปฏิบัติการบริหารห้องปฏิบัติการ 3 ห้อง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพฯ: อรุณสาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.

-----, (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ: อรุณสาลาดพร้าว.

-----, (2544). ก้าวสู่สหัสวรรษใหม่ เด็กไทยเรียนรู้อย่างมีความสุข. กรุงเทพฯ: วีทีซีคอมมิวนิคชั่น

- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. (2548). **แผนปฏิบัติการ 4 ปี. (2548 – 2551)** กรุงเทพฯ: สำนักยุทธศาสตร์.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย. (2548). **หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร
- สมน อมรวิวัฒน์. (2544). **กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ.** กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช
- สมาลี สังข์ศรี. (2542). **รายงานการจัดการศึกษานอกระบบเพื่อการศึกษาตลอดชีวิตตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์
- อัญชัย จ้างนรินทร์รักษ์. (2547). **การดำเนินงาน เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนชัยภูมิภักดีชุมพล. อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).** มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- อมรวิรัช นาคทรรพ และคณะ. (2543). **การศึกษากับวิถีชีวิต เอกสารประกอบการประชุมประจำปี ว่าด้วยเรื่องชุมชน ครั้งที่ 1 ชุมชนไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อรรถัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ.(2544). **การบูรณาการหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ** กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2544). **การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ศษ.ม. (บริหารการศึกษา).** กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- Tubbs, Joseph Eric. (1996, September). "A study of Principals' perception of Site – Based management In Cobb County, Georgia," **Dissertation Abstracts International.** 57 (03): 966
- Harris, Alison Marie. (1998 ,december). School – community Relationships : A Namibian Case Study. **Districts. Dissertation Abstracts International.** 36 (06): 1437 :December 1998.
- Krejcie, R. V.; & D. W. Morgan. (1970). **Determining Size for Research Activities, Education and Psychological Measurement.** 30 (3): 608.
- Rideout, Frederick David. (1997, february). School – Based Management for Small School in Newfoundland and Labrador. **Districts. Dissertation Abstracts International.** 57 (08): 3348
- Maslow, Abraham H. (1970). **Motivation and Personality.** New York: Happer and Row.

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

1. อาจารย์ ดร.วัฒน์ โจนส์ัมฤทธิ์	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. นางจุฑาทัก มีฉลาด	ผู้อำนวยการโรงเรียนปทุมวัน
สำนักงานเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
3. นายธรรมบุญ นราฐากูร	ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพวิทยา
สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร
4. อาจารย์ ดร.โสภณ ขำทัพ	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร
5. นายกฤษณพันธ์ เฟื่องศรี	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบางซำ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาคผนวก ข
กรอบแนวคิดของแบบสอบถาม

กรอบแนวคิดของแบบสอบถาม

ด้าน	กรอบการพัฒนา	ประเด็น
อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	1. จัดพื้นที่ภายในบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย	- สวนหย่อม, ไม้ดอกไม้ประดับ - สวนพืชผักสมุนไพร - สวนพฤกษศาสตร์ - แปลงเกษตรสวนครัว - ลานธรรมะ - ลานกีฬา - อื่นๆ
	2. จัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย	- ห้องสมุด - ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ - ห้องดนตรี -- นาฏศิลป์ - ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ - ห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษ - ห้องวิชาการ - อื่นๆ
วิชาการ	3. จัดบริการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆที่หลากหลายแก่ชุมชน	- เสียงตามสาย - เผยแพร่ข่าวภาคเช้าจากวิทยุ - จัดทำวารสาร/จุลสารเผยแพร่ความรู้ - จัดป้ายประกาศข่าวสาร/เหตุการณ์สำคัญ - จัดนิทรรศการทางวิชาการ - ห้องสมุดเคลื่อนที่ - อื่นๆ
	4. จัดการศึกษาและความรู้พื้นฐานให้แก่ชุมชน	- จัดการศึกษาแก่ผู้ที่ไม่รู้หนังสือ - การรักษาสุขภาพอนามัยของร่างกาย - การวางแผนครอบครัว - การปฐมพยาบาลเบื้องต้น - การเก็บรักษาและการถนอมอาหารที่ถูกต้องวิธี - ศิลปะการป้องกันตัว - แนะนำการศึกษาต่อ - แนะนำการประกอบอาชีพ - การล้างแอร์แบบประหยัด - อื่นๆ

ด้าน	กรอบการพัฒนา	ประเด็น
วิชาการ (ต่อ)	5. วันเวลาการจัดการศึกษาและความรู้พื้นฐาน	- วันจันทร์ – วันศุกร์ (17.00- 20.00 น.) - วันเสาร์- วันอาทิตย์ (09.00- 16.00 น.) - วันจันทร์- วันศุกร์ (16.00 – 19.00 น.) - วันเวลาอื่นๆ
	6. ฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น	- ตัดเย็บเสื้อผ้าชาย / หญิง - ตัดผมชาย / หญิง - การประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ - ศิลปะการร้อยคริสตัลและลูกปัด - การนวดเพื่อสุขภาพ - การทำขนมและอาหาร - การทำของเล่นพื้นบ้าน (ป้องกัน) - ช่างซ่อมจักรยาน - การสนทนาภาษาอังกฤษ - การสนทนาภาษาจีน - คอมพิวเตอร์เบื้องต้น - อื่นๆ
	7. วันเวลาจัดฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น	- วันจันทร์ – วันศุกร์ (17.00- 20.00 น.) - วันเสาร์- วันอาทิตย์ (09.00- 16.00 น.) - วันจันทร์- วันศุกร์ (16.00 – 19.00 น.) - วันเวลาอื่นๆ
กิจกรรมการเรียนรู้	8. กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	- ถ่ายเยาวชนห่วงไกลยาเสพติด - ถ่ายเยาวชนปลอดภัยไว้เอดส์ - ถ่ายเยาวชนอนุรักษ์พลังงาน - ถ่ายพุทธบุตร - ถ่ายอาสาพัฒนาชุมชน - ถ่ายครอบครัวอบอุ่น - ถ่ายสิ่งแวดล้อม - ถ่ายลูกเสือ / ยุวกาชาด - ลูกเสือชาวบ้าน - กีฬาเพื่อสุขภาพ - อื่นๆ

ด้าน	กรอบการพัฒนา	ประเด็น
กิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)	9. วันเวลาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	- วันเสาร์ - อาทิตย์ - วันเวลาอื่นๆ
	10. กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทยและท้องถิ่น	- วันปีใหม่ - วันสงกรานต์ - วันมาฆบูชา - วันวิสาขบูชา - วันอาสาฬหบูชา - วันเข้าพรรษา - วันออกพรรษา - วันลอยกระทง - พิธีแห่เจ้าพ่อกวานอู - พิธีบูชาดาวนพเคราะห์ - อื่นๆ
	11. กิจกรรมเสริมทักษะและความรู้	- สหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน - ธนาคารขยะรีไซเคิล - ตักบาตร/ฟังธรรมทุกวันพระ - ทักษะศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน - ประชันไต่บันไดในโรงเรียน - อาสาสมัครสาธารณสุขในโรงเรียน - การทำขยะหมอม - การทำน้ำยาอเนกประสงค์ - การทำหัวเชื้อจุลินทรีย์ - การทำปุ๋ยชีวภาพ - อื่นๆ
ความสัมพันธ์กับชุมชน	12. การให้บริการแก่ชุมชน	- ให้บริการอาคารสถานที่จัดศึกษาอบรมและกิจกรรมของชุมชน - ให้บริการยืมวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียน - โรงเรียนมีส่วนร่วมแก้ปัญหาของชุมชน
	13. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน	- ครูออกเยี่ยมเยียนนักเรียนและชุมชน - ต้อนรับและบริการผู้มาติดต่อใน - รายงานความก้าวหน้าของโรงเรียนแก่ชุมชน - เชิญผู้ปกครองและชุมชนเยี่ยมชมโรงเรียน

ด้าน	กรอบการพัฒนา	ประเด็น
ความสัมพันธ์ชุมชน (ต่อ)	13. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน (ต่อ)	- เปิดโอกาสให้มีการพบปะสังสรรค์ร่วมกัน - ส่งเสริม / สนับสนุนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมหน่วยงานต่าง ๆ นอกสถานที่ - อื่นๆ
	14. โรงเรียนมีส่วนร่วมด้วยชุมชน	- เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของชุมชน - มีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน - มีส่วนร่วมจัดหาวัสดุ / อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมของชุมชน - มีตัวแทนของโรงเรียนเข้าร่วมประชุมกับกรรมการชุมชน - บุคลากรในโรงเรียนเป็นวิทยากรในชุมชน - อื่นๆ
	15. ชุมชนมีส่วนร่วมด้วยโรงเรียน	- เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน - มีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน - ชุมชนกับภาครัฐและเอกชนจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียน - ชุมชนร่วมกับครูแก้ปัญหาและดูแลนักเรียน - ชุมชนร่วมกับโรงเรียนจัดทำหลักสูตร - ตัวแทนของชุมชนร่วมประชุมกับคณะครู - ชุมชนสนับสนุนงบประมาณการจัดกิจกรรมของโรงเรียน - ชุมชนสนับสนุนยานพาหนะแก่โรงเรียน - ชุมชนสนับสนุนวัสดุ / อุปกรณ์การศึกษาแก่นักเรียน - อื่นๆ

แบบสอบถาม

เรื่อง

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
ตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต เขตกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

2. การตอบแบบสอบถามชุดนี้ไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด ผู้วิจัยจะสงวนคำตอบของท่านเป็นความลับ โดยจะนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่านทุกข้อ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

3. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็นสามตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความคิดเห็นของท่าน ใน 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ชุมชน

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาวกัณฐิรา พงศ์ศรีตรีเนตร
นิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาผู้ใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้วิจัย

หมายเหตุ หากท่านมีข้อสงสัยประการใด ขอความกรุณาติดต่อผู้วิจัยที่โทร. 089 – 7821374

ตอนที่ 1
ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงใน [] ที่กำหนดให้ตรงตามความเป็นจริง

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- [] คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- [] คณะกรรมการชุมชน
- [] ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร
- [] ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน

2. ชุมชนที่อาศัยอยู่

- [] ชุมชนวัดญวน - คลองลำปัก
- [] ชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา
- [] ชุมชนหลังริมทางรถไฟสายแปดริ้ว

3. เพศ

- [] ชาย
- [] หญิง

4. อายุ

- [] 20 - 30 ปี
- [] 31 - 40 ปี
- [] 41 - 50 ปี
- [] 51 - 60 ปี
- [] 61 ปีขึ้นไป

5. ระดับการศึกษา

- [] ประถมศึกษา
- [] มัธยมศึกษา
- [] อนุปริญญา
- [] ปริญญาตรี
- [] อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

6. อาชีพ

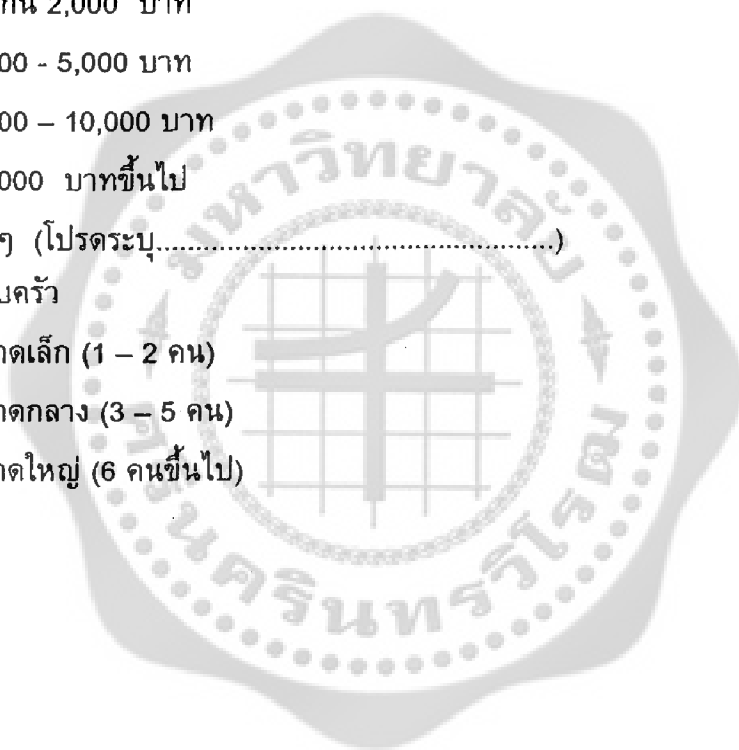
- ☐ รับราชการ
- ☐ รัฐวิสาหกิจ
- ☐ ค้าขาย
- ☐ รับจ้าง
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

7. รายได้

- ☐ ไม่เกิน 2,000 บาท
- ☐ 3,000 - 5,000 บาท
- ☐ 6,000 – 10,000 บาท
- ☐ 10,000 บาทขึ้นไป
- ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)

8. ขนาดของครอบครัว

- ☐ ขนาดเล็ก (1 – 2 คน)
- ☐ ขนาดกลาง (3 – 5 คน)
- ☐ ขนาดใหญ่ (6 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2

แนวทางการพัฒนาโรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
ตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาว่าท่านมีความต้องการตามข้อต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โดยใช้
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียง 1 ช่อง โดยแต่ละช่องมีน้ำหนัก
ดังนี้

ช่องหมายเลข 3 หมายถึง มีความต้องการมาก
ช่องหมายเลข 2 หมายถึง มีความต้องการปานกลาง
ช่องหมายเลข 1 หมายถึง มีความต้องการน้อย
ช่องหมายเลข 0 หมายถึง ไม่ต้องการ

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	ระดับความต้องการ			ไม่ต้องการ
		3	2	1	0
1.	ท่านมีความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่ง การเรียนรู้ตลอดชีวิตในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม				
	จัดพื้นที่ภายในบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ ที่หลากหลาย				
	1.1 สวนหย่อม, ไม้ดอกไม้ประดับ				
	1.2 สวนพืชผักสมุนไพร				
	1.3 สวนพฤกษศาสตร์				
	1.4 แปลงเกษตรสวนครัว				
	1.5 ลานธรรมะ				
	1.6 ลานกีฬา				
	1.7 อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
2.	จัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ หลากหลาย				
	2.1 ห้องสมุด				
	2.2 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์				
	2.3 ห้องดนตรี – นาฏศิลป์				
	2.4 ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์				
	2.5 ห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษ				
	2.6 ห้องวิชาการ				
	2.7 อื่นๆ (โปรดระบุ).....				

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	ระดับความต้องการ			ไม่ต้องการ
		3	2	1	0
3.	ด้านวิชาการ				
	จัดบริการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆที่หลากหลายแก่ชุมชน				
	3.1 เสียงตามสาย				
	3.2 เผยแพร่ข่าวภาคเช้าจากวิทยุ				
	3.3 จัดทำวารสาร/จุลสารเผยแพร่ความรู้				
	3.4 จัดป้ายประกาศข่าว/เหตุการณ์สำคัญ				
	3.5 จัดนิทรรศการทางวิชาการ				
4.	3.6 ห้องสมุดเคลื่อนที่				
	3.7 อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
	จัดการศึกษาและความรู้พื้นฐานให้แก่ชุมชน				
	4.1 จัดการศึกษาแก่ผู้ที่ไม่รู้หนังสือ				
	4.2 การรักษาสุขภาพอนามัยของร่างกาย				
	4.3 การวางแผนครอบครัว				
	4.4 การปฐมพยาบาลเบื้องต้น				
	4.5 การเก็บรักษาและถนอมอาหารที่ถูกต้องวิธี				
	4.6 ศิลปะการป้องกันตัว				
	4.7 แนะนำการศึกษาต่อ				
	4.8 แนะนำการประกอบอาชีพ				
5.	4.9 การสร้างแอร์แบบประหยัด				
	4.10 อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
	วันเวลาจัดการศึกษาและความรู้พื้นฐาน				
	5.1 วันจันทร์ – วันศุกร์ (17.00 – 20.00 น.)				
	5.2 วันเสาร์ – วันอาทิตย์ (09.00 – 12.00 น.)				
6.	5.3 วันเสาร์ – วันอาทิตย์ (13.00 – 16.00 น.)				
	5.4 วันเวลาอื่นๆ (โปรดระบุ).....				
	จัดฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น				
	6.1 ตัดเย็บเสื้อผ้าชาย/หญิง				
	6.2 ตัดผมชาย/หญิง				
	6.3 การประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้				
	6.4 ศิลปะการร้อยครีस्टัลและลูกปัด				
	6.5 การนวดเพื่อสุขภาพ				
	6.6 การทำขนมและอาหาร				
	6.7 การทำของเล่นพื้นบ้าน (ปोंงแป่ง, จักจั่น)				
	6.8 ช่างซ่อมจักรยาน				
	6.9 สนทนาภาษาอังกฤษ				

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	ระดับความต้องการ			ไม่ต้องการ
		3	2	1	0
7.	6.10 สนทนาภาษาจีน				
	6.11 คอมพิวเตอร์				
	6.12 อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
	วันเวลาจัดการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น				
	7.1 วันจันทร์ – วันศุกร์ (17.00 – 20.00 น.)				
	7.2 วันเสาร์ – วันอาทิตย์ (09.00 – 12.00 น.)				
	7.3 วันเสาร์ – วันอาทิตย์ (13.00 – 16.00 น.)				
	7.4 วันเวลาอื่นๆ (โปรดระบุ).....				
8.	ด้านกิจกรรมการเรียนรู้				
	กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต				
	8.1 ถ่ายเยาชนห่างไกลยาเสพติด				
	8.2 ถ่ายเยาชนปลอดภัยไร้เอดส์				
	8.3 ถ่ายเยาชนอนุรักษ์พลังงาน				
	8.4 ถ่ายพุทธบุตร				
	8.5 ถ่ายอาสาพัฒนาชุมชน				
	8.6 ถ่ายครอบครัวอบอุ่น				
	8.7 ถ่ายรักสิ่งแวดล้อม				
	8.8 ถ่ายลูกเสือ/ยุวกาชาด				
	8.9 ลูกเสือชาวบ้าน				
	8.10 กีฬาเพื่อสุขภาพ				
	8.11 อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
9.	วันเวลาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต				
	9.1 วันเสาร์ – วันอาทิตย์				
	9.2 วันเวลาอื่นๆ (โปรดระบุ).....				
10.	กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทยและท้องถิ่น				
	10.1 วันขึ้นปีใหม่				
	10.2 วันสงกรานต์				
	10.3 วันมาฆบูชา				
	10.4 วันอาสาฬหบูชา				
	10.5 วันเข้าพรรษา				
	10.6 วันออกพรรษา				
	10.7 วันลอยกระทง				
	10.8 พิธีแห่เจ้าพ่อกวานอู				
	10.9 พิธีบูชาดาวนพเคราะห์				
	10.10 อื่นๆ (โปรดระบุ).....				

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	ระดับความต้องการ			ไม่ต้องการ
		3	2	1	0
11.	กิจกรรมเสริมทักษะและความรู้				
	11.1 สหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน				
	11.2 ธนาคารขยะรีไซเคิล				
	11.3 ดักบาตร/ฟังธรรมทุกวันพระ				
	11.4 ทักษะศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน				
	11.5 ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน				
	11.6 อาสาสมัครสาธารณสุขในโรงเรียน (อสร.)				
	11.7 การทำขยะหมอม				
	11.8 การทำน้ำยาอเนกประสงค์				
	11.9 การทำหัวเชื้อจุลินทรีย์				
	11.10 การทำปุ๋ยชีวภาพ				
	11.11 อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
12.	ด้านความสัมพันธ์ชุมชน				
	การให้บริการแก่ชุมชน				
	12.1 ให้บริการอาคารสถานที่ในการจัดการศึกษา/				
	อบรมและกิจกรรมของชุมชน				
	12.2 ให้บริการยืมวัสดุ/อุปกรณ์ของโรงเรียน				
	12.3 โรงเรียนมีส่วนร่วมแก้ปัญหาของชุมชน				
13.	การประชาสัมพันธ์โรงเรียน				
	13.1 ครอบง้อมเยี่ยมเยียนนักเรียน ผู้ปกครองและ				
	ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ				
	13.2 ให้การต้อนรับและบริการผู้มาติดต่อในโรงเรียน				
	ด้วยดีอย่างสม่ำเสมอ				
	13.3 รายงานความก้าวหน้าของโรงเรียนให้ชุมชน				
	ทราบอย่างต่อเนื่อง				
	13.4 เชิญผู้ปกครองและประชาชนเข้าเยี่ยมชม				
	โรงเรียนในโอกาสต่างๆ				
	13.5 เปิดโอกาสให้มีการพบปะสังสรรค์ระหว่างครู				
	ผู้ปกครองและประชาชนในชุมชน				
					
					

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	ระดับความต้องการ			ไม่ต้องการ
		3	2	1	0
14.	โรงเรียนมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชน				
	14.1 เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของชุมชน				
	14.2 มีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน				
	14.3 มีส่วนร่วมจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับกิจกรรมของชุมชน				
	14.4 มีตัวแทนของโรงเรียนเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการชุมชน				
	14.5 บุคลากรในโรงเรียนเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ชุมชน				
	14.6 อื่นๆ (โปรดระบุ).....				
15.	ชุมชนมีส่วนร่วมร่วมกับโรงเรียน				
	15.1 เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน				
	15.2 มีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน				
	15.3 ชุมชนร่วมกับภาครัฐและเอกชนจัดหาทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน				
	15.4 ชุมชนร่วมกับครูในการแก้ปัญหาและดูแลนักเรียน				
	15.5 ชุมชนร่วมกับโรงเรียนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา				
	15.6 ตัวแทนของชุมชนร่วมประชุมกับคณะครู				
	15.7 ชุมชนให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน				
	15.8 ชุมชนให้การสนับสนุนยานพาหนะแก่โรงเรียนตามโอกาส				
	15.9 ชุมชนให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์เพื่อการศึกษานักเรียนและโรงเรียนตามโอกาส				
	15.10 อื่นๆ (โปรดระบุ).....				

ตอนที่ 3

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนวัดสมสมณานัมบริหารให้เป็นแหล่งการเรียนรู้
ตลอดชีวิตตามความต้องการของชุมชนแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนวัดสมสมณานัมบริหาร
ให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามความคิดเห็นของท่าน

1. ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านความสัมพันธ์ชุมชน

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง
คำดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	เกณฑ์พิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลความหมาย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	ท่านมีความต้องการในการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด							
	ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม							
	จัดพื้นที่ภายในบริเวณโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย							
	1.1 สวนหย่อม, ไม้ดอกไม้ประดับ	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	1.2 สวนพืชผักสมุนไพร	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	1.3 สวนพฤกษศาสตร์	1	1	1	1	0	0.8	ใช้ได้
	1.4 แปลงเกษตรสวนครัว	1	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
2.	ด้านวิชาการ							
	จัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย							
	2.1 ห้องสมุด	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	2.2 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	2.3 ห้องดนตรี – นาฏศิลป์	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	2.4 ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	2.5 ห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษ	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	2.6 ห้องวิชาการ	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	2.7 ลานจอดรถ (วันหยุดราชการ)	1	-1	1	0	0	0	ใช้ไม่ได้
	ด้านวิชาการ							
3.	จัดบริการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆที่หลากหลายแก่ชุมชน							
	3.1 เสียงตามสาย	1	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
	3.2 เผยแพร่ข่าวภาคเช้าจากวิทยุ	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	3.3 จัดทำวารสาร/จุลสารเผยแพร่ความรู้	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	3.4 จัดป้ายประกาศข่าว/เหตุการณ์สำคัญ	1	-1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
	3.5 จัดนิทรรศการทางวิชาการ	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	3.6 ห้องสมุดเคลื่อนที่	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	3.7 ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	1	-1	0	1	1	0.4	ใช้ไม่ได้

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	เกณฑ์พิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปล ความหมาย
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
4.	จัดการศึกษาและความรู้พื้นฐานให้แก่ชุมชน							
	4.1 จัดการศึกษาแก่ผู้ที่ไม่รู้หนังสือ	1	1	1	1	1	1.5	ใช้ได้
	4.2 การรักษาสุขภาพอนามัยของร่างกาย	1	1	1	1	1	1.5	ใช้ได้
	4.3 การวางแผนครอบครัว	1	1	1	-1	1	0.6	ใช้ได้
	4.4 การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	1	1	1	1	1	1.5	ใช้ได้
	4.5 การเก็บรักษาและถนอมอาหารที่ถูกวิธี	1	1	1	1	1	1.5	ใช้ได้
	4.6 ศิลปะการป้องกันตัว	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	4.7 แผนแนวการศึกษาต่อ	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	4.8 แผนแนวการประกอบอาชีพ	1	1	1	1	0	0.8	ใช้ได้
	4.9 การล้างแอร์แบบประหยัด	1	1	0	1	1	0.8	ใช้ได้
	4.10 จัดการศึกษา กศน.	1	-1	0	1	1	0.4	ใช้ไม่ได้
5.	วันเวลาจัดการศึกษาและความรู้พื้นฐาน							
	5.1 วันจันทร์ – วันศุกร์ (17.00 – 20.00 น.)	-1	1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
	5.2 วันเสาร์ – วันอาทิตย์ (09.00 – 12.00 น.)	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	5.3 วันเสาร์ – วันอาทิตย์ (13.00 – 16.00 น.)	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
6.	จัดฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น							
	6.1 ตัดเย็บเสื้อผ้าชาย/หญิง	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	6.2 ตัดผมชาย/หญิง	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	6.3 การประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	6.4 ศิลปะการร้อยคริสตัลและลูกปัด	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	6.5 การนวดเพื่อสุขภาพ	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	6.6 การทำขนมและอาหาร	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	6.7 การทำของเล่นพื้นบ้าน (ปอแก้ว, จักจั่น)	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	6.8 ช่างซ่อมจักรยาน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	6.9 สนทนาภาษาอังกฤษ	1	0	1	1	1	0.8	ใช้ได้
	6.10 สนทนาภาษาจีน	1	-1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
7.	วันเวลาจัดฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น							
	5.1 วันจันทร์ – วันศุกร์ (17.00 – 20.00 น.)	1	-1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
	5.2 วันเสาร์ – วันอาทิตย์ (09.00 – 12.00 น.)	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	5.3 วันเสาร์ – วันอาทิตย์ (13.00 – 16.00 น.)	1	1	1	0	1	0.8	ใช้ได้

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	เกณฑ์พิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปล ความหมาย
		คนที่ ที่1	คนที่ ที่2	คนที่ ที่3	คนที่ ที่4	คนที่ ที่5		
8.	ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต							
	8.1 ถ่ายเยาชนห่างไกลยาเสพติด	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	8.2 ถ่ายเยาชนปลอดภัยไร้เอดส์	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	8.3 ถ่ายเยาชนอนุรักษ์พลังงาน	1	1	1	-1	1	1.0	ใช้ได้
	8.4 ถ่ายพุทธบุตร	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	8.5 ถ่ายอาสาพัฒนาชุมชน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	8.6 ถ่ายครอบครัวอบอุ่น	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	8.7 ถ่ายรักสิ่งแวดล้อม	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	8.8 ถ่ายลูกเสือ/ยุวกาชาด	1	-1	1	1	0	0.6	ใช้ได้
	8.9 ลูกเสือชาวบ้าน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	8.10 กีฬาเพื่อสุขภาพ	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
9.	วันเวลาจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต							
	9.1 วันเสาร์ – วันอาทิตย์	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	9.2 วันเวลาอื่นๆ (โปรดระบุ).....	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
10.	กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมประเพณีไทยและ ท้องถิ่น							
	10.1 วันขึ้นปีใหม่	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	10.2 วันสงกรานต์	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	10.3 วันมาฆบูชา	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	10.4 วันอาสาฬหบูชา	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	10.5 วันเข้าพรรษา	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	10.6 วันออกพรรษา	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	10.7 วันลอยกระทง	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	10.8 พิธีแห่เจ้าพ่อกวานอู	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	10.9 พิธีบูชาดาวนพเคราะห์	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
11.	กิจกรรมเสริมทักษะและความรู้							
	11.1 สหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน	1	-1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
	11.2 ธนาคารขยะรีไซเคิล	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	11.3 ดักบดต/ฟังธรรมทุกวันพระ	1	-1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
	11.4 หักศศึกษาแหล่งเรียนรู้อในชุมชน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	11.5 ส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	11.6 อาสาสมัครสาธารณสุขในโรงเรียน (อสร.)	1	-1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
	11.7 การทำขยะหอม	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	11.8 การทำน้ำยาอเนกประสงค์	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	เกณฑ์พิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปล ความหมาย
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
11.	11.9 การทำห้วเชื่อมจุลินทรีย์	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	11.10 การทำปุ๋ยชีวภาพ	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
12.	ด้านความสัมพันธ์ชุมชน							
	การให้บริการแก่ชุมชน							
	12.1 ให้บริการอาคารสถานที่จัดการศึกษา/ อบรมและกิจกรรมของชุมชน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	12.2 ให้บริการยืมวัสดุ/อุปกรณ์ของโรงเรียน	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
13.	12.3 โรงเรียนมีส่วนร่วมแก้ปัญหาของชุมชน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	การประชาสัมพันธ์โรงเรียน							
	13.1 ครูออกเยี่ยมเยียนนักเรียน ผู้ปกครองและ ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
	13.2 ให้การต้อนรับและบริการผู้มาติดต่อใน โรงเรียนด้วยดีอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	13.3 รายงานความก้าวหน้าของโรงเรียนให้ ชุมชน ทราบอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	13.4 เชิญผู้ปกครองและประชาชนเข้าเยี่ยมชม โรงเรียนในโอกาสต่างๆ	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	13.5 เปิดโอกาสให้มีการพบปะสังสรรค์ระหว่าง ครู ผู้ปกครองและประชาชนในชุมชน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	13.6 ส่งเสริม/สนับสนุนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม กับหน่วยงานต่างๆนอกสถานที่	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	14. โรงเรียนมีส่วนร่วมกับชุมชน							
	14.1 เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของชุมชน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
14.	14.2 มีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	14.3 มีส่วนร่วมจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็น สำหรับกิจกรรมของชุมชน	1	-1	1	1	1	0.6	ใช้ได้
	14.4 มีตัวแทนของโรงเรียนเข้าร่วมประชุมกับ คณะกรรมการชุมชน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	14.5 บุคลากรในโรงเรียนเป็นวิทยากรให้ความรู้ แก่ชุมชน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	14.6 บริการถ่ายเอกสารและอัดสำเนา	0	-1	1	1	1	0.4	ใช้ไม่ได้
	15. ชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียน							
15.	15.1 เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	15.2 มีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้

ข้อ	การพัฒนาโรงเรียน	เกณฑ์พิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปล ความหมาย
		คนที่1	คนที่2	คนที่3	คนที่4	คนที่5		
	15.3 ชุมชนร่วมกับภาครัฐและเอกชนจัดหาทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	15.4 ชุมชนร่วมกับครูในการแก้ปัญหาและดูแลนักเรียน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	15.5 ชุมชนร่วมกับโรงเรียนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษา	0	1	1	1	1	0.8	ใช้ได้
	15.6 ตัวแทนของชุมชนร่วมประชุมกับคณะครู	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	15.7 ชุมชนให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	15.8 ชุมชนให้การสนับสนุนยานพาหนะแก่โรงเรียนตามโอกาส	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้
	15.9 ชุมชนให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์เพื่อการศึกษาแก่นักเรียนและโรงเรียนตามโอกาส	1	1	1	1	1	1.0	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

สถิติจำนวนหลังคาเรือนแต่ละชุมชนในแขวงสี่แยกมหานาค

จำนวนหลังคาเรือนแต่ละชุมชนในแขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ชุมชนวัดญาณฯ		ชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา		ชุมชนริมทางรถไฟฯ	
จำนวนสมาชิก	จำนวนหลัง	จำนวนสมาชิก	จำนวนหลัง	จำนวนสมาชิก	จำนวนหลัง
1	170	1	151	1	146
2	105	2	95	2	92
3	71	3	101	3	8
4	65	4	86	4	51
5	54	5	50	5	43
6	33	6	38	6	41
7	25	7	13	7	22
8	25	8	24	8	7
9	10	9	14	9	11
10	12	10	24	10	9
11	10	11	6	11	4
12	4	12	3	12	4
13	5	13	4	13	3
14	2	15	4	14	3
15	1	16	1	15	1
16	3	18	1	16	5
17	1	50	1	17	1
18	1			18	1
22	1			25	1
				34	1
จำนวนคน= 856 คน		จำนวนคน= 786 คน		จำนวนคน = 2,412 คน	
จำนวนหลังคาเรือน= 598 หลังคา		จำนวนหลังคาเรือน= 593 หลังคา		จำนวนหลังคาเรือน = 528	
กรรมการชุมชน = 10 คน		กรรมการชุมชน = 11 คน		กรรมการชุมชน = 14 คน	

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
PLACE1	259.2333	235.7713	-.4813	.8201
A_1.1	257.6000	225.6966	-.1189	.8096
A_1.2	259.2333	235.7713	-.4813	.8201
A_1.3	259.9667	228.3092	-.3183	.8117
A_1.4	258.8667	217.1540	.2256	.8046
A_1.5	259.5667	226.5299	-.1099	.8140
A_1.6	257.7000	214.5621	.3968	.8009
A_1.7	258.5333	230.3954	-.3356	.8145
A_1.8	259.1333	226.1195	-.1100	.8115
B_1.1	258.5667	224.3920	-.0304	.8084
B_1.2	258.7000	219.8034	.2741	.8043
B_1.3	258.7667	221.3575	.1702	.8058
B_1.4	258.8000	223.3379	.0394	.8075
B_1.5	258.6667	219.8161	.2753	.8043
B_1.6	258.2333	224.1851	.0000	.8072
B_2.1	258.2333	224.1851	.0000	.8072
B_2.2	258.3000	223.9414	.0236	.8072
B_2.3	258.5333	221.8437	.1530	.8060
B_2.4	258.5333	218.8782	.3172	.8036
B_2.5	258.5667	218.4609	.3876	.8029
B_2.6	258.4333	221.4264	.2142	.8054
C_1.1	258.8000	221.1310	.1430	.8062
C_1.2	258.6000	221.8345	.1445	.8061
C_1.3	258.7333	220.3402	.2375	.8048
C_1.4	258.7667	220.3230	.1857	.8054

C_1.5	258.9000	213.4034	.5357	.7990
C_2.1	258.6000	220.0414	.1863	.8054
C_2.2	258.8333	215.2471	.3961	.8012
C_2.3	258.5000	222.0517	.1441	.8061
C_2.4	258.6000	219.4897	.3068	.8039
C_2.5	258.7667	222.1161	.1023	.8068
C_2.6	258.5667	224.6678	-.0496	.8086
C_2.7	258.5333	217.4989	.2990	.8032
C_2.8	258.5000	220.7414	.2425	.8049
C_2.9	258.5333	224.1885	-.0158	.8081
C_2.10	258.4000	223.1448	.0792	.8069
C_3.1	259.3667	228.6540	-.1652	.8171
C_3.2	258.5667	225.0126	-.0687	.8092
C_3.3	259.5333	222.6023	.0402	.8086
C_4.1	258.8000	222.0966	.0804	.8074
C_4.2	258.8333	224.4885	-.0396	.8104
C_4.3	259.3000	217.8724	.2640	.8038
C_4.4	258.9667	216.5161	.2706	.8035
C_4.5	259.0000	218.8966	.2643	.8041
C_4.6	259.2333	228.5299	-.2180	.8134
C_4.7	258.7000	223.3207	.0250	.8082
C_4.8	259.2000	221.8897	.0567	.8087
C_4.9	259.3000	212.3552	.4163	.7998
C_4.10	259.2000	224.2345	-.0290	.8102
C_4.11	258.6667	219.7471	.2800	.8042
C_4.12	258.7000	221.1828	.1575	.8059
C_4.13	259.7667	218.1161	.2385	.8043
C_5.1	259.4000	212.6621	.5036	.7989
C_5.2	258.9000	225.2655	-.0743	.8104
C_5.3	259.0667	226.1333	-.1082	.8117
D_1.1	258.2667	224.7540	-.1100	.8078
D_1.2	258.8000	222.3724	.0591	.8079
D_1.3	259.2000	220.5103	.1480	.8062

D_1.4	259.2333	214.5989	.3656	.8014
D_1.5	259.3667	215.6885	.3463	.8020
D_1.6	259.1000	214.3000	.4085	.8007
D_1.7	259.0333	213.9644	.4646	.7999
D_1.8	259.1333	217.3609	.2610	.8038
D_1.9	259.3000	220.0103	.1984	.8052
D_1.10	259.2000	216.2345	.3519	.8021
D_2.1	259.2667	227.4437	-.1837	.8120
D_2.2	259.2000	216.0966	.3337	.8023
D_3.1	259.0667	212.2023	.5645	.7981
D_3.2	258.9333	213.3057	.5064	.7992
D_3.3	259.0333	213.1368	.5052	.7991
D_3.4	258.7667	209.7713	.6144	.7962
D_3.5	258.5667	213.3575	.5382	.7990
D_3.6	258.6000	212.1793	.5490	.7982
D_3.7	258.4000	216.9379	.6362	.8011
D_3.8	258.4000	216.9379	.6362	.8011
D_3.9	259.1333	220.8782	.1847	.8055
D_3.10	259.1000	212.0241	.6425	.7974
D_4.1	259.1333	219.2920	.2080	.8050
D_4.2	258.8667	220.6713	.1544	.8060
D_4.3	258.9667	220.3092	.1826	.8055
D_4.4	258.6000	224.9379	-.0675	.8089
D_4.5	258.9000	224.6448	-.0453	.8095
D_4.6	258.7000	222.0793	.1222	.8064
D_4.7	258.8333	223.3161	.0260	.8081
D_4.8	258.4667	217.6368	.3713	.8026
D_4.9	259.0667	217.5126	.3273	.8029
D_4.10	258.9333	220.1333	.1708	.8057
E_1.1	258.8333	216.0747	.3860	.8017
E_1.2	258.8333	213.0402	.5025	.7991
E_1.3	258.7667	221.7713	.1427	.8061
E_1.4	258.6333	220.3092	.2128	.8051

E__1.5	258.5667	219.2885	.3286	.8037
E__1.6	258.2333	224.1851	.0000	.8072
E_2.1	258.8667	222.6713	.0619	.8075
E_2.2	258.5333	221.3609	.1880	.8056
E_2.3	258.5000	219.5690	.3311	.8038
E_2.4	259.3333	219.8851	.1655	.8059
E_2.5	259.1333	222.6023	.0580	.8077
E__3.1	258.6000	215.4207	.5180	.8004
E__3.2	259.0000	222.3448	.0681	.8076
E__3.3	258.5667	219.0126	.3483	.8034
E__4.1	258.6000	217.6276	.4368	.8022
E__4.2	259.0333	222.0333	.0978	.8069
E__4.3	258.9333	218.2713	.2853	.8036
E__4.4	258.5000	220.2586	.2790	.8045
E__4.5	258.7667	218.4609	.3196	.8034
E__4.6	258.8667	220.4644	.2066	.8052
E__4.7	259.1667	222.6264	.0524	.8079
E__4.8	259.0667	223.0989	.0345	.8081

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items =109

Alpha = .8071

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	ภคธีรา พงศ์ศรีตรีเนตร
วันเดือนปีเกิด	17 กุมภาพันธ์ 2501
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	67/312 หมู่บ้านบางใหญ่ซิดี เฟื่องฟ้าซอย 5 ถ.กาญจนาภิเษก ต.เสาธงหิน อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี 11140
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูวิทยฐานะ ครูชำนาญการ (รับเงินเดือนอันดับ คศ.2)
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดสมณานัมบริหาร ถ.พิษณุโลก แขวงสี่แยกมหานาค เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2516	ประถมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนอรุโณทัย จังหวัดลำปาง
พ.ศ. 2519	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนอรุโณทัย จังหวัดลำปาง
พ.ศ. 2521	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนเขาสงาเขตร จังหวัดลำปาง
พ.ศ. 2536	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ประถมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช จ.นนทบุรี
พ.ศ. 2553	ศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาผู้ใหญ่) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ